

V Bruseli 18. decembra 2023
(OR. en)

16658/23

Medziinštitucionálny spis:
2023/0079(COD)

CODEC 2464
COMPET 1261
IND 685
MI 1119
POLCOM 311
WTO 195
RELEX 1469
RECH 557
PE 158

INFORMAČNÁ POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Výbor stálych predstaviteľov/Rada
Predmet:	Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 – výsledok prvého čítania v Európskom parlamente (Štrasburg, 11. až 14. decembra 2023)

I. ÚVOD

V súlade s ustanoveniami článku 294 ZFEÚ a so spoločným vyhlásením o praktických opatreniach pre spolurozhodovací postup¹ sa medzi Radou, Európskym parlamentom a Komisiou uskutočnilo niekoľko neformálnych kontaktov s cieľom dosiahnuť dohodu o tomto spise v prvom čítaní.

Predseda Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE) Cristian-Silviu BUȘOI (PPE, RO) predložil v tejto súvislosti v mene výboru ITRE kompromisný pozmeňujúci návrh (pozmeňujúci návrh č. 26) k uvedenému návrhu nariadenia, ku ktorému Nicola BEEROVÁ (skupina Renew Europe, DE) vypracovala návrh správy. O tomto pozmeňujúcom návrhu sa počas uvedených neformálnych kontaktov dosiahla dohoda. Neboli predložené žiadne iné pozmeňujúce návrhy.

¹ Ú. v. EÚ C 145, 30.6.2007, s. 5.

II. HLASOVANIE

Plénum hlasovaním 12. decembra 2023 prijalo kompromisný pozmeňujúci návrh (pozmeňujúci návrh č. 26) k uvedenému návrhu nariadenia. Takto zmenený návrh Komisie, v znení finalizovanom právnikmi lingvistami, predstavuje pozíciu Európskeho parlamentu v prvom čítaní, ktorá sa nachádza v jeho legislatívnom uznesení uvedenom v prílohe k tejto poznámke².

Táto pozícia odráža predchádzajúcu dohodu inštitúcií. Rada by preto mala byť schopná pozíciu Európskeho parlamentu schváliť po tom, ako právnici lingvisti preskúmajú jej znenie.

Akt by sa potom prijal v znení zodpovedajúcom pozícii Parlamentu.

² V pozícii Parlamentu uvedenej v legislatívnom uznesení boli vyznačené zmeny v návrhu Komisie zavedené pozmeňujúcimi návrhmi. Doplnenia oproti zneniu Komisie sú vyznačené *tučnou kurzívou*. Znak „■“ označuje vypustený text.

P9_TA(2023)0454

Rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín

Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu z 12. decembra 2023 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020 (COM(2023)0160 – C9-0061/2023 – 2023/0079(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2023)0160),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 114 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C9-0061/2023),
 - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 12. júla 2023¹,
 - so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 5. júla 2023²,
 - so zreteľom na predbežnú dohodu schválenú gestorským výborom podľa článku 74 ods. 4 rokovacieho poriadku a na záväzok zástupcu Rady, vyjadrený v liste z 29. novembra 2023, schváliť pozíciu Európskeho parlamentu v súlade s článkom 294 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
 - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na stanoviská Výboru pre medzinárodný obchod, Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín, Výboru pre zahraničné veci, Výboru pre hospodárske a menové veci a Výboru pre regionálny rozvoj,
 - so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A9-0260/2023),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní³;
 2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak nahrádza, podstatne mení alebo má v úmysle

¹ Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, s. 142.

² Ú. v. EÚ C/2023/252, 26.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/252/oj>.

³ Táto pozícia nahrádza pozmeňujúce návrhy prijaté 14. septembra 2023 (Prijaté texty, P9_TA(2023)0325).

podstatne zmeniť svoj návrh;

3. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

Pozícia Európskeho parlamentu prijatá v prvom čítaní 12. decembra 2023 na účely prijatia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/..., ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 168/2013, (EÚ) 2018/858, (EÚ) 2018/1724 a (EÚ) 2019/1020*

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

* TEXT EŠTE NEBOL PREDMETOM PRÁVNICKO-LINGVISTICKEJ FINALIZÁCIE.

¹ Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, s. 142.

keďže:

- (1) Pre hospodárstvo Únie a fungovanie vnútorného trhu je nevyhnutné mať zaistený prístup k surovinám. Určité neenergetické, nepoľnohospodárske suroviny sa považujú za kritické, pretože majú vysoký hospodársky význam a sú vystavené značnému riziku spojenému s dodávkami, čo často spôsobuje významná koncentrácia dodávok z malého počtu tretích krajín. Vzhľadom na kľúčovú úlohu mnohých takýchto kritických surovín pri realizácii zelenej a digitálnej transformácie, ako aj na ich využívanie v obrannom a vo vesmírnom priemysle sa dopyt po nich v nadchádzajúcich desaťročiach exponenciálne zvýši. Zároveň rastie riziko narušenia dodávok v súvislosti so stúpajúcim geopolitickým napätím a konkurenciou v oblasti zdrojov. Okrem toho zvýšený dopyt po kritických surovinách by pri nesprávnom hospodárení mohol viesť k negatívnym environmentálnym a sociálnym vplyvom. ■

- (2) *Keďže hodnotové reťazce kritických surovín sú zložité a majú nadnárodný charakter, nekoordinované vnútroštátne opatrenia na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín by mohli narušiť fungovanie vnútorného trhu. Kritické suroviny sa často ťažia v konkrétnych krajinách alebo regiónoch v závislosti od geografického rozloženia príslušných zásob, prepravujú sa na ďalšie spracovanie inde a potom sa v rámci vnútorného trhu predávajú na použitie v príslušných výrobkoch. Vo fáze spracovania sa kritické suroviny pred konečným použitím dovážajú a vyvážajú v rámci vnútorného trhu hneď niekoľkokrát. Podobne, recyklácia príslušných výrobkov na konci životnosti s cieľom zhodnotiť kritické suroviny sa môže uskutočniť v inej krajine alebo regióne, ako sú krajina alebo región, kde sa príslušný odpad zbiera, a výsledné druhotné materiály sa pravdepodobne opätovne vyvezú na ďalšie spracovanie a použitie.*

Kritické suroviny sú navyše potrebné na začiatku mnohých priemyselných hodnotových reťazcov a často sú nevyhnutnými vstupmi v celom rade strategických sektorov vrátane energie z obnoviteľných zdrojov, digitálneho priemyslu a leteckého a kozmického a obranného sektora. Preto zohrávajú dôležitú úlohu pri podpore hospodárskych činností na vnútornom trhu a narušenie ich dodávok by mohlo mať významný cezhraničný vplyv medzi členskými štátmi.

- (3) *V tejto súvislosti hrozí, že nekoordinované opatrenia členských štátov narušia hospodársku súťaž a spôsobia fragmentáciu vnútorného trhu, napríklad tým, že sa pre účastníkov trhu zavedie odlišná regulácia, poskytnú sa rozdielne úrovne prístupu k monitorovaniu rizík spojených s dodávkami, poskytnú sa rozdielne úrovne podpory pre vnútroštátne projekty alebo sa vytvoria prekážky v cezhraničnom obchode s kritickými surovinami alebo súvisiacim tovarom medzi členskými štátmi, čím tiež vzniknú prekážky v riadnom fungovaní vnútorného trhu. Jednotlivé opatrenia členských štátov okrem toho nemusia byť dostatočné na to, aby účinne zabránili narušeniu dodávok kritických surovín, alebo môžu byť pri dosahovaní tohto cieľa menej účinné.*

- (4) *Z tohto dôvodu by sa s cieľom zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu mal vytvoriť spoločný rámec Únie, aby sa zaistil prístup k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín a zabezpečila hospodárska odolnosť a otvorená strategická autonómia Únie.*
- (5) Po prvé, v *uvedenom rámci by sa mali vymedziť tie suroviny, ktoré sa považujú za strategické a kritické, a mala by sa ním posilniť odolnosť* dodávateľských reťazcov *týchto surovín v Únii*, a to aj *identifikovaním a podporou strategických projektov a vynaložením úsilia na stimulovanie technologického pokroku a efektívneho využívania zdrojov s cieľom zmierniť očakávaný nárast spotreby kritických surovín v Únii. Po druhé*, treba prijať opatrenia na posilnenie schopnosti Únie monitorovať a zmiernovať existujúce a budúce riziká spojené s dodávkami. *Po tretie*, rámec by mal obsahovať opatrenia na zvýšenie obehovosti a udržateľnosti kritických surovín spotrebúvaných v Únii.

- (6) Aby sa opatrenia stanovené v nariadení zameriavali na najdôležitejšie materiály, by sa mal vytvoriť zoznam strategických surovín a zoznam kritických surovín. Tieto zoznamy by mali *vychádzať z jasných metodík, pričom Komisia by mala o uplatňovaní týchto metodík jasne a transparentne informovať. Tieto zoznamy by* takisto *mali* slúžiť na usmerňovanie a koordináciu úsilia členských štátov prispievať k plneniu cieľov tohto nariadenia. Zoznam strategických surovín by mal obsahovať suroviny, ktoré majú veľký strategický význam *pre fungovanie vnútorného trhu* vzhľadom na ich využitie v strategických technológiách podporujúcich zelenú a digitálnu transformáciu alebo v obrannom a *leteckom a kozmickom* priemysle, ktoré charakterizuje potenciálne významný rozdiel medzi globálnymi dodávkami a predpokladaným dopytom a v prípade ktorých je pomerne zložité zvýšiť produkciu, napríklad z dôvodu výraznej časovej náročnosti nových projektov na zvýšenie dodávateľskej kapacity.

Aby sa zohľadnili možné technologické a hospodárske zmeny, zoznam strategických surovín by sa mal pravidelne preskúmať a podľa potreby aktualizovať. Aby sa úsilie o zvýšenie kapacít Únie v celom hodnotovom reťazci, o posilnenie schopnosti Únie monitorovať a zmierňovať riziká spojené s dodávkami a o väčšiu diverzifikáciu dodávok zameralo na tie suroviny, v súvislosti s ktorými sú opatrenia najviac potrebné, by sa **niektoré** príslušné opatrenia mali uplatňovať len na zoznam strategických a kritických surovín. **Členským štátom by sa nemalo brániť v tom, aby vytvorili dodatočné zoznamy na základe osobitných vnútroštátnych potrieb a zodpovedajúcim spôsobom v súvislosti s nimi konali na vnútroštátnej úrovni.**

- (7) Zoznam kritických surovín by mal obsahovať všetky strategické suroviny, ako aj všetky ostatné suroviny s veľkým významom pre celkové hospodárstvo Únie, v prípade ktorých existuje vysoké riziko narušenia dodávok, **ktoré môže narušiť hospodársku súť až a spôsobiť fragmentáciu vnútorného trhu. Okrem strategických technológií môžu byť vysokým rizikám spojeným s dodávkami v budúcnosti vystavené aj iné odvetvia.** S cieľom zohľadniť možné technologické a hospodárske zmeny by Komisia mala pokračovať v súčasnej praxi a vykonávať pravidelné posúdenia na základe údajov o produkcii, obchode, aplikáciách, recyklácii a nahrádzaní širokej škály surovín s cieľom aktualizovať zoznamy kritických a strategických surovín tak, aby odrážali vývoj hospodárskeho významu a rizika spojeného s dodávkami týchto surovín na **vnútornom trhu**. Zoznam kritických surovín by mal zahŕňať suroviny, ktoré dosahujú alebo prekračujú prahovú hodnotu hospodárskeho významu aj prahovú hodnotu rizika spojeného s dodávkami, pričom sa nestanovuje poradie príslušných surovín z hľadiska kritickosti. Toto posúdenie by malo vychádzať z priemeru vypočítaného z najnovších dostupných údajov za päťročné obdobie. Opatrenia stanovené v tomto nariadení týkajúce sa **jednotného kontaktného miesta**, plánovania, prieskumu, monitorovania, obehovosti a udržateľnosti by sa mali vzťahovať na všetky kritické suroviny.

- (8) *V zoznamoch strategických a kritických surovín by sa v prípade zahrnutých surovín mali používať zavedené označenia. Pokiaľ ide o zoznam strategických surovín, označenia by mali v prípade potreby odkazovať na kvalitu rafinácie, ktorú musí surovina dosiahnuť, aby sa mohla použiť na výrobu strategických technológií. Odkazy na kritické a strategické suroviny by sa mali chápať tak, že sa vzťahujú na celý hodnotový reťazec týchto surovín, a to aj v ich nespracovanej forme a vo všetkých fázach spracovania, ktoré prípadne vedú k stanovenej kvalite. Mimoriadne objasnenie by sa malo poskytnúť v prípade hodnotového reťazca hliníka, pričom okrem hliníka treba uviesť jeho najdôležitejšiu rudu bauxit a medziprodukt spracovania oxid hlinitý. Kritické a strategické suroviny sa v mnohých prípadoch ťažia, spracúvajú alebo recyklujú ako vedľajší produkt iných hlavných ťažobných, spracovateľských a recyklačných procesov. Charakter surovín ako vedľajších produktov by preto nemal mať vplyv na ich zaradenie do zoznamu alebo rozsahu pôsobnosti príslušných ustanovení v celom nariadení.*

- (9) *Treba zaviesť vhodné opatrenia s cieľom vymedziť spoločný prístup k strategickým projektom v Únii, ktoré pôsobia v oblasti ťažby, spracovania alebo recyklácie strategických surovín alebo prispievajú k produkcii príslušných náhradných surovín. Tieto projekty spoločne s úsilím členských štátov by mali prispievať k zvyšovaniu kapacít s cieľom zaistiť bezpečné dodávky strategických surovín. K posilneniu rôznych fáz hodnotového reťazca by mali prispieť aj iné opatrenia, najmä pokiaľ ide o prieskum alebo obehovosť.*

- (10) *S cieľom znížiť rastúce riziko narušenia dodávok v Únii, ktoré môže narušiť hospodársku súťaž a spôsobiť fragmentáciu vnútorného trhu, by Komisia a členské štáty mali posilniť rôzne fázy hodnotového reťazca strategických surovín, a tým prispieť k dosiahnutiu referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacít Únie a diverzifikácie dodávok. Takéto referenčné hodnoty by mali pomôcť usmerňovať úsilie posilniť kapacity Únie vo všetkých fázach hodnotového reťazca strategických surovín vrátane ťažby, spracovania a recyklácie a zvýšiť diverzifikáciu externých dodávok strategických surovín. Cieľom by malo byť zvýšenie kapacít v prípade každej strategickkej suroviny v každej fáze hodnotového reťazca pri súčasnom zameraní na dosiahnutie referenčných hodnôt celkovej kapacity na úrovni Únie v oblasti ťažby, spracovania a recyklácie strategických surovín. Po prvé Únia by mala zvýšiť využívanie vlastných geologických zdrojov strategických surovín a vybudovať kapacity, ktoré jej umožnia ťažbu materiálov potrebných na produkciu aspoň 10 % spotreby strategických surovín v Únii. Keďže ťažobná kapacita výrazne závisí od dostupnosti geologických zdrojov Únie, dosiahnutie tejto referenčnej hodnoty závisí od dostupnosti príslušných zdrojov. Po druhé, ak sa má vybudovať úplný hodnotový reťazec a zabrániť akýmkoľvek prekážkam v medzifázach, Únia by mala okrem toho zvýšiť svoju spracovateľskú kapacitu v celom hodnotovom reťazci a mala by byť schopná produkovať aspoň 40 % svojej ročnej spotreby strategických surovín. Po tretie sa očakáva, že v nadchádzajúcich desaťročiach bude možné pokryť čoraz väčší podiel spotreby strategických surovín v Únii druhotnými surovinami, čím by sa zlepšila bezpečnosť aj udržateľnosť dodávok surovín v Únii. Recyklačná kapacita Únie by preto mala byť schopná produkovať aspoň 25 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii a je schopná recyklovať výrazne rastúce množstvo každej strategickkej suroviny v odpade. Pre toky odpadu a strategické suroviny, v prípade ktorých sú k dispozícii informácie postačujúce na odhad recyklačnej kapacity Únie ako podielu strategických surovín obsiahnutých v uvedených tokoch odpadu, by sa mala stanoviť dodatočná referenčná hodnota na základe odpadu. Dosiahnutie týchto referenčných hodnôt uľahčí aj sprievodné úsilie o zlepšenie efektívneho využívania zdrojov prostredníctvom výskumu a inovácie, nahrádzania, zvyšovania informovanosti a iných relevantných opatrení.*

Tieto referenčné hodnoty sa vzťahujú na časový horizont do roku 2030 v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy a energetiky stanovenými v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119² a s digitálnymi cieľmi *podľa rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481*³, ktoré podporujú. Prostredníctvom kvalitných pracovných miest vrátane rozvoja zručností a prechodu zo zamestnania do zamestnania sa okrem toho budú riešiť riziká na sektorovom trhu práce a pomôže sa zabezpečiť konkurencieschopnosť EÚ. *Komisia a členské štáty by tiež mali stimulovať technologický pokrok a efektívne využívanie zdrojov s cieľom zmierniť očakávaný nárast spotreby kritických surovín v Únii pod úroveň príslušných referenčných prognóz. Komisia by v súvislosti s prípravou vykonávacích opatrení v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES⁴ mala zvážiť potenciálny prínos požiadaviek na ekodizajn k dosiahnutiu priorit Únie stanovených v tomto nariadení.*

² *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1).*

³ *Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2481 zo 14. decembra 2022, ktorým sa zriaďuje politický program digitálne desaťročie do roku 2030 (Ú. v. EÚ L 323, 19.12.2022, s. 4).*

⁴ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10).*

- (11) V prípade určitých surovín je Únia z hľadiska dodávok takmer úplne závislá od jedinej krajiny. Takáto závislosť **vytvára** vysoké riziko narušenia dodávok, **ktoré môže narušiť hospodársku súť a spôsobiť fragmentáciu vnútorného trhu**. Aby sa obmedzilo takéto potenciálne riziko a zvýšila hospodárska odolnosť Únie, malo by sa vyvinúť úsilie s cieľom zabezpečiť, aby do roku 2030 závislosť **Únie** od jedinej tretej krajiny v prípade ktorejkoľvek strategickej suroviny nepresahovala 65 % jej dodávok, a to tak v nespracovanom stave, ako aj v akejkoľvek fáze spracovania, pričom však treba osobitne prihliadať na krajiny, s ktorými Únia uzatvorila strategické partnerstvo, **dohodu o voľnom obchode alebo inú formu spolupráce v oblasti surovín, pretože poskytujú väčšie záruky, pokiaľ ide o riziká spojené s dodávkami**.
- (12) ■ S cieľom zabezpečiť včasné dosiahnutie referenčných hodnôt by Komisia mala s pomocou Európskej rady pre kritické suroviny (ďalej len „rada“) sledovať pokrok pri dosahovaní referenčných hodnôt a **zmierňovaní dopytu** a podávať o ňom správy. Ak by bol oznámený pokrok pri dosahovaní referenčných hodnôt a **zmierňovaní dopytu** vo všeobecnosti nedostatočný, Komisia by mala posúdiť uskutočniteľnosť a primeranosť dodatočných opatrení. Potreba ďalšieho úsilia Únie by v zásade nemala byť nutná v prípade, že by sa zistený nedostatočný pokrok týkal len jednej strategickej suroviny alebo malého súboru strategických surovín.

- (13) ■ Komisia by mala s podporou rady určiť strategické projekty v Únii, v rámci ktorých sa plánuje začať s ťažbou, so spracovaním alebo s recykláciou strategických surovín **alebo s produkciou a rozširovaním surovín, ktoré môžu nahradiť strategické suroviny v strategických technológiach**. Účinná podpora strategických projektov má potenciál zlepšiť prístup odberateľských sektorov k surovinám, ako aj vytvoriť hospodárske príležitosti v celom hodnotovom reťazci, a to aj pre MSP, a prispieť k vytváraniu pracovných miest. V záujme zaistenia rozvoja strategických projektov v celej Únii by preto takéto projekty mali využívať zjednodušené a predvídateľné povoloňovacie konania a podporu pri získavaní prístupu k financovaniu, **ktoré by mohli byť podnetom na zlepšenia v rámci iných povoloňovacích konaní a v prístupe k financovaniu kritických alebo iných surovín**. ■ Aby sa zabezpečila cielená podpora a pridaná hodnota projektov, pred získaním takejto podpory by sa mali podrobiť posúdeniu na základe súboru kritérií. **Projekty v oblasti surovín, v rámci ktorých sú strategické suroviny vedľajším produktom, napríklad aj zo železného šrotu, by takisto mali byť oprávnené na takúto podporu, ak spľňajú všetky príslušné kritériá. Aby boli projekty uznané za strategické projekty v Únii, mali by posilniť bezpečnosť dodávok strategických surovín.**

Mali by tiež preukázať dostatočnú technickú uskutočniteľnosť vrátane očakávaného objemu strategických surovín alebo náhradných surovín, ktorými sa zvyšuje kapacita Únie, okrem surovín vyrábaných na výskumné účely. Projekty by sa navyše mali realizovať environmentálne a sociálne udržateľným spôsobom. Takisto by z nich mali vyplývať cezhraničné prínosy nielen pre dotknutý členský štát vrátane účinkov presahovania v ďalších častiach hodnotového reťazca. Ak Komisia usúdi, že tieto kritériá sú splnené, mala by formou rozhodnutia zverejniť, že projekt uznáva za strategický. Keďže rýchle uznanie je kľúčom k účinnej podpore bezpečnosti dodávok v Únii, proces posudzovania by mal zostať jednoduchý a nemal by byť príliš zaťažujúci.

- (14) *Pri posudzovaní toho, či projekt v tretej krajine splňa kritérium bezpečnosti dodávok, by sa v prípade ZKÚ mal zohľadniť najmä ich status podľa práva Únie. Zámorské krajiny a územia členských štátov prispievajú k bezpečnému prístupu Únie k udržateľným dodávkam kritických a strategických surovín, najmä v rámci strategických partnerstiev.*
- (15) **■** Komisia by mala s podporou rady určiť strategické projekty v tretích krajinách *alebo v zámorských krajinách a územiach*, v rámci ktorých sa plánuje začať s ťažbou, so spracovaním alebo s recykláciou strategických surovín *alebo s výrobou surovín, ktoré môžu nahradiť strategické suroviny v strategických technológiách*. V záujme zaistenia účinnej realizácie strategických projektov by takéto projekty mali mať lepší prístup k financovaniu, *napríklad prostredníctvom prístupu k mechanizmu znižovania rizika pre investície*. Aby sa zabezpečila pridaná hodnota projektov, mali by sa posudzovať na základe súboru kritérií. Podobne ako pri projektoch v Únii by strategické projekty v tretích krajinách mali posilniť bezpečnosť dodávok strategických surovín v Únii, preukázať dostatočnú technickú uskutočniteľnosť. *Pri projektoch v Únii a v tretích krajinách alebo ZKÚ sa musí dodržiavať rovnaká úroveň sociálnej a environmentálnej udržateľnosti.*

V prípade projektov na rozvíjajúcich sa trhoch a v rozvojových hospodárstvach by projekt mal byť vzájomne prospešný pre Úniu a zúčastnenú tretiu krajinu a mal by v danej krajine prinášať pridanú hodnotu, pričom sa zohľadní aj jeho súlad so spoločnou obchodnou politikou Únie. Takáto hodnota sa môže odvodiť z príspevku projektu k viac než jednej fáze hodnotového reťazca, ako aj z vytvárania širších hospodárskych a sociálnych prínosov prostredníctvom projektu vrátane vytvárania pracovných miest v súlade s medzinárodnými normami. Ak Komisia usúdi, že tieto kritériá sú splnené, mala by formou rozhodnutia zverejniť, že projekt uznáva za strategický.

(16) S cieľom zabezpečiť udržateľnosť zvýšenej produkcie *kritických* surovín by sa mali nové projekty v oblasti *kritických* surovín *plánovať a realizovať udržateľným spôsobom* s prihliadnutím na všetky aspekty udržateľnosti zdôraznené v zásadách EÚ pre udržateľné suroviny⁵ vrátane zabezpečenia ochrany životného prostredia, *prevencie a minimalizácie sociálne nepriaznivých vplyvov používaním sociálne udržateľných* postupov, čo zahŕňa dodržiavanie ľudských práv, ako sú práva žien, a transparentných obchodných praktík. Projekty by takisto mali zabezpečiť zapojenie v dobrej viere, ako aj komplexné a *nestranné* konzultácie s *príslušnými zainteresovanými stranami, ako sú* miestne komunity a pôvodné obyvateľstvo. *Ak projekt zahŕňa potenciálne presídlenie, osobitná pozornosť by sa mala venovať dodržiavaniu ľudských práv.* Aby mali predkladatelia projektov k dispozícii jasný a efektívny spôsob, ako toto kritérium splniť, malo by sa považovať za dostatočné, keď preukážu súlad s príslušnými právnymi predpismi Únie *alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi, prípadne* medzinárodnými normami, usmerneniami a zásadami alebo účasť na systéme certifikácie uznanom podľa tohto nariadenia.

⁵ *Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vnútorný trh, priemysel, podnikanie a MSP, Zásady EÚ pre udržateľné suroviny, Úrad pre publikácie, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2873/27875>.*

- (17) *V súlade so zásadou predbežnej opatrnosti Komisia nemôže udeliť status strategického projektu v oblasti hlbokomorskej ťažby, kým sa dostatočne nepreskúmajú účinky hlbokomorskej ťažby na morské prostredie, biodiverzitu a ľudské činnosti a nepochopia sa riziká a kým technológie a prevádzkové postupy nepreukážu, že životné prostredie nie je vážne poškodené.*

(18) Každý predkladateľ projektu v oblasti strategických surovín by mal mať možnosť požiadať Komisiu o uznanie svojho projektu za strategický projekt. Žiadosť by mala obsahovať **relevantné** dokumenty a dôkazy týkajúce sa kritérií. S cieľom lepšie posúdiť sociálnu, environmentálnu a hospodársku životaschopnosť, uskutočniteľnosť projektu, ako aj úroveň dôvery v odhady by mal predkladateľ projektu poskytnúť aj klasifikáciu projektu podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov a v záujme objektívnej validácie by mal túto klasifikáciu podložiť relevantnými dôkazmi. **K** žiadosti by mal byť pripojený aj harmonogram projektu, aby bolo možné odhadnúť, kedy bude projekt schopný prispieť k dosiahnutiu referenčných hodnôt týkajúcich sa domácej kapacity alebo diverzifikácie. Keďže pre účinnú realizáciu ťažobných projektov má zásadný význam ich prijatie zo strany verejnosti, predkladateľ by mal takisto predložiť plán obsahujúci opatrenia na uľahčenie prijatia zo strany verejnosti. Osobitná pozornosť by sa mala venovať sociálnym partnerom, občianskej spoločnosti a iným subjektom dohľadu. Predkladateľ by mal takisto predložiť podnikateľský plán, ktorý obsahuje informácie o finančnej životaschopnosti projektu a poskytuje prehľad o už zabezpečenom financovaní, **vlastníckej štruktúre** a dohodách o odbere, ako aj odhady potenciálneho vytvárania pracovných miest a potrieb projektu z hľadiska kvalifikovanej pracovnej sily vrátane zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie.

S cieľom harmonizovať postup podávania žiadostí by Komisia mala zabezpečiť jednotný vzor žiadosti.

- (19) *Navyše, v prípade projektov, ktoré by mohli ovplyvniť pôvodné obyvateľstvo, by žiadosť mala zahŕňať aj plán obsahujúci opatrenia zamerané na zmysluplné konzultácie s dotknutým pôvodným obyvateľstvom, prevenciu a minimalizáciu nepriaznivých vplyvov na pôvodné obyvateľstvo a v prípade potreby spravodlivú kompenzáciu. Ak sa týmito záležitosťami zaoberajú vnútroštátne právne predpisy, ktoré sa na projekt vzťahujú, môžu sa tieto opatrenia v pláne opísať.*

V prípade projektov v tretích krajinách, ktoré zahŕňajú ťažbu a na ktoré sa nevzťahuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES⁶, by mal predkladateľ projektu poskytnúť aj plán na zlepšenie environmentálneho stavu dotknutých lokalít po skončení ťažby. Ak sa projekt nachádza v chránenej oblasti, predkladateľ projektu by mal posúdiť technicky vhodné alternatívne lokality a opísať ich v pláne vrátane dôvodov, prečo sa nepovažujú za vhodné na umiestnenie projektu.

⁶ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/21/ES z 15. marca 2006 o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2004/35/ES (Ú. v. EÚ L 102, 11.4.2006, s. 15).*

- (20) *S cieľom **dodať** procesu štruktúru by Komisia mala zorganizovať verejnú súťaž s pravidelnými termínmi uzávierky, ktoré by zodpovedali dátumom zasadnutí rady, v rámci ktorej by predkladatelia projektov mohli žiadať o status strategického projektu. S cieľom zabezpečiť pre predkladateľov projektov jasnosť, pokiaľ ide o ich žiadosti o strategické projekty, by Komisia pri rozhodovaní o tom, či projekt označí za strategický, mala dodržiavať harmonogramy. V záujme vybavenia mimoriadne zložitých prípadov alebo všeobecne vysokého počtu žiadostí k jednému termínu uzávierky by Komisia mala mať možnosť túto lehotu raz predĺžiť. Komisia by mala svoje posúdenie poskytnúť rade pred jej zasadnutím a zohľadniť stanovisko rady pri rozhodovaní o tom, či udelí status strategického projektu.*

(21) Keďže v záujme účinnej realizácie strategického projektu je nutná spolupráca členského štátu, na ktorého území sa projekt bude realizovať, daný členský štát by mal mať právo namietat' proti tomu, aby bol projektu priznaný status strategického projektu, a zabrániť tak priznaniu tohto statusu proti jeho vôli. Ak tak príslušný členský štát urobí, mal by poskytnúť odôvodnené vysvetlenie svojho odmietnutia s odkazom na platné kritériá. Podobne by Únia nemala priznať status strategického projektu projektom, ktoré bude realizovať tretia krajina *vrátane zámorských krajín a území (ZKÚ)*, proti vôli príslušnej vlády, a preto by sa mala takéhoto kroku zdržať, ak proti tomu vláda tretej krajiny namieta.

- (22) S cieľom zabrániť zneužívaniu *by Komisia mala mať možnosť zrušiť v odôvodnených prípadoch* uznanie projektu za strategický, a *to po porade s radou a zodpovedným predkladateľom projektu*, ak projekt už viac nespĺňa podmienky alebo ak uznanie vychádzalo zo žiadosti obsahujúcej nesprávne informácie, *ktoré boli pre posúdenie výberových kritérií relevantné. S cieľom prilákať dlhodobé investície a zabezpečiť právnú predvídateľnosť by si mal strategický projekt v prípade aktualizácií zoznamu strategických surovín v prílohe I naďalej zachovať svoj status počas primeraného obdobia.*
- (23) Vzhľadom na význam strategických projektov pre zaistenie bezpečnosti dodávok strategických surovín a *zabezpečenie fungovania vnútorného trhu* by sa tieto projekty mali považovať za projekty vo verejnom záujme. Zaistenie bezpečnosti dodávok strategických surovín má kľúčový význam pre úspešnú zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj pre odolnosť obranného a *leteckého a kozmického* sektora. Členské štáty môžu s cieľom prispieť k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii zaistiť podporu v rámci vnútroštátnych postupov udeľovania povolení, aby urýchlili realizáciu strategických projektov v súlade s právom Únie.

(24) Prostredníctvom vnútroštátnych postupov udeľovania povolení sa zaisťuje, aby projekty v oblasti *kritických* surovín boli bezpečné, chránené a v súlade s environmentálnymi, so sociálnymi a s bezpečnostnými požiadavkami. V environmentálnych právnych predpisoch Únie sa stanovujú spoločné podmienky týkajúce sa procesu a obsahu vnútroštátnych postupov udeľovania povolení, čím sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany životného prostredia a umožňuje udržateľné využívanie potenciálu Únie v celom hodnotovom reťazci surovín. Priznaním statusu strategického projektu by preto nemali byť dotknuté žiadne platné podmienky povoľovania pre príslušné projekty, a to ani podmienky stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ⁷, smernici Rady 92/43/EHS⁸, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES⁹, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ¹⁰, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES¹¹, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES¹² a smernici 2006/21/ES.

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

⁸ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56).

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7).

- (25) Nepredvídateľnosť, zložitosť a niekedy neprimerane dlhé trvanie vnútroštátnych postupov udeľovania povolení zároveň oslabujú investičnú bezpečnosť potrebnú na účinný rozvoj strategických projektov v oblasti surovín. ***Štruktúra a trvanie postupu udeľovania povolení pre príslušné projekty sa tiež môžu v jednotlivých členských štátoch výrazne líšiť.*** S cieľom zabezpečiť a urýchliť účinné vykonávanie strategických projektov by preto členské štáty mali na ne uplatňovať zjednodušené a predvídateľné povolo­vacie ***konania***. Na tento účel by strategické projekty, ***ak existujú***, mali mať „prioritný status“ aj na vnútroštátnej úrovni, aby sa zabezpečilo ich rýchle administratívne spracovanie a naliehavé riešenie v rámci všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaní a postupov urovnávania sporov. Toto nariadenie by nemalo príslušným orgánom brániť v zjednodušení povoľovania iných projektov týkajúcich sa hodnotového reťazca kritických surovín, ktoré nie sú strategickými projektmi.

- (26) Vzhľadom na úlohu strategických projektov pri zaistovaní bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii a ich príspevok k otvorenej strategickej autonómii Únie a zelenej a digitálnej transformácii by ich zodpovedné orgány vydávajúce povolenia mali považovať za projekty vo verejnom záujme. Strategické projekty, ktoré majú nepriaznivý vplyv na životné prostredie a patria do rozsahu pôsobnosti smernice 2000/60/ES, smernice 92/43/EHS a smernice 2009/147/ES **alebo nariadenia ... [nariadenie o obnove prírody podľa návrhu v COM(2022)0304]**, môžu byť povolené, ak zodpovedný orgán vydávajúci povolenie dospeje na základe individuálneho posúdenia k záveru, že verejný záujem, ktorému projekt slúži, je týmto vplyvom nadradený, za predpokladu splnenia všetkých príslušných podmienok stanovených v uvedených **aktoch**. Pri individuálnom posudzovaní by sa mala **náležite** zohľadniť geologická špecifickosť ťažobných lokalít, ktorá zužuje rozhodnutia o umiestnení ťažobnej lokality z **dôvodu absencie alternatívnych miest pre takéto lokality**.

- (27) S cieľom znížiť zložitosť a zvýšiť efektívnosť a transparentnosť povoľovacieho konania by mali mať predkladatelia projektov v oblasti kritických surovín možnosť komunikovať s **jednotným kontaktným miestom**, ktoré je zodpovedné za uľahčenie a koordináciu celého postupu udeľovania povolení. **Na tento účel by členské štáty mali zriadiť alebo určiť jedno alebo viacero jednotných kontaktných miest a zároveň zabezpečiť, aby predkladatelia projektov museli spolupracovať len s jedným jednotným kontaktným miestom. Rozhodnutie o tom, či je jednotné kontaktné miesto aj orgánom, ktorý prijíma rozhodnutia o povolení, by sa malo ponechať členským štátom.** Členské štáty by mali svojim **jednotným kontaktným miestam** poskytnúť **dostatočný počet zamestnancov a dostatočné zdroje** na zabezpečenie účinného plnenia **ich** povinností. **Predkladateľ projektu by navyše mal mať možnosť obrátiť sa na príslušnú administratívnu jednotku v rámci jednotného kontaktného miesta, aby sa zabezpečilo, že je k dispozícii prístupný kontakt.**

(28) *Členské štáty by vzhľadom na svoju vnútornú organizáciu mali samy rozhodnúť, či svoje jednotné kontaktné miesto alebo miesta zriadia alebo určia na miestnej, regionálnej alebo vnútroštátnej úrovni alebo na akejkoľvek inej príslušnej administratívnej úrovni. Okrem toho by členské štáty mali mať možnosť zriadiť alebo určiť na administratívnej úrovni, ktorú si zvolili, rôzne jednotné kontaktné miesta, ktoré sa budú zameriavať len na projekty v oblasti kritických surovín týkajúce sa konkrétnej fázy hodnotového reťazca, a to ťažby, spracovania alebo recyklácie. Predkladatelia projektov by zároveň mali mať možnosť ľahko identifikovať jednotné kontaktné miesto zodpovedné za ich projekt. Členské štáty by mali na tento účel zabezpečiť, aby v geografickej oblasti, ktorá zodpovedá administratívnej úrovni, na ktorej sa rozhodli zriadiť alebo určiť jednotné kontaktné miesto alebo miesta, nebolo viac ako jedno zodpovedné jednotné kontaktné miesto na príslušnú fázu hodnotového reťazca. Keďže mnohé projekty v oblasti kritických surovín sa týkajú viac ako jednej fázy hodnotového reťazca, členské štáty by mali s cieľom predísť nejasnostiam zabezpečiť, aby sa jednotné kontaktné miesto pre takéto projekty určilo včas.*

(29) Členské štáty by mali zabezpečiť včasné vyriešenie všetkých sporov týkajúcich sa postupu udeľovania povolení pre strategické projekty, aby bola zaistená jasnosť z hľadiska stavu povolenia strategických projektov a aby sa obmedzila účinnosť potenciálneho zneužívania súdnych sporov, pričom sa ale neoslabí účinné súdne preskúmanie. Na tento účel by **členské štáty** mali zabezpečiť, aby žiadatelia a predkladatelia projektov mali prístup k jednoduchému postupu urovnávania sporov a aby strategické projekty podliehali nalievavému riešeniu v rámci všetkých súdnych konaní a postupov urovnávania sporov súvisiacich s projektmi, ***pokiaľ sa takéto nalievavé postupy stanovujú vo vnútroštátnom práve.***

(30) S cieľom umožniť občanom a podnikom priamo využívať výhody vnútorného trhu bez zbytočnej dodatočnej administratívnej záťaže sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724¹³, ktorým sa zriadila jednotná digitálna brána, stanovujú všeobecné pravidlá poskytovania informácií, postupov a asistenčných služieb online, ktoré sú relevantné pre fungovanie vnútorného trhu. Požiadavky na informácie a postupy, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, by mali byť v súlade s požiadavkami nariadenia (EÚ) 2018/1724. Predovšetkým by sa malo zabezpečiť, aby predkladatelia strategických projektov mali ku všetkým úkonom súvisiacim s postupom udeľovania povolení prístup plne online a mohli ich vykonávať plne online v súlade s článkom 6 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1724 a prílohou II k nemu.

¹³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 1).

- (31) S cieľom zaistiť pre predkladateľov projektov a iných investorov bezpečnosť a jasnosť potrebnú na zintenzívnenie rozvoja strategických **projektov** by členské štáty mali zabezpečiť, aby postup udeľovania povolení v súvislosti s takýmito projektmi nepresiahol vopred stanovené **lehoty**. V prípade strategických projektov, ktoré sa týkajú len spracovania alebo recyklácie, by dĺžka postupu udeľovania povolení nemala presiahnuť **15 mesiacov**. V prípade strategických projektov, ktoré zahŕňajú ťažbu, by dĺžka postupu udeľovania povolení vzhľadom na zložitosť a rozsah príslušných potenciálnych vplyvov nemala presiahnuť **27 mesiacov**. *Za vypracovanie správy o posúdení vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ je však zodpovedný predkladateľ projektu a nemali by sa naň vzťahovať lehoty, ktorými sú viazané členské štáty. Na tento účel by jednotné kontaktné miesto malo oznámiť dátum, do ktorého musí predkladateľ projektu predložiť správu o posúdení vplyvov na životné prostredie, a akékoľvek obdobie medzi uvedeným oznámeným dátumom a samotným predložením správy by sa nemalo započítavať do harmonogramu. Rovnaká zásada by sa mala uplatňovať aj vtedy, keď po požadovaných konzultáciách jednotné kontaktné miesto informuje predkladateľa projektu o možnosti predložiť dodatočné informácie na doplnenie správy o vplyvoch na životné prostredie.*

Vo výnimočných prípadoch súvisiacich s charakterom, zložitou, umiestnením alebo veľkosťou navrhovaného projektu by členské štáty navyše mali mať možnosť predĺžiť lehoty. Takéto výnimočné prípady by mohli zahŕňať nepredvídané okolnosti, ktoré vedú k potrebe doplniť alebo dokončiť posúdenia vplyvov na životné prostredie súvisiace s projektom.

- (32) *Na účinné splnenie týchto lehôt by členské štáty mali zabezpečiť, aby zodpovedné orgány mali dostatočné zdroje a personál. Komisia by mala poskytovať členským štátom na ich žiadosť podporu prostredníctvom Nástroja technickej podpory zriadeného podľa nariadenia (EÚ) 2021/240¹⁴ pri navrhovaní, rozvoji a vykonávaní reforiem vrátane posilnenia administratívnej kapacity súvisiacej s vnútroštátnym povolením, ako je jednotné kontaktné miesto.*

¹⁴ *Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/240 z 10. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj technickej podpory (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 1).*

- (33) Neoddeliteľnou súčasťou postupu udeľovania povolení pre projekty v oblasti surovín a základnou zárukou prevencie, resp. minimalizácie negatívnych vplyvov na životné prostredie sú environmentálne posúdenia a povolenia vyžadované podľa práva Únie, a to aj vo vzťahu k vode, *pôde*, biotopom a vtákom. S cieľom zabezpečiť predvídateľnosť a včasnosť postupov udeľovania povolení pre strategické projekty treba využiť všetky možnosti na zjednodušenie požadovaných posúdení a povolení bez zníženia úrovne ochrany životného prostredia *alebo kvality posúdení*. Na *tento účel* by sa malo zabezpečiť zoskupenie týchto nevyhnutných *posúdení* do balíka *prostredníctvom spoločného alebo koordinovaného postupu* s cieľom zabrániť zbytočnému prekryvaniu. *Okrem toho* by sa malo zaistiť, aby mali predkladatelia projektov a zodpovedné orgány ešte pred vypracovaním tohto balíka posúdení výslovne dohodnutý jeho rozsah, aby sa predišlo zbytočnej potrebe ho dodatočne dopĺňať. *Napokon by sa malo zabezpečiť, aby na účely týchto postupov predkladatelia projektov komunikovali s jediným orgánom.*

(34) Zavádzaniu projektov v oblasti kritických surovín môžu brániť konflikty spojené s využívaním pôdy. V úsilí nájsť rovnováhu medzi verejnými statkami a záujmami, znížiť riziko konfliktu a urýchliť udržateľné zavádzanie projektov v oblasti **kritických** surovín v Únii môžu pomôcť dobre navrhnuté plány vrátane priestorových plánov a zonácie, v ktorých sa zohľadňuje potenciál realizácie projektov v oblasti kritických surovín a ktoré zahŕňajú posúdenie možných vplyvov na životné prostredie. Zodpovedné vnútroštátne, regionálne a miestne orgány by preto pri vypracúvaní príslušných plánov mali zväziť zahrnutie ■ ustanovení o projektoch v oblasti **kritických** surovín. ***Týmto nie sú dotknuté existujúce požiadavky na posúdenie potenciálnych vplyvov takýchto plánov na životné prostredie ani požadovaná kvalita takýchto posúdení.***

- (35) Projekty v oblasti kritických surovín v rámci Únie neraz čelia ťažkostiam s prístupom k financovaniu. Trhy s kritickými surovinami sa často vyznačujú vysokou volatilitou cien, časovou náročnosťou projektov, vysokou koncentráciou a neprehľadnosťou. Okrem toho si financovanie tohto sektora vyžaduje vysokú úroveň odborných znalostí, ktorá finančným inštitúciám mnohokrát chýba. S cieľom prekonať tieto faktory a prispieť k zabezpečeniu stabilných a spoľahlivých dodávok strategických surovín by členské štáty a Komisia mali poskytovať pomoc pri prístupe k financovaniu a administratívnu podporu.

- (36) *Silný európsky hodnotový reťazec je potrebný na zaistenie bezpečnosti dodávok s cieľom zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu a zvýšenie kapacít možno dosiahnuť len primeranými finančnými prostriedkami, z ktorých časť môže pochádzať z existujúcich fondov Únie. Projekty v oblasti kritických surovín vrátane strategických projektov by mohli byť oprávnené na podporu z takýchto fondov, ak sú splnené požiadavky príslušných programov, napríklad v súvislosti s geografickým umiestnením, životným prostredím alebo ich prínosom k inovácii. Príslušné fondy zahŕňajú programy politiky súdržnosti, ako je Európsky fond regionálneho rozvoja, ktorých granty pridelené na podporu regionálnej súdržnosti môžu MSP umožniť rozvíjať inovačné projekty, napríklad v súvislosti so znižovaním spotreby energie pri spracúvaní surovín. Fond na spravodlivú transformáciu možno takisto použiť na podporu tohto typu projektov, pokiaľ prispievajú k znižovaniu sociálnych a hospodárskych nákladov spojených so zelenou transformáciou. Okrem toho možno na podporu projektov týkajúcich sa napríklad recyklácie alebo zhodnocovania surovín zmobilizovať Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, a najmä jeho kapitolu REPowerEU, ktorá je zameraná na energetickú bezpečnosť a diverzifikáciu dodávok energie.*

Inovačný fond, ktorého účelom je najmä nasmerovať čisté a inovatívne technológie na trh, môže poskytnúť granty napríklad s cieľom umožniť rozvoj recyklačnej kapacity surovín v súvislosti s nízkouhlíkovými technológiami. Program InvestEU je navyše hlavným programom Únie na podporu investícií, najmä v oblasti zelenej a digitálnej transformácie, a to poskytovaním finančnej a technickej pomoci. Používaním mechanizmov kombinovaného financovania Program InvestEU pomáha prilákať dodatočný verejný a súkromný kapitál. Komisia bude spolupracovať s implementujúcimi partnermi Programu InvestEU s cieľom ■ zvýšiť podporu a investície pre príslušné projekty v súlade so spoločnými cieľmi stanovenými v nariadení (EÚ) 2021/523¹⁵ a v tomto nariadení. Napokon, projekty v tretích krajinách, ktoré prispievajú k diverzifikácii dodávok Únie, možno podporiť prostredníctvom príslušných fondov, ako je Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce a Európsky fond pre udržateľný rozvoj plus.

¹⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/523 z 24. marca 2021, ktorým sa zriaďuje Program InvestEU a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2015/1017 (Ú. v. EÚ L 64, 26.3.2021, s. 30).

(37) S cieľom prekonať obmedzenia verejných a súkromných investícií, ktoré sú v súčasnosti často rozdrobené, ako aj uľahčiť integráciu a návratnosť investícií by Komisia, členské štáty a podporné banky mali pracovať na lepšej koordinácii a vytvárať synergie medzi existujúcimi programami financovania na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ako aj zabezpečiť lepšiu koordináciu a spoluprácu s priemyslom a kľúčovými zainteresovanými stranami zo súkromného sektora. Na tento účel by sa mala zriadiť osobitná podskupina rady, ktorá by združovala odborníkov z členských štátov a Komisie, ako aj z príslušných verejných finančných inštitúcií. Táto podskupina by mala rokovať o individuálnych finančných potrebách strategických projektov a ich existujúcich možnostiach financovania s cieľom navrhnúť predkladateľom projektov najlepší prístup k existujúcim možnostiam financovania. Pri prerokúvaní a vypracúvaní odporúčaní týkajúcich sa financovania strategických projektov v tretích krajinách by rada mala prihliadať predovšetkým na stratégiu Global Gateway¹⁶.

¹⁶ *Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke – Global Gateway (JOIN(2021) 30 final).*

-
- (38) Zásadný význam majú súkromné investície spoločností, finančných investorov a odberateľov. V prípadoch, keď samotné súkromné investície nestačia, si účinné zavádzanie projektov v celom hodnotovom reťazci kritických surovín môže vyžadovať verejnú podporu, napríklad vo forme záruk, ■ úverov alebo kapitálových a kvázi kapitálových investícií. Táto verejná podpora môže predstavovať štátnu pomoc. Takáto pomoc *by mala* mať stimulačný účinok a *mala by* byť potrebná, vhodná a primeraná. Existujúce usmernenia o štátnej pomoci, ktoré boli nedávno podrobené hĺbkovej revízii v súlade s cieľmi dvojakej transformácie, poskytujú dostatočné možnosti na podporu investícií v celom hodnotovom reťazci kritických surovín za predpokladu splnenia určitých podmienok.
- (39) Verejná podpora sa využíva na riešenie osobitných zistených zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií, a to primeraným spôsobom, pričom akcie by nemali zdvojovať či vytláčať súkromné financovanie ani narúšať hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Akcie by mali prinášať pre Úniu jasnú pridanú hodnotu.

(40) Volatilita cien viacerých strategických surovín, ktorú zhoršuje nedostatok prostriedkov na hedžing týchto cien na forwardových trhoch, je prekážkou, ktorá predkladateľom projektov bráni zabezpečiť financovanie projektov v oblasti strategických surovín a spotrebiteľom v odberateľských sektoroch znemožňuje zaistiť si stabilné a predvídateľné ceny kľúčových vstupných materiálov. V snahe znížiť neistotu v súvislosti s budúcimi cenami strategických surovín, **a tým obmedziť riziko spojené s dodávkami s cieľom zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu** je nevyhnutné ■ stanoviť vytvorenie systému, ktorý umožní zainteresovaným odberateľom aj predkladateľom strategických projektov predkladať nákupné, resp. predajné ponuky a v prípade možnej kompatibility príslušných ponúk ich prepojiť.

■

(41) Existujúce poznatky o náleziskách surovín v Únii a ich mapovanie pochádzajú z čias, keď zabezpečenie dodávok kritických surovín na vývoj strategických technológií nebolo prioritou. *Nedostatok aktuálnych geologických informácií o kritických surovinách v Únii môže ohroziť rozvoj ťažobných projektov, a tým oslabiť úsilie o zníženie rizík spojených s dodávkami a zabezpečenie fungovania vnútorného trhu.* S cieľom získať a aktualizovať informácie o náleziskách kritických surovín by členské štáty mali, *ak je to relevantné vzhľadom na geologické podmienky*, vypracovať národné programy *mapovania* na účely všeobecného prieskumu kritických surovín a *hlavných nerastných surovín, spolu s ktorými sa ťažia.* To by malo zahŕňať *opatrenia*, ako sú *geologické* mapovanie, geochemické kampane, geovedné prieskumy, ako aj opätovné spracovanie existujúcich geovedných súborov údajov. *Tým sa zvyšuje pravdepodobnosť lokalizácie nových ložísk, čo by zasa malo stimulovať investície do výskumu.*

V prieskumných programoch by sa malo zväziť aj využívanie nových prieskumných techník, ktoré umožňujú identifikovať náleziská vo väčšej hĺbke ako konvenčné techniky. S cieľom uľahčiť rozvoj ťažobných projektov by členské štáty mali zverejniť isté základné informácie získané v rámci ich príslušného národného programu prieskumu, a keď je to vhodné, využiť pritom rámec infraštruktúry pre priestorové informácie zriadený smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES¹⁷, pričom podrobnejšie informácie by mali poskytovať na požiadanie. Komisia môže vydať usmernenia s cieľom podporiť harmonizovaný formát prieskumných programov.

¹⁷ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2007/2/ES zo 14. marca 2007, ktorou sa zriaďuje Infraštruktúra pre priestorové informácie v Európskom spoločenstve (INSPIRE) (Ú. v. EÚ L 108, 25.4.2007, s. 1).*

- (42) Družicové údaje a služby vyplývajúce z pozorovania Zeme môžu podporiť úsilie o udržateľné hodnotové reťazce kritických surovín poskytovaním nepretržitého toku informácií, ktoré by mohli byť užitočné pre činnosti ako monitorovanie a riadenie ťažobných oblastí, posudzovanie environmentálnych a sociálno-ekonomických vplyvov či prieskum zdrojov nerastných surovín. Keďže prostredníctvom pozorovania Zeme možno získavať aj údaje o vzdialených a neprístupných oblastiach, členské štáty by pri vypracúvaní a vykonávaní svojich národných programov prieskumu mali túto technológiu zohľadňovať v čo najväčšej miere.
- (43) Hoci je na zaistenie zvýšenej bezpečnosti dodávok potrebné posilniť hodnotový reťazec kritických surovín v Únii, dodávateľské reťazce kritických surovín budú mať aj naďalej globálny charakter a budú vystavené vonkajším faktorom. Udalosti z nedávnej minulosti či zo súčasnosti, ako napríklad kríza COVID-19 a nevyprovokovaná a neodôvodnená vojenská agresia voči Ukrajine, zdôraznili zraniteľnosť niektorých dodávateľských reťazcov Únie voči narušeniam. S cieľom zabezpečiť, aby členské štáty a európske priemyselné odvetvia boli schopné predvídať narušenia dodávok a boli pripravené odolávať ich dôsledkom, by sa mali vypracovať opatrenia na **posilnenie** monitorovacej kapacity, koordináciu strategických zásob a posilnenie pripravenosti spoločností.

(44) Členské štáty nedisponujú rovnakou kapacitou v oblasti informovanosti o rizikách a predvídania rizík a nie všetky členské štáty majú zavedené osobitné štruktúry, ktoré monitorujú dodávateľské reťazce kritických surovín a môžu informovať spoločnosti o možných rizikách narušenia dodávok. Podobne, hoci niektoré spoločnosti investovali do monitorovania svojich dodávateľských reťazcov, iné na to nemajú kapacitu. Vzhľadom na globálny rozmer dodávateľských reťazcov kritických surovín, ako aj na ich zložitosť by preto Komisia mala vypracovať špecializovaný monitorovací prehľad, v ktorom sa budú posudzovať riziká spojené s dodávkami kritických surovín a ktorý zabezpečí dostupnosť informácií zhromaždených pre verejné orgány a súkromné subjekty, čím sa zvýšia synergie medzi členskými štátmi. S cieľom zabezpečiť, aby boli hodnotové reťazce Únie dostatočne pripravené na možné narušenia dodávok, **ktoré môžu narušiť hospodársku súť až a spôsobiť fragmentáciu vnútorného trhu, ako sú narušenia spôsobené geopolitickými konfliktmi**, by Komisia mala vykonať stresové testy, v ktorých sa posúdi zraniteľnosť dodávateľských reťazcov strategických surovín a ich vystavenie rizikám spojeným s dodávkami.

Členské štáty by mali k tejto činnosti prispieť, ak je to možné, vykonávaním takýchto stresových testov prostredníctvom svojich národných agentúr pre dodávky a informácie pôsobiacich v oblasti kritických surovín. Rada by mala zabezpečiť koordináciu stresových testov vykonávaných Komisiou a členskými štátmi. Ak požadovaný stresový test týkajúci sa konkrétnej strategickej suroviny nedokáže vykonať žiadny členský štát, mala by ho vykonať samotná Komisia. ■ Komisia by mala zároveň navrhnúť možné stratégie, ktoré môžu verejné orgány a súkromné subjekty prijať, aby zmiernili riziká spojené s dodávkami, napríklad stratégiu vytvárania strategických zásob alebo ďalšej diverzifikácie svojich dodávok. Na účely zhromažďovania informácií potrebných na vykonávanie opatrení monitorovania a stresových testov by Komisia mala koordinovať svoju činnosť s príslušnou stálou podskupinou rady a členské štáty by mali identifikovať a monitorovať kľúčových účastníkov trhu ■ .

(45) Strategické zásoby sú dôležitým nástrojom na zmiernenie narušení dodávok, najmä pokiaľ ide o suroviny. Hoci navrhovaný nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh umožňuje prípadný rozvoj takýchto zásob v prípade aktivácie režimu obozretného dohľadu nad jednotným trhom, členské štáty a spoločnosti nemajú povinnosť vytvárať ■ svoje strategické zásoby v predstihu pred narušením dodávok. Okrem toho neexistuje žiadny koordinačný mechanizmus pre celú Európsku úniu, ktorý by umožnil vypracovanie spoločného posúdenia a analýzy možných prekryvaní a synergií. Z tohto dôvodu a vzhľadom na súčasný nedostatok relevantných informácií by ako prvý krok mali členské štáty Komisii poskytnúť informácie o *prípadných* strategických zásobách a *ak takéto zásoby majú*, o tom, či sú ich prevádzkovateľom verejné orgány alebo hospodárske subjekty v mene členských štátov. Takéto informácie by mali zahŕňať úroveň dostupných zásob každej strategickej suroviny na *súhrnnej úrovni*, výhľad úrovne zásob a pravidlá a postupy, ktorým tieto zásoby podliehajú. Každá žiadosť by mala byť primeraná, mali by v nej byť zohľadnené náklady a úsilie potrebné na sprístupnenie údajov, ako aj jeho vplyv na národnú bezpečnosť a mali by v nej byť stanovené primerané lehoty na poskytnutie požadovaných informácií.

Analýzu možno rozšíriť o informácie o zásobách hospodárskych subjektov, čo ale neznamená, že takéto informácie sú predmetom žiadosti. Komisia by mala s údajmi zaobchádzať bezpečným spôsobom a mala by uverejňovať len informácie na súhrnnej úrovni. Ako druhý krok by Komisia na základe získaných informácií mala navrhnúť referenčné hodnoty, ktorých dosiahnutie by sa malo považovať za bezpečnú úroveň zásob v Únii, s prihliadnutím na celkovú ročnú spotrebu dotknutých strategických surovín v Únii. Rada, konajúc po dohode s Komisiou, by mala byť na základe porovnania medzi existujúcimi zásobami a celkovými úrovňami strategických zásob strategických surovín v celej Únii schopná vydávať nezáväznú stanoviská adresované členským štátom týkajúce sa spôsobov zvyšovania konvergencie a podporovať členské štáty pri vytváraní **strategických** zásob. Rada by pritom mala zväžiť potrebu zachovať stimuly na rozvoj strategických zásob súkromnými **alebo verejnými** subjektmi využívajúcimi strategické suroviny.

- (46) S cieľom *podporiť* ďalšiu koordináciu by Komisia mala zaistiť, aby sa pred účasťou členských štátov na medzinárodných fórach, na ktorých sa môže rokovať o takýchto strategických zásobách, uskutočnili potrebné konzultácie, najmä prostredníctvom osobitnej stálej podskupiny rady. Podobne s cieľom zvýšiť komplementárnosť medzi týmto návrhom a inými horizontálnymi alebo tematickými nástrojmi by Komisia mala zabezpečiť, aby sa zhromaždené a súhrnné informácie postupovali mechanizmom obozretného dohľadu alebo krízového riadenia, napríklad poradnej skupine pre navrhovaný nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh, Európskej rade pre polovodiče podľa navrhovaného aktu o čipoch, rade úradu HERA alebo Rade pre zdravotné krízy.

(47) S cieľom zabezpečiť, aby boli veľké spoločnosti v Únii, ktoré vyrábajú strategické technológie a využívajú strategické suroviny, dostatočne pripravené čeliť narušeniam dodávok, *by* takéto spoločnosti ***mali v súvislosti so svojimi dodávateľskými reťazcami vykonať posúdenie rizika***. Tým sa zabezpečí, aby dbali na riziká spojené s dodávkami strategických surovín a v ***prípade potreby*** vypracovali vhodné stratégie zmiernovania s cieľom lepšie sa pripraviť na prípadné narušenia dodávok. ***Takéto*** veľké spoločnosti ***by mali v rámci tohto posúdenia rizika zmapovať pôvod*** svojich strategických surovín, ***analyzovať faktory, ktoré môžu vplývať na ich*** dodávky, a ***posúdiť svoju zraniteľnosť voči narušeniam dodávok***. ***V prípade, že sa zistí zraniteľnosť, by identifikované veľké spoločnosti mali vynaložiť úsilie na jej zmiernenie. Toto posúdenie by malo vychádzať z údajov, ktoré spoločnosti získali od svojich dodávateľov, a ak takéto údaje nie sú k dispozícii, podľa možnosti z údajov, ktoré sú verejne dostupné alebo ktoré zverejnila Komisia. Členské štáty by mali mať možnosť požadovať, aby sa správa o vykonanom posúdení rizika postúpila predstavenstvám spoločností. S cieľom zohľadniť potrebu chrániť obchodné tajomstvá a obmedziť odhalenie zraniteľnosti spoločností by táto správa nemala byť verejná.***

Tieto opatrenia **by mali** viesť k ďalšiemu **zváženiu** nákladov vyplývajúcich z možných **narušení** dodávok **bez toho, aby sa v nich predpisovali konkrétne stratégie zmiernovania**.

- (48) Mnohé trhy so strategickými surovinami nie sú úplne transparentné a charakterizuje ich koncentrácia na strane dodávok, čo posilňuje vyjednávacie postavenie predajcov a zvyšuje ceny pre kupujúcich. S cieľom pomôcť znížiť ceny pre podniky usadené v Únii by Komisia mala vytvoriť systém, v ktorom budú môcť zainteresovaní kupujúci agregovať svoj dopyt. **S cieľom zabrániť neprimeranému vplyvu na hospodársku súťaž na vnútornom trhu by Komisia po porade s Európskou radou pre kritické suroviny mala vykonať posúdenie vplyvu systému na trh v prípade každej strategickej suroviny pridanej do systému.** Pri vývoji takéhoto systému by Komisia mala zohľadniť skúsenosti získané pri podobnom **úsilí**, najmä pokiaľ ide o spoločný nákup plynu, ako sa stanovuje v nariadení Rady 2022/2576¹⁸. **Všetky opatrenia v rámci tohto mechanizmu by mali byť zlučiteľné s právom Únie v oblasti hospodárskej súťaže.**

¹⁸ **Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2576 z 19. decembra 2022 o posilnení solidarity prostredníctvom lepšej koordinácie nákupu plynu, spoločných referenčných cien a cezhraničnej výmeny plynu (Ú. v. EÚ L 335, 29.12.2022, s. 1).**

█

(49) Ustanovenia o monitorovaní a strategických zásobách začlenené do tohto nariadenia nezahŕňajú harmonizáciu vnútroštátnych zákonov a iných právnych predpisov a nenahrádzajú sa nimi existujúce mechanizmy. Stimuly v oblasti monitorovania a pripravenosti na riziká by mali byť v súlade s európskymi nástrojmi. Nástroje, ako je návrh na nástroj núdzovej pomoci pre jednotný trh zameraný na predvídanie kríz ovplyvňujúcich fungovanie jednotného trhu, ich zmierňovanie a reakciu na ne alebo nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372¹⁹ o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie, by sa preto mohli v prípade krízy alebo hrozby uplatňovať aj na kritické a strategické suroviny, pokiaľ dané suroviny patria do rozsahu pôsobnosti takýchto nástrojov. **Komisia** by mala zabezpečiť komplementárnosť a súdržnosť medzi týmto nariadením a krízovými nástrojmi prostredníctvom █ výmeny informácií *medzi príslušnými poradnými a riadiacimi orgánmi zriadenými týmito krízovými nástrojmi.*

¹⁹ *Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2372 z 24. októbra 2022 o rámci opatrení na zabezpečenie dodávok prostriedkov zdravotníckych protiopatrení dôležitých v krízovej situácii v prípade núdzovej situácie v oblasti verejného zdravia na úrovni Únie (Ú. v. EÚ L 314, 6.12.2022, s. 64).*

(50) Väčšinu kritických surovín tvoria kovy, ktoré možno v zásade recyklovať donekonečna, aj keď v niektorých prípadoch môže dochádzať k poklesu ich kvality. To ponúka príležitosť prejsť na skutočne obehové hospodárstvo v kontexte zelenej transformácie a **zároveň zvýšiť dostupnosť kritických surovín, a tým prispieť k zaisteniu bezpečnosti dodávok**. Po počiatočnej fáze rýchleho rastu dopytu po kritických surovinách pre nové technológie, v ktorej bude prevládajúcim zdrojom naďalej ťažba a spracovanie primárnych surovín, by mala recyklácia ■ čoraz ■ väčšmi znížiť potrebu ťažby primárnych surovín a s ňou súvisiace vplyvy. **To by sa malo uskutočniť pri súčasnom zachovaní vysokej úrovne recyklačnej kapacity v Únii prostredníctvom silného trhu s druhotnými kritickými surovinami**. V súčasnosti je však miera recyklácie najkritickejších surovín nízka, **pričom toky odpadu, ako sú batérie, elektrické a elektronické zariadenia a vozidlá sa prepravujú na recykláciu mimo Únie**. Recyklačné systémy a technológie často nie sú prispôbené osobitným vlastnostiam týchto surovín. **Pri znižovaní potreby kritických surovín, znižovaní rizika nedostatku dodávok a rozvoji recyklačných technológií na riadne a bezpečné získavanie surovín z odpadu zohráva významnú úlohu inovácia**. Preto je potrebné prijať **rýchle** opatrenia na riešenie rôznych faktorov, ktoré brzdia potenciál obehovosti.

- I**
- (51) Členské štáty si ponechávajú dôležité právomoci v oblasti obehovosti, napríklad v oblasti systémov zberu a spracovania odpadu. Mali by ich využiť na zvýšenie miery zberu a recyklácie tokov odpadu s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín ***vrátane elektronického odpadu***, pričom by sa mali využiť napríklad finančné stimuly ako zľavy, peňažné odmeny alebo systémy vratných záloh, ***pri súčasnom zachovaní integrity vnútorného trhu. S cieľom zvýšiť využívanie druhotných kritických surovín by to mohlo zahŕňať diferencované poplatky v rámci zodpovednosti výrobcov za predpokladu, že takéto poplatky existujú vo vnútroštátnom práve, a to v prospech výrobkov, ktoré obsahujú väčší podiel druhotných kritických surovín zhodnotených z odpadu recyklovaného v súlade s environmentálnymi normami stanovenými v práve Únie. Takéto druhotné kritické suroviny zhodnoteného z odpadu by mali zahŕňať zhodnocovanie vykonávané podľa noriem tretích krajín, ktoré poskytujú ochranu rovnocennú s ochranou, ktorú poskytujú normy Únie.***

K zmenám by mali pristúpiť aj orgány členských štátov vo svojej pozícii nákupcov kritických surovín a výrobkov, ktoré ich obsahujú, a národné výskumné a inovačné programy by mali prinášať významné zdroje na zvýšenie úrovne poznatkov a technológií v záujme obehovosti kritických surovín, ako aj materiálovej efektívnosti. Napokon by členské štáty mali podporovať zhodnocovanie kritických surovín z ťažobného odpadu zlepšením dostupnosti informácií a riešením právnych, hospodárskych a technických prekážok. Jedným z možných riešení, ktoré by členské štáty mali preskúmať, sú mechanizmy rozdelenia rizika medzi hospodárske subjekty a členské štáty s cieľom podporiť zhodnocovanie z uzavretých zariadení na nakladanie s odpadmi. ***Rada by tiež mala uľahčovať výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o navrhovanie a vykonávanie ich národných programov.***

I

- (52) V mnohých regiónoch Únie sa v minulosti ťažili suroviny, z čoho vyplývajú značné množstvá ťažobného odpadu v uzavretých zariadeniach, ktoré vo všeobecnosti neboli predmetom analýz z hľadiska potenciálu kritických surovín, keďže ich hospodársky význam stúpol len nedávno. Zhodnocovanie kritických surovín zo zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom má potenciál *zvýšiť kapacitu Únie a zároveň vytvoriť* hospodársku hodnotu a zamestnanosť v regiónoch s banskou históriou, ktoré sú často poznačené odpriemyselňovaním a úpadkom. Skutočnosť, že obsahu kritických surovín, najmä pokiaľ ide o uzavreté zariadenia na nakladanie s odpadmi, sa venuje málo pozornosti, ako aj nedostatok informácií v tomto smere predstavujú hlavnú prekážku pre rozsiahlejšie využívanie potenciálu ťažobného odpadu z pohľadu kritických surovín.
- (53) Zhodnocovanie kritických surovín zo zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom by malo byť súčasťou valorizovania príslušných zariadení na nakladanie s odpadmi. V smernici 2006/21/ES sa stanovujú prísne požiadavky na ochranu životného prostredia a ľudského zdravia pri nakladaní s odpadmi v ťažobnom priemysle. Zatiaľ čo tieto prísne požiadavky by mali ostať zachované, je vhodné zaviesť doplňujúce opatrenia na maximalizáciu zhodnocovania kritických surovín z ťažobného odpadu.

- (54) Hospodárske subjekty prevádzkujúce existujúce aj nové zariadenia na nakladanie s ťažobným odpadom by mali vykonať štúdiu predbežného ekonomického posúdenia týkajúcu sa zhodnocovania kritických surovín z ťažobného odpadu nachádzajúceho sa v danej lokalite a z takéhoto vzniknutého odpadu. V súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva stanovenou v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES²⁰ by sa malo uprednostňovať predchádzanie vzniku odpadu obsahujúceho kritické suroviny tým, že z vyťaženého objemu sa najskôr extrahujú kritické suroviny a až potom sa tento objem stane odpadom. Pri vypracúvaní tejto štúdie by hospodárske subjekty mali zhromažďovať potrebné informácie vrátane koncentrácií a množstiev kritických surovín v ťažobnom odpade a mali by vykonať posúdenie viacerých možností týkajúcich sa procesov, operácií alebo obchodných dojednaní, ktoré by umožnili hospodársky životaschopné zhodnocovanie kritických surovín. Táto povinnosť dopĺňa povinnosti stanovené v smernici 2006/21/ES a vo vnútroštátnych právnych predpisoch, ktorými sa transponuje, a je priamo uplatniteľná. Hospodárske subjekty a príslušné orgány by sa pri jej plnení mali usilovať minimalizovať administratívnu záťaž a v čo najväčšej miere integrovať postupy.

²⁰ ***Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, 22.11.2008, s. 3).***

(55) Na riešenie súčasného nedostatku informácií o potenciáli uzavretých zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom z pohľadu kritických surovín by členské štáty mali v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže Únie vypracovať databázu obsahujúcu všetky informácie relevantné pre podporu zhodnocovania, najmä o množstvách a koncentráciách kritických surovín v zariadeniach na nakladanie s ťažobným odpadom. Tieto informácie by mali byť verejne dostupné v používateľsky ústretovej a digitálnej forme umožňujúcej prístup k podrobnejším technickým informáciám. V záujme uľahčenia používateľsky ústretového prístupu k informáciám by členské štáty mali napríklad zabezpečiť kontaktné miesto, ktoré umožní podrobnejšiu výmenu informácií s potenciálnymi navrhovateľmi projektov v oblasti zhodnocovania kritických surovín. Databáza by mala byť navrhnutá tak, aby umožnila potenciálnym predkladateľom projektov ľahko určiť zariadenia s vysokým potenciálom hospodársky životaschopného zhodnocovania. S cieľom sústrediť obmedzené zdroje by členské štáty mali pri zhromažďovaní informácií uplatňovať odstupňovaný prístup a náročnejšie kroky zhromažďovania informácií vykonávať len v prípade najslubnejších zariadení. Činnosti zhromažďovania informácií by mali byť zamerané na poskytovanie presných a reprezentatívnych informácií o zariadeniach na nakladanie s ťažobným odpadom a na získanie čo najlepšieho ukazovateľa potenciálu zhodnocovania kritických surovín.

(56) Permanentné magnety sú súčasťou širokej škály výrobkov, spomedzi ktorých možno najväčší význam a najprudší rast využitia pripísať veterným turbínam a elektrickým vozidlám, ale nachádzajú sa aj v ďalších výrobkoch, napríklad v zariadeniach na zobrazovaciu **magnetickú** rezonanciu, priemyselných robotoch, ľahkých dopravných prostriedkoch, zariadeniach na výrobu chladu, tepelných čerpadlách, elektromotoroch, priemyselných elektrických čerpadlách, automatických práčkach, bubnových sušičkách, mikrovlnných rúrach, vo vysávačoch a v umývačkách riadu, ktoré obsahujú značné množstvá, ktoré sa oplatí zhodnocovať. ***Pokiaľ ide o elektrické motory, malo by sa ich to týkať aj vtedy, keď sú súčasťou iných výrobkov.*** Väčšina permanentných magnetov, najmä tých najvýkonnejších typov, obsahuje kritické suroviny ako neodým, praeodým, dysprózium a terbium, bór, samárium, nikel alebo kobalt. Dajú sa recyklovať, ale v súčasnosti sa v Únii recyklujú len v malom rozsahu alebo v kontexte výskumných projektov. Permanentné magnety by preto mali byť prioritným výrobkom z hľadiska zvyšovania obehovosti, ***čím sa podporí sekundárny trh s permanentnými magnetmi a zaistí sa bezpečnosť dodávok kritických surovín.***

- (57) Predpokladom účinnej recyklácie magnetov je prístup recyklátorov k potrebným informáciám o množstve, type a chemickom zložení magnetov vo výrobku, ich umiestnení a použitej povrchovej úprave, lepidlách a aditívach, ako aj k informáciám o tom, ako možno permanentné magnety z výrobku *bezpečne* odstrániť. Okrem toho, aby mali projekty v oblasti recyklácie magnetov zdôvodnenie, permanentné magnety obsiahnuté vo výrobkoch uvádzaných na trh Únie by mali postupom času obsahovať čoraz väčšie množstvo recyklovaných materiálov. Kým v prvej fáze sa zabezpečí transparentnosť recyklovaného obsahu, po osobitnom posúdení primeranej úrovne a pravdepodobných vplyvov by sa mal stanoviť minimálny ■ recyklovaný obsah.

(58) Kritické suroviny predávané na trhu Únie sú často certifikované, pokiaľ ide o udržateľnosť ich výrobného a dodávateľského reťazca. Certifikáciu možno získať v rámci širokej škály dostupných verejných a súkromných systémov certifikácie, ktoré sa odlišujú rozsahom a úrovňou prítomnosti, čo môže vytvárať neprehľadnú situáciu, pokiaľ ide o povahu a pravdivosť tvrdení o relatívnej udržateľnosti kritických surovín uvádzaných na trh Únie na základe takejto certifikácie. Komisia by mala byť splnomocnená prijímať vykonávacie akty na uznávanie systémov certifikácie, ktoré by sa mali považovať za ■ dôveryhodné, vďaka čomu by orgány a účastníci trhu získali spoločné východisko pri posudzovaní udržateľnosti kritických surovín. Uznávať by sa mali len systémy certifikácie, **ktoré obsahujú ustanovenia o nezávislom overovaní treťou stranou a monitorovaní súladu. Pokiaľ ide o ochranu životného prostredia, systémy certifikácie by sa mali vzťahovať na riziká súvisiace napríklad s ovzduším, vodou, pôdou, biodiverzitou a nakladaním s odpadom.**

Požiadavky týkajúce sa všetkých rozmerov udržateľnosti by mali zabezpečiť vysokú úroveň sociálnej a environmentálnej ochrany a byť v súlade s právnymi predpismi Únie alebo medzinárodnými nástrojmi uvedenými v prílohe III. V záujme zaistenia efektívnych postupov by predkladatelia projektov, ktorí žiadajú o uznanie svojich projektov za strategické projekty, mali mať možnosť preukázať na základe účasti na uznanom systéme ako relevantného dôkazu, že ich projekt sa realizuje udržateľným spôsobom, a tým prispieva k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín. Pri využívaní tejto možnosti by sa uvedené systémy mali vzťahovať na všetky rozmery udržateľnosti. Pri uznávaní takýchto systémov certifikácie by Komisia mala zohľadniť skúsenosti získané pri posudzovaní systémov certifikácie v kontexte iných právnych predpisov Únie, najmä pokiaľ ide o posudzovanie podobných systémov v kontexte nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/821²¹ a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542²².

²¹ ***Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/821 zo 17. mája 2017, ktorým sa ustanovujú povinnosti náležitej starostlivosti v dodávateľskom reťazci dovozcov Únie dovážajúcich cín, tantal a volfrám, ich rudy a zlato s pôvodom v oblastiach zasiahnutých konfliktom a vo vysokorizikových oblastiach (Ú. v. EÚ L 130, 19.5.2017, s. 1).***

²² ***Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1542 z 12. júla 2023 o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES (Ú. v. EÚ L 191, 28.7.2023, s. 1).***

- (59) S produkciou kritických surovín v rôznych fázach hodnotového reťazca sa spájajú vplyvy na životné prostredie, či už v súvislosti s klímou, vodou, *pôdou*, faunou, alebo flórou. S cieľom obmedziť takéto škody a stimulovať produkciu udržateľnejších kritických surovín by Komisia mala byť splnomocnená vypracovať systém na výpočet environmentálnej stopy kritických surovín vrátane procesu overovania s cieľom zabezpečiť, aby sa v prípade kritických surovín uvedených na trh Únie verejne uvádzali informácie o takejto stope, a *uľahčenie obchodu kritických surovín*. Systém by mal vychádzať zo zohľadnenia vedecky podložených metód posudzovania a príslušných medzinárodných noriem v oblasti posudzovania životného cyklu. Požiadavka uvádzať environmentálnu stopu materiálu by sa mala uplatňovať len v prípadoch, keď sa na základe osobitného posúdenia dospelo k záveru, že by to prispelo k plneniu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia uľahčením obstarávania kritických surovín s nižšou environmentálnou stopou a že by to nemalo neúmerný vplyv na obchodné toky a *hospodárske náklady*.

Po prijatí príslušných metód výpočtu by Komisia mala vytvoriť výkonnostné triedy kritických surovín, na základe čoho budú môcť potenciálni kupujúci ľahko porovnať relatívnu environmentálnu stopu dostupných materiálov a čo nasmeruje trh k udržateľnejším materiálom. Predajcovia kritických surovín by mali zabezpečiť, aby ich zákazníci mali k dispozícii vyhlásenie o environmentálnej stope. Transparentnosť relatívnej stopy kritických surovín uvádzaných na trh Únie môže takisto prispieť k ďalším politikám na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, ako sú stimuly alebo kritériá zeleného verejného obstarávania, čím sa podporí produkcia kritických surovín s menšími vplyvmi na životné prostredie.

- (60) Metódy environmentálnej stopy predstavujú relevantný základ na vypracovanie pravidiel výpočtu. Opierajú sa o vedecky podložené metódy posudzovania, ktoré zohľadňujú vývoj na medzinárodnej úrovni a zahŕňajú vplyvy na životné prostredie vrátane zmeny klímy a vplyvov súvisiacich s vodou, ovzduším, pôdou, so zdrojmi, s využívaním pôdy a toxicitou.

- (61) Malo by sa zabezpečiť, aby **zodpovedný výrobca** pred uvedením svojich výrobkov alebo materiálov na trh posúdil **ich** súlad s požiadavkami na zlepšenie obehovosti permanentných magnetov a na vyhlásenie o environmentálnej stope kritických surovín a aby príslušné vnútroštátne orgány tieto požiadavky účinne presadzovali. Túto výzvu majú riešiť ustanovenia o zhode a dohľade nad trhom stanovené v nariadení (EÚ) 2019/1020²³ a **smernici 2009/125/ES**, a preto by sa mali uplatňovať aj na uvedené požiadavky. **Komisia by preto mala byť splnomocnená prijímať delegované akty s cieľom doplniť toto nariadenie, aby sa zabezpečilo, že uvedené ustanovenia sa budú uplatňovať v relevantných prípadoch v kontexte tohto nariadenia.** S cieľom lepšie zaistiť optimálne využívanie existujúcich rámcov by sa malo zabezpečiť, aby sa v prípade výrobkov, ktoré podliehajú typovému schváleniu podľa nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/858²⁴** alebo nariadenia **Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013²⁵**, presadzoval súlad prostredníctvom existujúceho systému typového schvaľovania.
- (62) Komisia by mala požiadať jednu alebo viaceré európske normalizačné organizácie, ako sa stanovuje v článku 10 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1025/2012, aby vypracovali európske normy na podporu cieľov tohto nariadenia.

²³ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1020 z 20. júna 2019 o dohľade nad trhom a súlade výrobkov a o zmene smernice 2004/42/ES a nariadení (ES) č. 765/2008 a (EÚ) č. 305/2011 (Ú. v. EÚ L 169, 25.6.2019, s. 1).**

²⁴ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/858 z 30. mája 2018 o schvaľovaní motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel, ako aj systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek určených pre takéto vozidlá a o dohľade nad trhom s nimi, ktorým sa menia nariadenia (ES) č. 715/2007 a (ES) č. 595/2009 a zrušuje smernica 2007/46/ES (Ú. v. EÚ L 151, 14.6.2018, s. 1).**

²⁵ **Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 168/2013 z 15. januára 2013 o schvaľovaní a dohľade nad trhom dvoj- alebo trojkolesových vozidiel a štvorkoliek (Ú. v. EÚ L 60, 2.3.2013, s. 52).**

(63) Únia uzavrela strategické partnerstvá s tretími krajinami týkajúce sa surovín s cieľom vykonávať akčný plán pre kritické suroviny z roku 2020. V záujme diverzifikácie dodávok by sa v tomto úsilí malo pokračovať. S cieľom vytvoriť a zabezpečiť súdržný rámec na uzatváranie budúcich partnerstiev by členské štáty a Komisia mali v rámci svojej spolupráce s radou prerokovať ■ okrem iného aj to, či existujúce partnerstvá dosahujú zamýšľané ciele, prioritizovanie tretích krajín na uzavretie nových partnerstiev, obsah takýchto partnerstiev a ich súdržnosť a potenciálne synergie medzi dvojstrannou spoluprácou členských štátov s príslušnými tretími krajinami. ***Malo by sa tak stať bez toho, aby boli dotknuté výsady Rady v súlade so zmluvami.*** Únia by sa mala v súlade so svojou stratégiou Global Gateway usilovať o vzájomne prospešné partnerstvá s rozvíjajúcimi sa trhmi a rozvojovými hospodárstvami, ktoré prispievajú k diverzifikácii jej dodávateľských reťazcov surovín a zároveň prinášajú pridanú hodnotu z hľadiska produkcie v týchto krajinách.

(64) *Strategické projekty v tretích krajinách, najmä v prípade absencie strategického partnerstva, môžu byť pre investorov obzvlášť riskantné a často vo veľkej miere závisia od politickej podpory v cieľovej krajine. Tento problém možno zmierniť prostredníctvom zvýšeného rozdelenia rizika medzi zainteresované spoločnosti, ktoré konajú v strategickom záujme Únie. Podpora by sa preto mala poskytovať aj s cieľom umožniť podnikom, a to aj vtedy, keď konajú ako konzorciá, bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie článku 101 zmluvy, prístup na trhy v tretích krajinách, na ktoré sa nevzťahuje strategické partnerstvo alebo dohoda o voľnom obchode. Takáto podpora môže zahŕňať zabezpečenie podpornej siete s cieľom pomôcť im nadviazať kontakt v príslušnej tretej krajine a zhromaždiť informácie o miestnych a regionálnych podmienkach.*

- (65) V záujme podpory vykonávania úloh súvisiacich s rozvojom strategických projektov a ich financovaním, programami prieskumu, monitorovacími kapacitami alebo so strategickými zásobami a poskytovaním primeraného poradenstva Komisii by sa mala zriadiť Európska rada pre kritické suroviny. ■ Rada by mala byť zložená z členských štátov a Komisie, pričom by mala byť schopná zabezpečiť účasť ďalších strán ako pozorovateľov, **najmä Európskeho parlamentu**. S cieľom rozvíjať potrebné odborné znalosti na vykonávanie určitých úloh by rada mala zriadiť stále podskupiny pre financovanie, **prijatie zo strany verejnosti**, prieskum, monitorovanie a strategické zásoby, **ako aj podskupinu pre obehovosť, efektívne využívanie zdrojov a nahrádzanie**, ktoré by mali pôsobiť ako sieť združovaním rôznych príslušných vnútroštátnych orgánov a v prípade potreby by mali konzultovať s priemyslom, akademickou obcou, občianskou spoločnosťou a inými príslušnými zainteresovanými stranami. Poradenstvo a stanoviská rady by mali byť nezáväznú, pričom chýbajúce poradenstvo alebo stanovisko by nemalo Komisii brániť v plnení jej úloh podľa tohto nariadenia.
- (66) Nedostatočný pokrok pri dosahovaní cieľov vrátane referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacít a diverzifikácie môže naznačovať potrebu prijatia dodatočných opatrení. Komisia by preto mala monitorovať pokrok pri dosahovaní príslušných cieľov.

- (67) V záujme minimalizovania administratívnej záťaže pre členské štáty by sa mali zjednodušiť rôzne vykazovacie povinnosti a Komisia by mala vypracovať vzor, ktorý členským štátom umožní plniť si vykazovacie povinnosti v súvislosti s projektmi, prieskumom, monitorovaním alebo so strategickými zásobami v rámci pravidelne zverejňovaného jednotného dokumentu, ktorý môže podliehať dôvernému zaobchádzaniu alebo obmedzenému prístupu.
- (68) Na zabezpečenie dôveryhodnej a konštruktívnej spolupráce príslušných orgánov na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni by mali všetky strany zapojené do uplatňovania tohto nariadenia rešpektovať dôvernosť informácií a údajov získaných pri plnení svojich úloh. Komisia a príslušné vnútroštátne orgány, ich úradníci, zamestnanci a ostatné osoby pracujúce pod dohľadom týchto orgánov, ako aj úradníci a štátni zamestnanci iných orgánov členských štátov by nemali zverejňovať získané alebo vymieňané informácie v zmysle tohto nariadenia a informácie, na ktoré sa vzťahuje povinnosť zachovania služobného tajomstva. Malo by sa to vzťahovať aj na Európsku radu pre kritické suroviny. Zaobchádzanie s údajmi a ich uchovávanie by sa mali uskutočňovať v zabezpečenom prostredí.

- (69) Pri prijímaní delegovaných aktov podľa článku 290 ZFEÚ je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby sa tieto konzultácie viedli v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva²⁶. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

²⁶ *Spoločná dohoda Európskeho parlamentu, Rady a Komisie o delegovaných aktoch pripojená k Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva (Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj).*

(70) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky na vykonávanie tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci v súvislosti s: a) určením vzorov, ktoré sa majú používať na účely žiadostí o uznanie strategických projektov, správ o pokroku týkajúcich sa strategických projektov, národných prieskumných programov a na účely vykazovania členských štátov v súvislosti s prieskumom, monitorovaním, so strategickými zásobami a s obehovosťou; b) určením výrobkov, komponentov a tokov odpadu, ktoré sa majú považovať za výrobky, komponenty a toky odpadu s vysokým potenciálom zhodnocovania kritických surovín, a c) vymedzením kritérií na uznávanie systémov týkajúcich sa udržateľnosti kritických surovín a ich uplatňovaním. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011²⁷.

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13, *ELI*: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

(71) S cieľom zabezpečiť plnenie povinností uložených podľa tohto nariadenia ■ by sa na spoločnosti, ktoré si neplnia povinnosti týkajúce sa okrem iného pripravenosti na riziká, vykazovania v súvislosti s projektmi a informácií o recyklovateľnosti, mali vzťahovať sankcie. Preto je potrebné, aby členské štáty pre prípad nedodržania súladu s týmto nariadením stanovili vo vnútroštátnom práve účinné, primerané a odrádzajúce sankcie. ***Je tiež potrebné, aby členské štáty zabezpečili, aby predkladatelia projektov mali v prípade potreby prístup k správne alebo súdne preskúmaniu v súlade s vnútroštátnym právom.***

- (72) Komisia by mala vykonať hodnotenie tohto nariadenia. Podľa odseku 22 Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva by toto hodnotenie malo byť založené na piatich kritériách – efektívnosti, účinnosti, relevantnosti, súdržnosti a pridanej hodnote EÚ – a malo by poskytovať základ pre posúdenie vplyvu ďalších možných opatrení. Komisia by mala Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru predložiť správu o vykonávaní tohto nariadenia a pokroku pri dosahovaní jeho cieľov vrátane referenčných hodnôt týkajúcich sa kapacity a diverzifikácie. V správe by sa mala na základe vykonávania opatrení týkajúcich sa transparentnosti environmentálnej stopy kritických surovín posúdiť aj vhodnosť stanovenia maximálnych prahových hodnôt týkajúcich sa environmentálnej stopy. **Komisia by mala vyhodnotiť aj potrebu referenčných hodnôt týkajúcich sa rokov 2040 a 2050 a jednotlivých strategických surovín, súlad medzi právnymi predpismi Únie v oblasti životného prostredia a týmto nariadením, najmä v súvislosti s prioritným statusom strategických projektov, vplyv systému spoločného nákupu vytvoreného podľa článku 25 na hospodársku súťaž na vnútornom trhu a vhodnosť zavedenia ďalších opatrení na zvýšenie zberu, triedenia a spracovania odpadu, najmä vzhľadom na kovový šrot.**

- (73) Pokiaľ ktorékoľvek z opatrení plánovaných v tomto nariadení bude predstavovať štátnu pomoc, ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení nie je dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 zmluvy.
- (74) Keďže ciele tohto nariadenia, a to zlepšenie fungovania vnútorného trhu, ktorým sa vytvára rámec na zabezpečenie prístupu Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam kritických surovín, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu a dôsledkov ich možno dosiahnuť len na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“). V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 1

Predmet úpravy a ciele

1. Všeobecným cieľom tohto nariadenia je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu zavedením rámca na zabezpečenie bezpečných, ***odolných*** a udržateľných dodávok kritických surovín v Únii, ***a to aj podporou efektívnosti a obehovosti v celom hodnotovom reťazci.***
2. V záujme splnenia všeobecného cieľa uvedeného v odseku 1 sa v tomto nariadení ***stanovujú opatrenia zamerané na:***
 - a) ***zníženie rizika narušenia dodávok v súvislosti s kritickými surovinami, ktoré môžu narušiť hospodársku súť a spôsobiť fragmentáciu vnútorného trhu, najmä identifikovaním a podporou strategických projektov, ktoré prispievajú k zníženiu závislosti a diverzifikácii dovozu, a vynaložením úsilia o stimulovanie technologického pokroku a efektívneho využívania zdrojov s cieľom zmierniť očakávaný nárast spotreby kritických surovín v Únii;***

■

- b) **zlepšenie** schopnosti Únie monitorovať a zmierňovať riziko spojené s dodávkami kritických surovín;
- c) **zabezpečenie** voľného pohybu kritických surovín a výrobkov obsahujúcich kritické suroviny uvedených na trh Únie a zároveň vysokej úrovne ochrany životného prostredia a **udržateľnosti, a to aj** zvýšením ich obehovosti ■ .

■

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- (1) „surovina“ je látka v spracovanom alebo nespracovanom stave používaná ako vstupný materiál na výrobu medziproduktov alebo konečných výrobkov s výnimkou látok, ktoré sa prevažne používajú ako potraviny, krmivá alebo spaľovacie palivá;
- (2) „kritické suroviny“ sú suroviny vymedzené v článku 4;
- (3) „strategické suroviny“ sú suroviny vymedzené v článku 3;
- (4) „hodnotový reťazec surovín“ sú všetky činnosti a procesy súvisiace s prieskumom, ťažbou, so spracovaním a s recykláciou surovín;
- (5) „prieskum“ sú všetky činnosti zamerané na identifikáciu a určenie vlastností nálezísk nerastných surovín;

- (6) „ťažba“ je ■ ťažba rúd, nerastných surovín a rastlinných produktov z ich pôvodného zdroja, a to ***ako hlavného alebo vedľajšieho produktu***, vrátane ťažby z nálezísk nerastných surovín pod zemou, pod vodou, z ***vody***, získavania morskej soľanky a ťažby dreva;
- (7) „ťažobná kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie ťažobných operácií vykonávaných v Únii zameraných na získavanie rúd, nerastných surovín, rastlinných produktov a koncentrátov obsahujúcich strategické suroviny vrátane spracovateľských operácií, ktoré zvyčajne prebiehajú v ťažobnej lokalite alebo v jej blízkosti;
- (8) ***„nálezišká nerastných surovín“ sú akékoľvek nerastné suroviny jednotlivo alebo kombinácia nerastných surovín, ktoré sa vyskytujú v množstve alebo ložisku a ktoré by mohli byť predmetom hospodárskeho záujmu;***
- (9) „zásoby“ sú všetky náleziská nerastných surovín umožňujúce hospodársky životaschopnú ťažbu v ***kontexte daného trhu***;

- (10) „spracovanie“ sú všetky fyzikálne, chemické a biologické procesy používané pri transformácii suroviny z rúd, nerastných surovín, rastlinných produktov alebo odpadu na čisté kovy, zliatiny alebo iné hospodársky použiteľné formy, **okrem iného aj vrátane zušľacht'ovania, oddeľovania, tavenia a rafinácie, no s výnimkou obrábania kovov a ďalšej transformácie na medziprodukty a konečné výrobky;**
- (11) „spracovateľská kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie spracovateľských operácií vykonávaných v Únii zameraných na strategické suroviny s vylúčením operácií, ktoré zvyčajne prebiehajú v ťažobnej lokalite alebo v jej blízkosti;
- (12) „recyklácia“ je **recyklácia v zmysle smernice 2008/98/ES;**
- (13) „recyklačná kapacita Únie“ je súhrn maximálnych ročných objemov produkcie recyklačných operácií vykonávaných v Únii zameraných na strategické suroviny **po opätovnom spracovaní** vrátane triedenia a predúpravy odpadu a jeho spracovania na druhotné suroviny;

- (14) „ročná spotreba strategických surovín“ je súhrnné množstvo strategických surovín v spracovanej forme spotrebovaných podnikmi usadenými v Únii s výnimkou strategických surovín obsiahnutých v medziproduktoch alebo konečných výrobkoch uvedených na trh Únie;
- (15) „riziko spojené s dodávkami“ je riziko spojené s dodávkami vypočítané v súlade s prílohou II;

- (16) *„projekt v oblasti kritických surovín“ je akékoľvek plánované zariadenie alebo plánované významné rozšírenie či zmena účelu existujúceho zariadenia pôsobiaceho v oblasti ťažby, spracovania alebo recyklácie kritických surovín v zmysle článku 4;*
- (17) „odberateľ“ je podnik, ktorý uzavrel s predkladateľom projektu dohodu o odbere;

- (18) „dohoda o odbere“ je akékoľvek zmluvné dojednanie medzi podnikom a predkladateľom projektu, ktoré obsahuje buď záväzok podniku obstarávať počas určitého obdobia časť surovín vyrobených v rámci konkrétneho projektu v oblasti surovín, alebo záväzok predkladateľa projektu poskytnúť podniku takúto možnosť;
- (19) „predkladateľ projektu“ je akýkoľvek podnik alebo konzorcium podnikov, ktoré rozvíjajú projekt v oblasti surovín;
- (20) „postup udeľovania povolení“ je proces, ktorý zahŕňa všetky príslušné ■ povolenia na ■ výstavbu a prevádzku **projektov v oblasti kritických surovín** vrátane stavebných povolení, povolení súvisiacich s chemikáliami a povolení na pripojenie do sústavy, ako aj environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, a ktorý zahŕňa všetky ■ žiadosti a postupy od potvrdenia **úplnosti žiadosti** až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu zodpovedným **jednotným kontaktným miestom** uvedeným v článku 9 ods. 1;

- (21) „komplexné rozhodnutie“ je rozhodnutie alebo súbor rozhodnutí prijatých orgánmi členských štátov ■, v ktorom sa stanovuje, či je predkladateľ projektu oprávnený realizovať projekt v oblasti surovín, pričom tým nie je dotknuté žiadne rozhodnutie prijaté v rámci ■ odvolacieho konania;
- (22) **„národný program“ je národný program alebo súbor programov, ktoré sa vzťahujú na celé územie a ktoré vypracovali a prijali vnútroštátne a regionálne orgány;**
- (23) „všeobecný prieskum“ je prieskum na vnútroštátnej alebo regionálnej úrovni s výnimkou cieleného prieskumu;
- (24) „cielený prieskum“ je podrobné preskúmanie konkrétneho náleziska nerastných surovín;

■

- (25) „prediktívna mapa“ je mapa označujúca oblasti, v ktorých sa pravdepodobne nachádzajú náleziská nerastných surovín obsahujúce danú surovinu;
- (26) „narušenie dodávok“ je neočakávaný výrazný pokles dostupnosti suroviny alebo výrazné zvýšenie ceny suroviny ***nad rámec bežnej volatility trhových cien***;
- (27) „dodávateľský reťazec surovín“ sú všetky činnosti a procesy hodnotového reťazca surovín až do okamihu, keď sa surovina použije ako vstup na výrobu medziproduktov alebo konečných výrobkov;
- (28) „stratégie zmierňovania“ sú politiky, ktoré hospodársky subjekt rozvíja s cieľom znížiť pravdepodobnosť narušenia dodávok vo svojom dodávateľskom reťazci alebo zmierniť škody pre svoju hospodársku činnosť spôsobené takýmto narušením;
- (29) „kľúčoví účastníci trhu“ sú ***podniky v dodávateľskom reťazci kritických surovín v Únii a spoločnosti v odberateľských sektoroch, ktoré spotrebúvajú kritické suroviny a ktorých spoľahlivé fungovanie má zásadný význam pre dodávky kritických surovín***;

- (30) „strategické zásoby“ sú množstvo konkrétnej suroviny v akejkolvek forme, ktoré skladuje verejný alebo súkromný subjekt s cieľom uvoľniť ich v prípade narušenia dodávok;
- (31) „veľká spoločnosť“ je akákoľvek spoločnosť, ktorá v poslednom finančnom roku, za ktorý bola zostavená ročná účtovná závierka, mala v priemere viac ako 500 zamestnancov a dosiahla celosvetový čistý obrat viac ako 150 miliónov EUR;
- (32) „strategické technológie“ sú **klúčové** technológie **nevyhnutné** na zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj na využitie v obrannom a v **leteckom a kozmickom** priemysle;
- (33) „predstavenstvo“ je správny alebo dozorný orgán zodpovedný za dohľad nad výkonným riadením spoločnosti, alebo ak takýto orgán neexistuje, osoba alebo osoby vykonávajúce rovnocenné funkcie;
- (34) „odpad“ je odpad v zmysle smernice 2008/98/ES;

- (35) „zber“ je *zber v zmysle smernice 2008/98/ES*;
- (36) „spracovanie odpadu“ je *spracovanie odpadu v zmysle smernice 2008/98/ES*;
- (37) „zhodnocovanie“ je *zhodnocovanie v zmysle smernice 2008/98/ES*;
- (38) **„opätovné použitie“ je opätovné použitie v zmysle smernice 2008/98/ES;**
- (39) „ťažobný odpad“ je ťažobný odpad v zmysle smernice 2006/21/ES;
- (40) „zariadenie na nakladanie s ťažobným odpadom“ je zariadenie na nakladanie s odpadmi v zmysle smernice 2006/21/ES;
- (41) „predbežné ekonomické posúdenie“ je počiatočné koncepčné posúdenie potenciálnej hospodárskej životaschopnosti projektu v oblasti surovín zameraného na zhodnocovanie kritických surovín z ťažobného odpadu;

- (42) „zariadenie na zobrazovanie magnetickou rezonanciou“ je neinvazívna zdravotnícka pomôcka, v ktorej sa využívajú magnetické polia na vytváranie anatomických snímok, alebo akékoľvek iné zariadenie využívajúce magnetické polia na vytváranie snímok vnútra predmetov;
- (43) „generátor veternej energie“ je časť veternej turbíny na pevnine alebo na mori, ktorá premieňa mechanickú energiu rotora na elektrickú energiu;
- (44) „priemyselný robot“ je automaticky riadený, preprogramovateľný, viacúčelový manipulátor programovateľný v troch alebo vo viacerých osiach, ktorý môže byť pevne umiestnený alebo mobilný a slúži na použitie v priemyselných automatizačných aplikáciách;
- (45) „motorové vozidlo“ je akékoľvek typovo schválené vozidlo kategórie M alebo N v zmysle nariadenia (EÚ) 2018/858;
- (46) „ľahký dopravný prostriedok“ je akékoľvek *ľahké* kolesové vozidlo, ktoré môže byť poháňané len elektrickým motorom alebo kombináciou motora a ľudskej sily, vrátane elektrických skútrov, elektrických bicyklov a typovo schválených vozidiel kategórie L v zmysle nariadenia (EÚ) č. 168/2013;

- (47) „zariadenie na výrobu chladu“ je časť chladiaceho systému, ktorá vytvára teplotný rozdiel umožňujúci odoberanie tepla z chladeného priestoru alebo procesu pomocou elektrického parného kompresorového cyklu;
- (48) „tepelné čerpadlo“ je časť vykurovacieho systému, ktorá vytvára teplotný rozdiel umožňujúci dodávanie tepla do vykurovaného priestoru alebo procesu pomocou elektrického parného kompresorového cyklu;
- (49) „elektrický motor“ je zariadenie, ktoré premieňa elektrický príkon na mechanický výstupný výkon vo *forme rotácie s rotačnou rýchlosťou a krútiacim momentom, ktorý závisí od faktorov ako napr. frekvencia napájacieho napätia a počet pólov motora*, a má menovitý výkon rovný alebo vyšší ako 0,12 kW ■ ;
- (50) „automatická práčka“ je práčka, kde obsah práčky kompletne ošetrí samotná práčka bez toho, aby bol kedykoľvek v priebehu programu potrebný zásah používateľa;

- (51) „bubnová sušička“ je domáci spotrebič, v ktorom sa suší textil prevaľovaním v rotačnom bubne, cez ktorý prúdi ohrievaný vzduch;
- (52) „mikrovlnná rúra“ je akýkoľvek domáci spotrebič určený na ohrievanie potravín pomocou elektromagnetickej energie;
- (53) „vysávač“ je domáci spotrebič, ktorý odstraňuje nečistoty z vysávaného povrchu pomocou prúdu vzduchu vyvolaného **podtlakom**, ktorý sa vytvára vo vnútri jednotky;
- (54) „umývačka riadu“ je prístroj, ktorý umýva a oplachuje riad;
- (55) „permanentný magnet“ je magnet, ktorý si zachováva magnetizmus po odňatí z vonkajšieho magnetického poľa;
- (56) „ dátový nosič“ je lineárny čiarový kód, dvojrozmerný symbol alebo iné médium na automatické získavanie identifikačných údajov, ktoré možno prečítať príslušným zariadením;

- (57) „jedinečný identifikátor produktu“ je jedinečný reťazec znakov na identifikáciu výrobkov;
- (58) „povrchová úprava magnetu“ je vrstva materiálu, ktorá sa vo všeobecnosti používa na ochranu magnetov pred koróziou;
- (59) „odstránenie“ je manuálny, mechanický, chemický, tepelný alebo metalurgický spôsob spracovania, ktorý umožňuje oddeliť cieľové komponenty alebo materiály ako samostatný výstupný prúd alebo časť výstupného prúdu;
- (60) „recyklátor“ je akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva recykláciu v povolenom zariadení;
- (61) „sprístupnenie na trhu“ je akákoľvek dodávka výrobku na distribúciu, spotrebu alebo používanie na trhu Únie v rámci obchodnej činnosti, a to buď odplatne, alebo bezodplatne;

- (62) „typ kritickej suroviny“ je kritická surovina uvedená na trh, ktorá sa rozlišuje podľa fázy spracovania, chemického zloženia, zemepisného pôvodu alebo použitých výrobných metód;
- (63) „uvedenie na trh“ je prvé sprístupnenie výrobku na trhu Únie;
- (64) „posudzovanie zhody“ je postup, ktorým sa preukazuje splnenie požiadaviek stanovených v článku 27, 28 alebo 34;

- (65) „strategické partnerstvo“ je vzájomný záväzok Únie a tretej krajiny ***alebo zámorských krajín a území (ZKÚ)*** posilniť vzájomnú spoluprácu v súvislosti s hodnotovým reťazcom surovín prijatý v podobe nezáväzného nástroja, v ktorom sa stanovujú konkrétne opatrenia spoločného záujmu, ***ktoré umožňujú dosahovať priaznivé výsledky pre oboch partnerov.***
- (66) „riadenie so zapojením viacerých zainteresovaných strán“ je ***formálna, zmysluplná a podstatná úloha viacerých typov zainteresovaných strán aspoň vrátane občianskej spoločnosti pri rozhodovaní v rámci systému, zdokumentovaná mandátom, štatútom alebo iným dokladom, ktorý potvrdzuje alebo podporuje zapojenie zástupcov viacerých zainteresovaných strán systému.***

Kapitola 2

Kritické a strategické suroviny

Článok 3

Zoznam strategických surovín

1. ***Za strategické suroviny sa považujú suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy I, a to aj v nespracovanej forme, v akejkoľvek fáze spracovania a vtedy, keď sú vedľajším produktom iných ťažobných, spracovateľských alebo recyklačných procesov.***
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 38 s cieľom zmeniť oddiel 1 prílohy I na účely aktualizácie zoznamu strategických surovín.

Aktualizovaný zoznam strategických surovín zahŕňa tie spomedzi posúdených surovín, pri ktorých sa dospeje k najvyšším hodnotám strategického významu, predpokladaného rastu dopytu a náročnosti zvyšovania produkcie. Strategický význam, predpokladaný rast dopytu a náročnosť zvyšovania produkcie sa určia v súlade s oddielom 2 prílohy I.

3. Komisia zoznam strategických surovín preskúma a podľa potreby aktualizuje do [Úrad pre publikácie – vložiť: *tri* roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne každé *tri* roky. *Na žiadosť rady a na základe monitorovania a stresových testov v súlade s týmto nariadením Komisia zoznam preskúma a v náležitých prípadoch aktualizuje kedykoľvek mimo týchto plánovaných preskúmaní.*

4. *V rámci prvej aktualizácie zoznamu podľa odseku 3 Komisia posúdi najmä to, či by mal syntetický grafit na základe jej posúdenia v súlade s oddielom 2 a odsekom 2 prílohy I zostať na zozname strategických surovín.*

Článok 4

Zoznam kritických surovín

1. ***Za kritické suroviny sa považujú suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy II, a to aj v nespracovanej forme, v akejkol'vek fáze spracovania a vtedy, keď sú vedľ'ajším produktom iných ť'ažobných, spracovateľ'ských alebo recyklačných procesov.***
2. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 38 s cieľom zmeniť oddiel 1 prílohy II na účely aktualizácie zoznamu kritických surovín.

Aktualizovaný zoznam kritických surovín zahŕňa strategické suroviny uvedené v oddiele 1 prílohy I, ako aj akékoľvek ďalšie suroviny, ktoré dosiahnu alebo prekročia prahové hodnoty hospodárskeho významu a rizika spojeného s dodávkami uvedené v odseku 3. Hospodársky význam a riziko spojené s dodávkami sa vypočítajú v súlade s oddielom 2 prílohy II.

3. Prahová hodnota je 1, pokiaľ ide o riziko spojené s dodávkami, a 2,8, pokiaľ ide o hospodársky význam.
4. Komisia zoznam kritických surovín preskúma a podľa potreby aktualizuje v **súlade s odsekom 2** do [Úrad pre publikácie – vložiť: **tri** roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a následne **aspoň** každé **tri** roky.

Kapitola 3

Posilnenie hodnotového reťazca surovín Únie

Oddiel 1

Strategické projekty

Článok 5

Referenčné hodnoty

1. *Komisia a členské štáty posilnia rôzne fázy hodnotového reťazca strategických surovín prostredníctvom opatrení v tejto kapitole s cieľom:*
 - a) *zabezpečiť významné zvýšenie kapacít Únie v súvislosti s každou strategickou surovinou do roku 2030 tak, aby sa kapacita Únie celkovo priblížila k týmto referenčným hodnotám, resp. aby dosiahla tieto referenčné hodnoty:*
 - i) *ťažobná kapacita Únie je schopná ťažiť rudy, nerastné suroviny alebo koncentráty potrebné na produkciu aspoň 10 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii, pokiaľ to zásoby Únie dovoľujú;*

- ii) spracovateľská kapacita Únie vrátane všetkých medzikrokov spracovania je schopná produkovať aspoň 40 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii;*
 - iii) recyklačná kapacita Únie vrátane všetkých medzikrokov recyklácie je schopná produkovať aspoň 25 % ročnej spotreby strategických surovín v Únii a je schopná recyklovať výrazne rastúce množstvo každej strategickej suroviny v odpade.*
- b) diverzifikovať dovoz strategických surovín do Únie s cieľom do roku 2030 zabezpečiť, aby sa ročná spotreba v Únii, pokiaľ ide o každú strategickú surovinu v ktorejkoľvek príslušnej fáze spracovania, mohla opierať o dovoz z viacerých tretích krajín, pričom dovoz zo žiadnej z nich nepresiahne 65 % ročnej spotreby v Únii.*

2. ***Komisia a členské štáty vynaložia úsilie na stimulovanie technologického pokroku a efektívneho využívania zdrojov s cieľom zmierniť očakávaný nárast spotreby kritických surovín v Únii pod úroveň referenčnej prognózy uvedenej v článku 44 ods. 1 prostredníctvom príslušných opatrení stanovených v tomto oddiele a v oddiele 1 kapitoly 5.***

3. ***Komisia do 1. januára 2027 prijme delegovaný akt v súlade s článkom 38 s cieľom doplniť toto nariadenie tým, že stanoví referenčné hodnoty recyklačnej kapacity Únie vyjadrené ako podiel strategických surovín dostupných v príslušných tokoch odpadu.***

V delegovanom akte sa na tento účel špecifikujú toky odpadu a strategické suroviny, ktoré obsahujú, v prípade ktorých sú k dispozícii dostatočné informácie o príslušných objemoch odpadu a ich obsahu strategických surovín, a to na základe požiadaviek na podávanie správ smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/53/ES z 18. septembra 2000 o vozidlách po dobe životnosti²⁸, smernice 2008/98/ES, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ²⁹ a nariadenia (EÚ) 2023/1542, čo umožní odhadnúť recyklačnú kapacitu Únie ako podiel strategických surovín obsiahnutých v príslušných tokoch odpadu.

²⁸ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/53/ES z 18. septembra 2000 o vozidlách po dobe životnosti (Ú. v. ES L 269, 21.10.2000, s. 34).*

²⁹ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 38).*

Okrem toho sa v delegovanom akte stanoví referenčná hodnota recyklačnej kapacity Únie na základe recyklačnej kapacity pre každú strategickú surovinu v príslušných tokoch odpadu identifikovaných podľa pododseku 2.

Komisia vymedzí úroveň recyklačnej kapacity uvedenej v pododseku 3 na základe týchto prvkov:

- a) súčasná recyklačná kapacita Únie vyjadrená ako podiel strategických surovín dostupných v príslušných tokoch odpadu;*

- b) rozsah, v akom možno strategické suroviny zhodnotiť z týchto tokov odpadu, pričom sa zohľadní technologická a hospodárska uskutočniteľnosť;*
- c) ďalšie ciele stanovené v iných právnych predpisoch Únie týkajúce sa zhodnocovania strategických surovín z odpadu.*

Komisia je splnomocnená aktualizovať delegovaný akt, ak sa na základe posúdenia uvedeného v článku 46 ods. 1a prístupnia informácie o príslušných objemoch odpadu a obsahu strategických surovín v ďalších tokoch odpadu.

Článok 6

Kritériá uznávania strategických projektov

1. Na základe žiadosti predkladateľa projektu a v súlade s postupom stanoveným v článku 7 Komisia uzná za strategické projekty v oblasti surovín projekty, ktoré spĺňajú tieto kritériá:
- a) projekt by zmysluplne prispel k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii;
 - b) projekt je technicky uskutočniteľný alebo sa v primeranom časovom rámci stane technicky uskutočniteľným a očakávaný objem produkcie projektu možno odhadnúť s dostatočnou istotou;

- c) projekt by sa realizoval udržateľným spôsobom, najmä pokiaľ ide o monitorovanie, prevenciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie, **prevenciu a minimalizáciu sociálne nepriaznivých vplyvov prostredníctvom** využívania sociálne zodpovedných postupov vrátane dodržiavania ľudských práv, **práv pôvodného obyvateľstva** a základných pracovných práv, **najmä v prípade nedobrovoľného presídlenia**, potenciál kvalitných pracovných miest a zmysluplnú spoluprácu s miestnymi komunitami a príslušnými sociálnymi partnermi a využívanie transparentných obchodných praktík s primeranými koncepciami dodržiavania súladu s predpismi s cieľom predchádzať rizikám nepriaznivých vplyvov na riadne fungovanie verejnej správy vrátane korupcie a úplatkárstva a minimalizovať tieto riziká;
- d) v prípade projektov v Únii by zo zriadenia, z prevádzky alebo produkcie v rámci projektu vyplývali cezhraničné prínosy presahujúce hranice dotknutého členského štátu, a to aj pre odberateľské sektory;

- e) v prípade projektov v tretích krajinách, ktoré predstavujú rozvíjajúce sa trhy alebo rozvojové hospodárstva, by projekt bol vzájomne prospešný pre Úniu a dotknutú tretiu krajinu tým, že by v danej krajine prinášal pridanú hodnotu.

2. Splnenie kritérií uznávania stanovených v odseku 1 posudzuje Komisia na základe prvkov a dôkazov stanovených v prílohe III.

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 38 s cieľom zmeniť prílohu III na účely prispôsobenia prvkov a dôkazov, ktoré sa majú zohľadniť pri posudzovaní, či boli splnené kritériá uznávania stanovené v odseku 1, technickému a vedeckému pokroku alebo na účely zohľadnenia zmien právnych predpisov Únie alebo medzinárodných nástrojov uvedených v bode 4 prílohy III, alebo prijatia ďalších právnych predpisov Únie alebo medzinárodných nástrojov relevantných z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v odseku 1 písm. c).

3. Uznaním projektu za strategický projekt nie sú dotknuté požiadavky vzťahujúce sa na príslušný projekt alebo predkladateľa projektu podľa medzinárodného práva, práva Únie alebo vnútroštátneho práva.

Článok 7

Žiadosť a uznanie

1. Žiadosť o uznanie projektu v oblasti surovín za strategický projekt predkladá predkladateľ projektu Komisii. Žiadosť obsahuje:
 - a) relevantné dôkazy týkajúce sa splnenia kritérií stanovených v článku 6 ods. 1;
 - b) zatriedenie projektu podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov podložené príslušnými dôkazmi;
 - c) harmonogram realizácie projektu vrátane prehľadu povolení požadovaných v súvislosti s projektom a stavu príslušného postupu udeľovania povolení;

- d) plán obsahujúci opatrenia na uľahčenie prijatia zo strany verejnosti, ktoré v prípade potreby zahŕňajú *opatrenia na uľahčenie zmysluplného zapojenia a aktívnej účasti dotknutých komunit*, vytvorenie kanálov na pravidelnú komunikáciu s miestnymi komunitami, **■** organizáciami vrátane sociálnych partnerov a *orgánmi* a uskutočňovanie kampaní na zvyšovanie povedomia a informačných kampaní a *potenciálne* mechanizmy zmierňovania a kompenzácie;
- e) *v prípade projektov, ktoré by mohli ovplyvniť pôvodné obyvateľstvo, plán obsahujúci opatrenia zamerané na zmysluplné konzultácie s dotknutým pôvodným obyvateľstvom o prevencii a minimalizácii nepriaznivých vplyvov na práva pôvodného obyvateľstva a v prípade potreby spravodlivú kompenzáciu pre toto obyvateľstvo, ako aj opatrenia na riešenie výsledkov konzultácií. Ak vnútroštátne právo krajiny, ktorej územia sa projekt týka, obsahuje ustanovenia týkajúce sa uvedených konzultácií a za predpokladu, že konzultácie sa vzťahujú na všetky tieto ciele, plán sa môže zodpovedajúcim spôsobom upraviť;*

- f) informácie o kontrole podnikov zapojených do projektu vymedzenej podľa článku 3 ods. 2 a 3 nariadenia Rady (ES) č. 139/2004 a ***ak je do projektu zapojených viacero podnikov, informácie o zapojení každého podniku;***
- g) podnikateľský plán, v ktorom sa hodnotí finančná životaschopnosť projektu;
- h) odhadovaný potenciál projektu, pokiaľ ide o vytváranie kvalitných pracovných miest, a odhadované potreby projektu z hľadiska kvalifikovanej pracovnej sily a ***pracovný plán na podporu zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie a presadzovanie inkluzívneho zastúpenia pracovnej sily;***
- i) ***v prípade projektov v tretích krajinách alebo ZKÚ zahrňajúcich ťažbu plán na zlepšenie environmentálneho stavu dotknutých lokalít po skončení ťažby s cieľom obnoviť predchádzajúci environmentálny stav pri zohľadnení technickej a ekonomickej uskutočniteľnosti.***

j) v prípade projektov týkajúcich sa výlučne spracovania alebo recyklácie umiestnených v oblastiach, ktoré sú chránené podľa smernice 92/43/EHS alebo smernice 2009/147/ES, opis technicky vhodných alternatívnych lokalít, ktoré predkladateľ projektu posúdil, a dôvody, prečo sa nepovažujú za vhodné na umiestnenie projektu.

■

2. Komisia **prijme** vykonávací **akt** s cieľom stanoviť **jednotný** vzor, ktorý majú používať predkladatelia projektov na podanie žiadostí uvedených v odseku 1 do **[Úrad pre publikácie – vložiť: [6 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].** Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku 1. **Uvedený** vykonávací **akt** sa prijme v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 39 ods. 2.

Rozsah dokumentácie požadovanej v jednotnom vzore uvedenom v prvom pododseku musí byť primeraný.

3. *Komisia posúdi žiadosti uvedené v odseku 1 prostredníctvom verejnej súťaže s pravidelnými termínmi uzávierky.*

Komisia stanoví aspoň štyri termíny uzávierky za rok. Prvý termín uzávierky sa stanoví najneskôr na [Úrad pre publikácie – vložiť: 3 mesiace odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

4. *Ak Komisia považuje informácie poskytnuté v žiadosti za úplné, informuje žiadateľov do 30 dní od príslušného termínu uzávierky. Ak je žiadosť neúplná, Komisia môže požiadať žiadateľa, aby bez zbytočného odkladu predložil dodatočné informácie potrebné na doplnenie žiadosti. V takom prípade Komisia spresní, ktoré dodatočné informácie sa požadujú.*

5. ***Komisia informuje Európsku radu pre kritické suroviny uvedenú v článku 35 (ďalej len „rada“) o všetkých žiadostiach, ktoré sa v súlade s prvým pododsekom považujú za úplné.***

6. ***Rada pravidelne zasadá v súlade s článkom [35 ods. (xx)] a v spravodlivom a transparentnom procese rokuje o tom, či navrhovaný projekt spĺňa kritériá stanovené v článku 6 ods. 1, a vydá príslušné stanovisko.***

Komisia pred konaním zasadnutí uvedených v prvom pododseku poskytne rade posúdenie toho, či navrhované projekty spĺňajú kritériá stanovené v článku 6 ods. 1.

7. ***Komisia zašle úplnú žiadosť členskému štátu, tretej krajine alebo ZKÚ, ktorých územia sa navrhovaný projekt týka.***

8. Ak členský štát, s ktorého územím navrhovaný projekt súvisí, namieta proti tomu, aby bol navrhovanému projektu priznaný status strategického projektu, ***projekt sa nebude posudzovať na účely priznania statusu strategického projektu. Dotknutý členský štát predloží v súvislosti so svojou námietkou*** opodstatnené dôvody počas rokovania ***uvedeného v odseku 6.***

V prípade strategických projektov v tretích krajinách ***alebo ZKÚ*** Komisia informuje o prijatej žiadosti tretiu krajinu, s ktorej územím navrhovaný projekt súvisí. Komisia neschváli žiadosť skôr, než príslušná tretia krajina vyjadrí svoj výslovný súhlas.

9. Komisia s prihliadnutím na stanovisko rady uvedené v odseku 6 prijme do ***90 dní od potvrdenia úplnosti žiadosti v súlade s odsekom 4*** rozhodnutie o uznaní projektu za strategický projekt a oznámi to žiadateľovi.

Rozhodnutie Komisie musí byť *riadne odôvodnené*. Komisia informuje o svojom *rozhodnutí* radu a *členský štát alebo tretiu krajinu, ktorej územia sa projekt týka* .

10. *Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje charakter, zložitosť alebo rozsah žiadosti alebo ak je počet žiadostí doručených pred určitým termínom uzávierky príliš vysoký na to, aby sa žiadosť vybavila v lehote uvedenej v odseku 9, Komisia môže v jednotlivých prípadoch a najneskôr do 20 dní pred uplynutím lehoty predĺžiť túto lehotu najviac o 90 dní. V takom prípade Komisia informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia a o dátume, kedy možno očakávať písomné rozhodnutie.*

■

11. Ak Komisia zistí, že strategický projekt už nespĺňa kritériá stanovené v článku 6 ods. 1, alebo ak jeho uznanie bolo založené na žiadosti obsahujúcej *informácie, ktoré sú nesprávne do tej miery, že to ovplyvňuje súlad s kritériami článku 6 ods. 1*, môže s prihliadnutím na stanovisko rady *zrušiť rozhodnutie, ktorým danému projektu priznala status strategického projektu.*

Pred prijatím takéhoto rozhodnutia o zrušení tohto statusu Komisia poskytne predkladateľovi projektu dôvody rozhodnutia o zrušení, predkladateľovi projektu sa poskytne možnosť vyjadriť sa a Komisia zohľadní odpoveď predkladateľa projektu.

12. Projekty, ktoré už nie sú uznané za strategické projekty, stratia všetky práva spojené s týmto statusom podľa tohto nariadenia.
13. ***Strategické projekty, ktoré už nespĺňajú kritériá stanovené v článku 6 ods. 1 len z dôvodu aktualizácie prílohy I, si budú môcť zachovať status strategického projektu počas obdobia troch rokov.***

Článok 8

Povinnosti podávania správ a informovania v prípade strategických projektov

I

- I. Predkladateľ projektu každé dva roky od dátumu uznania jeho projektu za strategický projekt predkladá **Komisií** správu obsahujúcu prinajmenšom informácie o:
 - a) pokroku v realizácii projektu, najmä pokiaľ ide o postup udeľovania povolení;
 - b) v relevantných prípadoch o dôvodoch meškania v porovnaní s harmonogramom uvedeným v článku 7 ods. 1 písm. c) a o pláne na riešenie takýchto meškaní;

c) pokroku vo financovaní projektu vrátane informácií o verejnej finančnej podpore.

Komisia predloží kópiu správy rade na ul'ahčenie rokovania uvedeného v článku 7 ods. 6.

2. ***Komisia*** môže predkladateľov projektov požiadať o doplňujúce informácie týkajúce sa realizácie strategického projektu, ***ak je to potrebné na zistenie toho, či sa nad'alej splňajú kritériá stanovené v článku 6 ods. 1.***

3. Predkladateľ projektu Komisii oznamuje:

a) zmeny v projekte ovplyvňujúce plnenie kritérií stanovených v článku 6 ods. 1;

b) zmeny v kontrole podnikov trvale zapojených do projektu v porovnaní s informáciami uvedenými v článku 7 ods. 1 písm. e).

4. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor, ktorý majú používať predkladatelia projektov pri podávaní správ uvedených v odseku **1 tohto článku**. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku **1 tohto článku**. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku **39** ods. 2.

V uvedených vykonávacích aktoch sa stanoví jednotný vzor, ktorý sa bude vzťahovať na všetky informácie požadované v súvislosti so správou. Rozsah dokumentácie uvedenej v jednotnom vzore musí byť primeraný.

5. Predkladateľ projektu zriadi a pravidelne aktualizuje **webové sídlo spoločnosti alebo** osobitné webové sídlo projektu s **informáciami** o strategickom projekte, ktoré sú relevantné **pre miestne obyvateľstvo a podporu prijatia zo strany verejnosti, aspoň** vrátane informácií o environmentálnych, sociálnych a hospodárskych vplyvoch a prínosoch súvisiacich s daným strategickým projektom. Webové sídlo je voľne dostupné pre verejnosť a je k dispozícii v jazyku alebo jazykoch, ktoré sú ľahko zrozumiteľné miestnemu obyvateľstvu.

Oddiel 2

Postup udeľovania povolení

Článok 9

Jednotné kontaktné miesto

1. Členské štáty do ... [Úrad pre publikácie – vložiť: 9 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] *zriadia alebo* určia jeden *alebo viacero orgánov, ktoré budú slúžiť ako jednotné kontaktné miesta. V prípade, že členský štát zriadi alebo určí viacero jednotných kontaktných miest, zabezpečí, aby pre každú príslušnú administratívnu úroveň a fázu hodnotového reťazca kritických surovín existovalo len jedno kontaktné miesto.*

2. *V prípade viacerých jednotných kontaktných miest členské štáty poskytnú jednoduché a prístupné webové sídlo, na ktorom sa budú jasne uvádzať všetky jednotné kontaktné miesta vrátane ich adries a elektronických komunikačných prostriedkov rozdelené podľa príslušnej administratívnej úrovne a fázy hodnotového reťazca kritických surovín. Toto webové sídlo môže obsahovať aj obsah poskytovaný v súlade s článkom 18.*

3. *Jednotné kontaktné miesta uvedené v odseku 1 sú zodpovedné za uľahčovanie a koordináciu postupu udeľovania povolení pre projekty v oblasti kritických surovín a za poskytovanie informácií o prvkoch uvedených v článku 18 vrátane informácií o tom, kedy sa žiadosť považuje za úplnú podľa článku 11 ods. 5. Koordinujú a uľahčujú predkladanie **všetkých** podstatných dokumentov a informácií.*

4. *Jednotné kontaktné miesta sú pre predkladateľ a projektu jediným kontaktným miestom a pomáhajú mu pochopiť všetky administratívne záležitosti týkajúce sa postupu udeľovania povolení.*

5. *Predkladatelia projektov v oblasti kritických surovín majú možnosť obrátiť sa na príslušnú administratívnu jednotku v rámci jednotného kontaktného miesta, ktorá je zodpovedná za riadenie úloh uvedených v tomto článku. Ak dôjde k zmene príslušnej jednotky, príslušná jednotka pokračuje v plnení svojich povinností stanovených v tomto odseku dovtedy, kým sa táto zmena neoznámí predkladateľovi projektu.*

■

6. Predkladatelia projektov môžu predkladať všetky dokumenty týkajúce sa postupu udeľovania povolení v elektronickej forme.

7. **Členské štáty zabezpečia, aby sa zohľadnili** všetky platné štúdie, povolenia alebo oprávnenia vydané **alebo vykonané** pre daný projekt v oblasti kritických surovín a **aby sa nepožadovali žiadne** duplicitné štúdie, povolenia ani oprávnenia, pokiaľ sa podľa **vnútroštátneho práva alebo** práva Únie nevyžaduje inak.
8. **Členské štáty** zabezpečia, aby mali žiadatelia ľahký prístup k informáciám a [] postupom, pokiaľ ide o urovnávanie sporov týkajúcich sa postupu udeľovania povolení [] pre projekty v oblasti kritických surovín vrátane mechanizmov mimosúdneho urovnávania sporov, ak je to relevantné.
9. Členské štáty zabezpečia, aby **malo jednotné kontaktné miesto** uvedené v odseku 1 dostatočný kvalifikovaný personál a dostatočné finančné, technické a technologické zdroje [] potrebné na účinné plnenie svojich úloh podľa tohto nariadenia.

Článok 10

Prioritný status strategických projektov

- 1. *Strategické projekty sa považujú za projekty prispievajúce k bezpečnosti dodávok strategických surovín v Únii.***
- 2. *Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie alebo povinnosti uvedené v článku 6 ods. 4 a článku 16 ods. 1 písm. c) smernice 92/43/EHS, článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES a článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2009/147/ES alebo v článku [4 ods. 8] a článku [4 ods. 8a] nariadenia ... [nariadenie o obnove prírody podľa návrhu v COM(2022)0304], strategické projekty v Únii sa považujú za projekty vo verejnom záujme alebo za projekty slúžiace verejnému zdraviu a bezpečnosti a môžu sa považovať za projekty prevažujúceho verejného záujmu za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky stanovené v uvedených aktoch.***

3. S cieľom zabezpečiť efektívne administratívne spracovanie povoľovacích konaní týkajúcich sa strategických projektov v Únii predkladatelia projektov a všetky dotknuté orgány zabezpečia, aby sa uvedené konania vybavovali čo najrýchlejšie v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.
4. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti stanovené v práve Únie, sa strategickým projektom v Únii prizná status čo najvyššieho vnútroštátneho významu, ak takýto status vo vnútroštátnom práve existuje, a pri postupoch udeľovania povolení sa k nim pristupuje so zreteľom na tento status.

5. Všetky postupy urovnávania sporov, súdne spory, odvolania a opravné prostriedky týkajúce sa postupu udeľovania povolení a vydávania povolení pre strategické projekty v Únii pred akýmikoľvek vnútroštátnymi súdmi, tribunálmi a osobitnými súdmi vrátane mediácie alebo rozhodcovského konania, ak existujú vo vnútroštátnom práve, sa považujú za naliehavé, ak vnútroštátne právo ustanovuje takéto postupy pre naliehavé prípady, a v rozsahu, v ktorom takéto postupy ustanovujú, za predpokladu rešpektovania bežne uplatniteľných práv jednotlivcov alebo miestnych spoločností na obhajobu. Predkladatelia strategických projektov sú v relevantných prípadoch účastníkmi takéhoto postupu pre naliehavé prípady.

Článok 11

Trvanie postupu udeľovania povolení

1. V prípade strategických projektov v Únii postup udeľovania povolení nepresiahne:
- a) **27** mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa ťažby;
 - b) **15** mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa spracovania alebo recyklácie.

2. Odchylnne od odseku 1, v prípade strategických projektov v Únii, pri ktorých sa postup udeľovania povolení začal pred tým, ako im bol priznaný status strategického projektu, **a v prípade rozšírenia strategických projektov, ktorým už bolo udelené povolenie**, trvanie zvyšných krokov postupu udeľovania povolení po priznaní statusu strategického projektu nepresiahne:
- a) **24** mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa ťažby;
 - b) **12** mesiacov pri strategických projektoch týkajúcich sa spracovania alebo recyklácie.
 - c) ***Ak sa vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ, krok posudzovania uvedený v článku 1 ods. 2 písm. g) bode i) uvedenej smernice sa nezahŕňa do trvania postupu udeľovania povolení uvedeného v odsekoch 1 a 2.***

3. Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, lokalita alebo veľkosť navrhovaného projektu, **členský štát** môže pri každom jednotlivom prípade predĺžiť pred ich uplynutím lehoty uvedené v odseku 1 písm. a) a odseku 2 písm. a) najviac o **šest'** mesiacov a lehoty uvedené v odseku 1 písm. b) a odseku 2 písm. b) najviac o **tri** mesiace. V takom prípade **určené jednotné kontaktné miesto** uvedené v článku 9 ods. 1 písomne informuje predkladateľa projektu ■ o dôvodoch predĺženia lehoty a očakávanom dátume vydania komplexného rozhodnutia.
4. ***Odchylne od článku 4 ods. 6 smernice 2011/92/EÚ sa to, či projekt bude podliehať posudzovaniu v súlade s článkami 5 až 10 uvedenej smernice, stanoví do 30 dní odo dňa, keď navrhovateľ predložil všetky informácie, ktoré sa vyžadujú podľa článku 4 ods. 4 uvedenej smernice.***

5. **Určené jednotné kontaktné miesto** uvedené v článku 9 ods. 1 najneskôr do **45 dní** od doručenia žiadosti o udelenie povolenia v súvislosti so strategickým projektom **potvrdí**, že žiadosť **je úplná**, alebo ■ , ak predkladateľ projektu nezaslal všetky informácie požadované na spracovanie žiadosti, vyzve predkladateľa projektu, aby **bez zbytočného odkladu** predložil úplnú žiadosť, **pričom uvedie, ktoré informácie chýbajú**. **Ak sa predložená žiadosť považuje za neúplnú aj po druhýkrát, určené jednotné kontaktné miesto nepožiada o informácie v oblastiach, na ktoré sa nevzťahovala prvá žiadosť o dodatočné informácie, a môže požiadať len o ďalšie dôkazy na doplnenie identifikovaných chýbajúcich informácií.**

Dátum potvrdenia ■ uvedeného v **prvom pododseku** je dňom začatia postupu udeľovania povolení.

6. ***Určené jednotné kontaktné miesto*** uvedené v článku 9 ods. 1 najneskôr do jedného mesiaca od dátumu potvrdenia ***uvedeného v odseku 5*** vypracuje v úzkej spolupráci s predkladateľom projektu a inými dotknutými orgánmi podrobný harmonogram postupu udeľovania povolení. Harmonogram uverejní ■ predkladateľ projektu na webovom sídle uvedenom v článku 8 ods. 5 na ***voľne prístupnom webovom sídle***. ***Určené jednotné kontaktné miesto uvedené v článku 9 ods. 1 aktualizuje harmonogram v prípade podstatných zmien, ktoré by mohli ovplyvniť načasovanie komplexného rozhodnutia.***

7. ***Určené jednotné kontaktné miesto uvedené v článku 9 ods. 1 oznámi predkladateľovi projektu, kedy sa má predložiť správa o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvedená v článku 5 ods. 1 smernice 2011/92/EÚ, pričom zohľadní organizáciu postupu udeľovania povolení v príslušnom členskom štáte a potrebu poskytnúť dostatočný čas na posúdenie správy. Obdobie plynúce odo dňa, keď sa má predložiť správa o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, až do jej predloženia sa nezapočítava do trvania postupu udeľovania povolení uvedeného v odsekoch 1 a 2.***

8. *Ak z konzultácie podľa článku 1 ods. 2 písm. g) bodu ii) smernice 2011/92/EÚ vyplynie potreba doplniť do správy o posudzovaní vplyvov na životné prostredie dodatočné informácie, určené jednotné kontaktné miesto uvedené v článku 9 ods. 1 môže dať predkladateľovi projektu možnosť predložiť dodatočné informácie. V takom prípade určené jednotné kontaktné miesto oznámi predkladateľovi projektu, kedy sa dodatočné informácie majú predložiť, a to najneskôr do 30 dní od oznámenia. Obdobie plynúce odo dňa, kedy sa majú predložiť dodatočné informácie, až do ich predloženia sa nezapočítava do trvania postupu udeľovania povolení uvedeného v odsekoch 1 a 2.*
9. Lehotami stanovenými v tomto článku nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie a medzinárodného práva a nie sú nimi dotknuté ani správne odvolacie konania a opravné prostriedky pred súdom alebo tribunálom.

Lehotami stanovenými v tomto článku pre ktorýkoľvek z postupov udeľovania povolení nie sú dotknuté žiadne kratšie lehoty stanovené členskými štátmi.

Článok 12

Environmentálne posúdenia a povolenia

1. Ak sa **vyžaduje** posudzovanie vplyvov strategického projektu na životné prostredie v súlade s článkami 5 až 9 smernice 2011/92/EÚ, príslušný predkladateľ projektu **najneskôr do 30 dní od oznámenia o uznaní za strategický projekt a pred predložením žiadosti** požiada **určené jednotné kontaktné miesto** o stanovisko k rozsahu a úrovni podrobnosti informácií, ktoré sa majú uviesť v správe o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa článku 5 ods. 1 uvedenej smernice.

Určené jednotné kontaktné miesto zabezpečuje, aby stanovisko uvedené v prvom pododseku bolo vydané čo najskôr a v rámci lehoty, ktorá nepresiahne **45 dní** odo dňa, keď predkladateľ projektu predložil svoju žiadosť.

2. V prípade strategických projektov, pri ktorých vzniká povinnosť vykonať posudzovanie účinkov na životné prostredie súčasne podľa smernice 92/43/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EÚ, 2011/92/EÚ alebo 2012/18/EÚ³⁵, **členský štát** zabezpečí, aby sa uplatňoval koordinovaný alebo spoločný postup, ktorý spĺňa **všetky** požiadavky uvedených právnych predpisov Únie.

Príslušný **█** orgán **█** v rámci koordinovaného postupu uvedeného v prvom pododseku koordinuje jednotlivé rôzne posúdenia vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie vyžadované podľa príslušných právnych predpisov Únie.

Príslušný **█** orgán **█** v rámci spoločného postupu uvedeného v prvom pododseku zabezpečuje jediné posúdenie vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie vyžadované podľa príslušných právnych predpisov Únie.

35

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev závažných havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES (Ú. v. EÚ L 197, 24.7.2012, s. 1).

3. Príslušný orgán zabezpečí, aby dotknuté orgány vydali odôvodnený záver uvedený v článku 1 ods. 2 písm. g) bode iv) smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov strategického projektu na životné prostredie v lehote **90 dní** od doručenia všetkých potrebných informácií zhromaždených podľa článkov 5, 6 a 7 uvedenej smernice a dokončenia konzultácií uvedených v článkoch 6 a 7 tejto smernice.

4. *Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, lokalita alebo veľkosť navrhovaného projektu, môže príslušný orgán v jednotlivých prípadoch predĺžiť lehotu uvedenú v odseku 3 tohto článku pred jej uplynutím najviac o 20 dní. V takom prípade jednotné kontaktné miesto uvedené v článku 9 ods. 1 písomne informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia lehoty a očakávanom dátume vydania odôvodneného záveru.*

5. *V prípade strategických projektov časový rámec na konzultácie s dotknutou verejnosťou v zmysle článku 1 ods. 2 písm. e) smernice 2011/92/EÚ a s orgánmi v zmysle článku 6 ods. 1 uvedenej smernice, ktoré sa týkajú správy o posudzovaní vplyvov na životné prostredie uvedenej v článku 5 ods. 1 danej smernice, nesmie byť v súlade s článkom 6 ods. 7 uvedenej smernice dlhší ako 85 dní a kratší ako 30 dní. Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, lokalita alebo veľkosť navrhovaného projektu, môže príslušný orgán túto lehotu predĺžiť najviac o ďalších 40 dní. Jednotné kontaktné miesto informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia lehoty.*

█

6. Odsek 1 tohto článku sa neuplatňuje na postup udeľovania povolení strategických projektov, ktorých postup udeľovania povolení sa začal pred priznaním statusu strategického projektu.

Odseky 2 až 4 tohto článku sa uplatňujú na postup udeľovania povolení pre strategické projekty, v prípade ktorých sa postup udeľovania povolení začal pred priznaním statusu strategického projektu, iba v rozsahu, v akom ešte neboli dokončené kroky uvedené v daných odsekoch.

Článok 13

Plánovanie

1. **■** Vnútroštátne, regionálne a miestne orgány zodpovedné za prípravu plánov vrátane zonácie, priestorových plánov a plánov využitia pozemkov v prípade potreby **zvážia zahrnutie** ustanovení o vypracovaní projektov v oblasti kritických surovín do takýchto plánov. Prioritu **prítom** majú umelé a zastavané plochy, priemyselné areály, opustené priemyselné pozemky, **zatvorené alebo opustené bane, v náležitých prípadoch vrátane identifikovaných nálezísk nerastných surovín.**

2. Ak plány, ktoré obsahujú ustanovenia o vypracovaní projektov v oblasti kritických surovín, podliehajú posudzovaniu podľa smernice **Európskeho parlamentu a Rady** 2001/42/ES³⁶ a podľa článku 6 smernice 92/43/EHS, možno uvedené posudzovania spojiť. **V náležitých prípadoch** sa v tomto spojenom posudzovaní rieši aj vplyv na potenciálne ovplyvnené vodné útvary ■ uvedené v ■ smernici 2000/60/ES ■ . Ak sú príslušné členské štáty povinné posúdiť vplyvy existujúcich a budúcich činností na morské prostredie vrátane interakcií medzi pevninou a morom, ako sa uvádza v článku 4 smernice **Európskeho parlamentu a Rady** 2014/89/EÚ³⁷, spojené posudzovanie sa vzťahuje aj na tieto vplyvy.

³⁶ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní účinkov určitých plánov a programov na životné prostredie (Ú. v. ES L 197, 21.7.2001, s. 30).**

³⁷ **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135).**

Článok 14

Uplatniteľnosť dohovorov Európskej hospodárskej komisie OSN

1. Ustanoveniami uvedenými v tomto nariadení nie sú dotknuté povinnosti podľa ■ Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol podpísaný 25. júna 1998 v Aarhuse, ani povinnosti podľa Dohovoru Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, ktorý bol podpísaný 25. februára 1991 v Espoo, **a protokolu k nemu o strategickom environmentálnom hodnotení, ktorý bol podpísaný 21. mája 2003 v Kyjeve.**
2. Všetky rozhodnutia podľa tohto oddielu sa zverejňujú **ľahko zrozumiteľným spôsobom a všetky rozhodnutia týkajúce sa jedného projektu sú k dispozícii na rovnakom webovom sídle.**

Oddiel 3

Základné podmienky

Článok 15

Urýchlenie realizácie *strategických projektov*

1. Komisia vykonáva činnosti na urýchlenie a prilákanie súkromných investícií do strategických projektov, ***v náležitých prípadoch v spolupráci s členskými štátmi.*** Takéto činnosti môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, zahŕňať poskytovanie a koordinovanie podpory pre strategické projekty, ktoré čelia ťažkostiam pri prístupe k financovaniu.

2. **Členský štát, s ktorého územím strategický projekt súvisí, prijíma opatrenia** na uľahčenie jeho včasnej a účinnej realizácie. **Tieto opatrenia môžu pozostávať z:**

- a) pomoci na zabezpečenie súladu s uplatniteľnými administratívnymi a oznamovacími povinnosťami;
- b) pomoci predkladateľom projektov pri ďalšom zvyšovaní **zmysluplného zapojenia a aktívnej účasti dotknutých komúnit.**

■

Článok 16

Koordinácia financovania

1. Stála podskupina uvedená v článku **36 ods. 8** písm. a) na žiadosť predkladateľa strategického projektu diskutuje o tom, ako možno dokončiť financovanie jeho projektu, a poskytuje mu v tejto oblasti poradenstvo s prihliadnutím na už zabezpečené financovanie, pričom sa zohľadnia aspoň tieto prvky:
 - a) dodatočné súkromné zdroje financovania;
 - b) podpora zo zdrojov skupiny Európskej investičnej banky alebo iných medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre obnovu a rozvoj **s osobitným zameraním na iniciatívu *Global Gateway* pre strategické projekty mimo Únie**;
 - c) existujúce nástroje a programy členských štátov vrátane nástrojov a programov **agentúr pre vývozné úvery**, národných podporných bánk a inštitúcií;
 - d) príslušné programy financovania Únie.

2. *Komisia na základe odporúčania stálej podskupiny uvedenej v článku 36 ods. 8 predloží rade dva roky po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia správu, v ktorej opíše prekážky prístupu k financovaniu a odporúčania k uľahčeniu prístupu k financovaniu pre strategické projekty.*

█

Článok 17

Uľahčenie dohôd o odbere

1. Komisia vytvorí systém, ktorý bude zjednodušovať uzatváranie dohôd o odbere týkajúcich sa strategických projektov v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže.

2. Systém uvedený v odseku 1 musí umožňovať potenciálnym odberateľom predkladať ponuky, v ktorých sa uvedie:
 - a) objem a kvalita strategických surovín, ktoré plánujú nakupovať;
 - b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie;
 - c) plánované trvanie dohody o odbere.

3. Systém uvedený v odseku 1 musí umožňovať predkladateľom strategických projektov predkladať ponuky, v ktorých sa uvedie:
 - a) objem a kvalita strategických surovín, ktoré chcú pokryť dohodami o odbere;
 - b) plánovaná cena alebo plánované cenové rozpätie, za ktoré sú ochotní predávať;
 - c) plánované trvanie dohody o odbere.

4. Na základe ponúk doručených podľa odsekov 2 a 3 sprostredkuje Komisia predkladateľom strategických projektov kontakt s potenciálnymi odberateľmi relevantnými pre ich projekt.

Článok 18

Prístupnosť administratívnych informácií online

1. Členské štáty poskytujú online, centralizovaným a ľahko prístupným spôsobom tieto informácie o administratívnych postupoch týkajúcich sa projektov v oblasti kritických surovín:
 - a) *informácie uvedené v článku 9 ods. 2;*
 - b) *postup udeľovania povolení a súvisiace administratívne postupy potrebné na získanie povolenia;*

- c) finančné a investičné služby;
- d) možnosti financovania na úrovni Únie alebo členských štátov;
- e) služby na podporu podnikania, okrem iného vrátane priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov, pracovného práva.

2. *Komisia centralizovaným a ľahko dostupným spôsobom poskytuje online informácie o administratívnych postupoch relevantných pre získanie statusu strategických projektov a o výhodách takehoto statusu.*

Oddiel 4

Prieskum

Článok 19

Národné programy prieskumu

1. Každý členský štát vypracuje národný program všeobecného prieskumu zameraný na kritické suroviny a *nosné nerasty kritických surovín*. Každý členský štát vypracuje prvý takýto program do [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Národné programy sa preskúmajú a podľa potreby aktualizujú aspoň každých päť rokov.

2. Národné programy prieskumu uvedené v odseku 1 obsahujú opatrenia na zvýšenie dostupnosti informácií o náleziskách kritických surovín v Únii . Ich súčasťou sú v prípade potreby tieto opatrenia:
- a) mapovanie nerastných surovín vo vhodnej mierke;
 - b) geochemické prieskumy, a to aj na účely stanovenia chemického zloženia pôd, usadenín, hornín;
 - c) geovedné prieskumy, napríklad geofyzikálne prieskumy;
 - d) spracúvanie údajov zhromaždených vo všeobecnom prieskume, a to aj z prediktívnych máp;
 - e) opätovné spracúvanie existujúcich údajov z geovedného prieskumu na účely kontroly neidentifikovaných nálezísk nerastných surovín obsahujúcich kritické suroviny **a nosné nerasty kritických surovín.**

f) Ak v členskom štáte vládnu také geologické podmienky, že prostredníctvom opatrení uvedených v odseku 2 sa s veľkou mierou istoty neidentifikujú žiadne ložiská kritických surovín ani ich nosných nerastov, národný program uvedený v odseku 1 môže pozostávať z vedeckých dôkazov na tento účel. Takéto dôkazy sa aktualizujú v kontexte pravidelného preskúmania národného programu, aby sa do nich premietli akékoľvek zmeny v zozname kritických surovín.

3. Členské štáty oznámia Komisii svoje národné programy uvedené v odseku 1.
4. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 45 informácie o pokroku vo vykonávaní opatrení zahrnutých do ich národných programov.

5. Členské štáty **vytvoria mapy, ktoré zobrazujú základné** informácie o náleziskách nerastných surovín obsahujúcich kritické suroviny zhromaždené prostredníctvom opatrení stanovených v národných programoch uvedených v odseku 1 na voľne prístupnom webovom sídle. Informácie podľa potreby obsahujú klasifikáciu identifikovaných nálezísk podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov. ***Na požiadanie sa sprístupnia podrobnejšie informácie vrátane spracovaných geofyzikálnych a geochemických údajov vo vhodnom rozlíšení a vrátane rozsiahleho geologického mapovania.***

Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor sprístupňovania informácií uvedených v prvom pododseku. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v prvom pododseku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 39 ods. 2.

6. Po zohľadnení doterajšej spolupráce na všeobecnom prieskume stála podskupina uvedená v článku **36 ods. 8 písm. c)** prerokuje národné programy uvedené v odseku 1 a ich vykonávanie, pričom sa zahrnú aspoň tieto prvky:
- a) potenciál spolupráce, a to aj pri prieskume cezhraničných nálezísk nerastných surovín a spoločných geologických útvarov;
 - b) najlepšie postupy týkajúce sa opatrení uvedených v odseku 2;
 - c) možnosť vytvoriť integrovanú databázu na uchovávanie výsledkov národných programov uvedených v odseku 1.

█

Kapitola 4

Monitorovanie a zmierňovanie rizík

Článok 20

Monitorovanie a stresové testy

1. Komisia monitoruje *riziká* spojené s dodávkami kritických surovín, *najmä tie, ktoré by mohli narušiť hospodársku súť až alebo fragmentovať vnútorný trh.*

Toto monitorovanie sa vzťahuje aspoň na vývoj týchto parametrov:

- a) obchodné toky *medzi Úniou a tretími krajinami a v rámci jednotného trhu;*
- b) dopyt a ponuka;

- c) koncentrácia ponuky;
- d) výroba v Únii a na celom svete a výrobné kapacity v rôznych fázach hodnotového reťazca.
- e) *cenová volatilita;*
- f) *úzke miesta v ktorejkoľvek fáze výroby v Únii a úzke miesta pri udeľovaní povolení pre strategické projekty v rámci Únie;*

■

- g) *potenciálne prekážky obchodu so surovinami alebo s tovarom, ktorý využíva kritické suroviny ako vstupy v rámci vnútorného trhu.*

■

2. Vnútroštátne orgány, ktoré sa zúčastňujú na stálej podskupine uvedenej v článku **36 ods. 8 písm. e)**, podporujú Komisiu pri monitorovaní uvedenom v odseku 1:
- a) poskytovaním **relevantných** informácií, ktoré majú k dispozícii o vývoji parametrov uvedených v odseku 1, s **výnimkou článku 20 ods. 1 písm. e)**, vrátane informácií uvedených v článku **21**;
 - b) zhromažďovaním informácií o vývoji parametrov uvedených v odseku 1 vrátane informácií uvedených v článku **21**, a to v koordinácii s Komisiou a inými zúčastnenými orgánmi;
 - c) poskytovaním analýzy rizík spojených s dodávkami kritických surovín z hľadiska vývoja parametrov uvedených v odseku 1.
 - d) **bezodkladným informovaním Komisie, ak sa členský štát dozvie o riziku vážneho narušenia dodávok kritických surovín.**

3. Komisia v spolupráci s vnútroštátnymi orgánmi zastúpenými v stálej podskupine uvedenej v článku **36 ods. 8 písm. e)** zabezpečuje, aby sa stresový test pre každý dodávateľský reťazec strategickej suroviny vykonal najmenej každé tri roky ***alebo v prípade, ak sa v dôsledku monitorovania uvedeného v odseku 1 zistí významný nárast rizík dodávok.*** Na tento účel stála podskupina uvedená v článku **36 ods. 8 písm. e)** koordinuje a rozdeľuje vykonávanie stresových testov pre rôzne strategické suroviny rôznym zúčastneným orgánom.

Stresové testy uvedené v prvom pododseku pozostávajú z posúdenia zraniteľnosti dodávateľského reťazca príslušnej strategickej suroviny v Únii voči narušeniam dodávok na základe odhadu vplyvu rôznych scenárov, ktoré môžu takéto narušenia spôsobiť, a ich potenciálnych účinkov, pričom sa zohľadnia aspoň tieto prvky:

- a) miesto, kde sa dotknutá surovina ťaží, spracováva alebo recykluje;

- b) kapacity hospodárskych subjektov v celom hodnotovom reťazci, ako aj štruktúra trhu;
- c) faktory, ktoré by mohli ovplyvniť dodávky, okrem iného vrátane geopolitickej situácie, logistiky, dodávok energie, pracovnej sily alebo prírodných katastrof;
- d) dostupnosť zdrojov dodávok a ***schopnosť rýchlo ich diverzifikovať, nahradiť suroviny alebo zmierniť dopyt***;
- e) používatelia príslušnej suroviny v celom hodnotovom reťazci a ich podiel na dopyte, pričom osobitná pozornosť sa venuje výrobe technológií relevantných z hľadiska zelenej a digitálnej transformácie, ako aj využitiu v obrannom a ***leteckom a kozmickom*** priemysle.
- f) ***potenciálne prekážky cezhraničného obchodu s príslušnými surovinami alebo s tovarom, ktorý využíva kritické suroviny ako vstupy v rámci vnútorného trhu.***

4. Komisia zverejňuje a pravidelne aktualizuje na voľne prístupnom webovom sídle súbor údajov získaných z monitorovania, ktorý obsahuje:

- a) **súhrnné** informácie o vývoji parametrov uvedených v odseku 1;
- b) **súhrnný opis** výpočtu rizika spojeného s dodávkami kritických surovín z hľadiska informácií uvedených v písmene a);

■

- c) prípadne **všeobecné odporúčania** vhodných stratégií zmiernenia, ktoré majú znížiť riziko spojené s dodávkami, **pokiaľ to neohrozuje ochranu podnikových a obchodných tajomstiev a iných citlivých, dôverných a utajovaných skutočností.**

5. ***Komisia analyzuje*** informácie zhromaždené podľa odsekov 1, 2 a 3. ***Ak na základe analýzy*** Komisia usúdi, že existuje jasný ukazovateľ rizika narušenia dodávok, ***ktoré by mohlo narušiť hospodársku súť až alebo fragmentovať vnútorný trh***, Komisia upozorní členské štáty, radu a riadiace orgány zodpovedné za krízový dohľad alebo mechanizmy krízového riadenia v Únii, do ktorých pôsobnosti patria príslušné kritické alebo strategické suroviny. ***Komisia v relevantných prípadoch posúdi aj to, či si toto riziko vyžaduje aktualizáciu zoznamu strategických surovín podľa článku 3 ods. 3.***

█

Článok 21

Informačné povinnosti týkajúce sa monitorovania

1. Členské štáty poskytnú Komisii ako súčasť správy uvedenej v článku 45 informácie o **novom** alebo existujúcom projekte v oblasti **kritických** surovín na svojom území, ktorý je relevantný z hľadiska článku 20 ods. 1 písm. d), pričom do nej zahrnú klasifikáciu nových projektov podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov.

2. Členské štáty určia kľúčových účastníkov trhu v celom hodnotovom reťazci kritických surovín, usadených na svojom území, a:
- a) monitorujú ich činnosti *využívaním verejne dostupných údajov a v prípade potreby prostredníctvom pravidelných a primeraných prieskumov s cieľom zhromaždiť informácie požadované na úlohy monitorovania uvedené v článku 20. **Kľúčoví účastníci trhu môžu odmietnuť predložiť údaje požadované v týchto prieskumoch, ak by ich poskytnutie viedlo k zverejneniu podnikových a obchodných tajomstiev, a prieskum vyplňajú len v rozsahu, v akom už majú požadované informácie k dispozícii. Ak kľúčový účastník trhu odmietne predložiť požadované údaje, predloží žiadajúcemu členskému štátu odôvodnené oznámenie.***
 - b) ako súčasť správy uvedenej v článku 45 poskytujú informácie o výsledkoch *informácií zhromaždených podľa odseku 2 písm. a);*
 - c) bezodkladne oznamujú Komisii závažné udalosti, ktoré by mohli brániť pravidelnému vykonávaniu činností kľúčových účastníkov trhu.

3. Členské štáty zasielajú údaje získané podľa odseku 2 písm. a) a b) tohto článku národným štatistickým orgánom a Eurostatu na účely zostavovania štatistík v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 223/2009. Členské štáty určia vnútroštátny orgán zodpovedný za zasielanie údajov národným štatistickým orgánom a Eurostatu.

Článok 22

Vykazovanie strategických zásob

1. Členské štáty ako súčasť správy uvedenej v článku 45 predložia Komisii informácie o stave svojich strategických zásob strategických surovín. ***Členské štáty nie sú povinné predkladať informácie týkajúce sa určitých strategických zásob, ak by takéto informácie mohli ohroziť ich obranu a národnú bezpečnosť. V takom prípade predložia odôvodnené oznámenie.***

2. Informácie uvedené v odseku 1 pokrývajú zásoby všetkých verejných orgánov, spoločností alebo hospodárskych subjektov vo verejnom vlastníctve, ktoré členský štát poveril budovaním strategických zásob vo svojom mene, a opisuje sa v nich aspoň:
- a) úroveň dostupných zásob za každú strategickú surovinu na **súhrnnej úrovni**, meraná v tonách aj percentách ročnej vnútroštátnej spotreby príslušných surovín, ako aj chemická forma a čistota skladovaných surovín;
 - b) vývoj úrovne dostupných zásob za každú strategickú surovinu na **súhrnnej úrovni** za predchádzajúcich päť rokov;
 - c) akékoľvek pravidlá alebo postupy uplatniteľné na uvoľnenie, pridelenie a distribúciu strategických zásob, **pokiaľ to neohrozuje ochranu podnikových a obchodných tajomstiev a iných citlivých, dôverných a utajovaných skutočností.**
3. Správa môže obsahovať aj informácie o strategických zásobách kritických a iných surovín.

Článok 23

Koordinácia strategických zásob

1. Do ... [Úrad pre publikácie – vložiť: dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a potom každé dva roky na základe informácií prijatých podľa článku 22 ods. 1 sa Komisia podelí s radou o:
 - a) návrh referenčnej hodnoty s uvedením bezpečnej úrovne zásob každej strategickej suroviny v Únii, ako sa vymedzuje podľa odseku 2;
 - b) porovnanie celkovej úrovne zásob každej strategickej suroviny Únie a návrh referenčnej hodnoty uvedenej v písmene a);
 - c) informácie o potenciálnej cezhraničnej dostupnosti strategických zásob vzhľadom na pravidlá alebo postupy na ich uvoľnenie, pridelenie a distribúciu.

2. Komisia s prihliadnutím na stanoviská rady prijme referenčnú hodnotu s uvedením bezpečnej úrovne zásob strategických surovín v Únii, ktorá musí:

- a) byť vyjadrená ako množstvo potrebné na pokrytie počtu dní priemerného denného čistého dovozu v prípade narušenia dodávok, vypočítaná na základe množstva dovozu počas predchádzajúceho kalendárneho roka;
- b) zohľadniť **verejne dostupné informácie** o zásobách súkromných prevádzkovateľov
■ ;
- c) byť úmerná riziku spojenému s dodávkami príslušnej strategickkej suroviny a náležitému hospodárskemu významu.

3. Komisia s prihliadnutím na stanoviská rady môže vydať stanoviská adresované členským štátom:
- a) s cieľom zvýšiť úroveň strategických zásob a **v *náležitých prípadoch výrobných kapacít***, so zreteľom na porovnanie uvedené v odseku 1 písm. b), relatívnu distribúciu existujúcich zásob medzi členskými štátmi a spotrebu strategických surovín hospodárskymi subjektmi na príslušných územiach členských štátov;
 - b) s cieľom zmeniť alebo koordinovať pravidlá alebo postupy uvoľňovania, pridelovania a distribúcie strategických zásob v záujme zlepšenia potenciálnej cezhraničnej dostupnosti, najmä ak je to potrebné na výrobu strategických technológií.
4. Pri príprave stanovísk uvedených v odseku 3 **Komisia a** rada priznajú osobitný význam potrebe zachovať a **podporovať** stimuly pre súkromných prevádzkovateľov, ktorí sa spoliehajú na strategické suroviny ako vstupy, aby vytvárali svoje vlastné zásoby alebo prijímali iné opatrenia na zvládnutie svojho vystavenia rizikám spojeným s dodávkami.

5. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 45 informácie o tom, či a ako vykonali alebo plánujú vykonať stanoviská uvedené v odseku 3.
6. Predtým, ako sa aspoň dva členské štáty zúčastnia na medzinárodnom alebo mnohostrannom fóre v oblastiach strategických zásob strategických surovín, Komisia zabezpečí predchádzajúcu koordináciu buď medzi dotknutými členskými štátmi a Komisiou, alebo na osobitnom zasadnutí rady.
7. Komisia poskytne údaje zhromaždené o dostupných zásobách Únie riadiacim orgánom Únie zodpovedným za krízový dohľad alebo za mechanizmy krízového riadenia pokrývajúce príslušné strategické suroviny.
8. ***Žiadne ustanovenia podľa tohto článku a článku 22 nepredstavujú pre členské štáty povinnosť udržiavať alebo uvoľňovať strategické zásoby.***

Článok 24

Pripravenosť spoločností na riziká

1. ***Do 12 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a do 12 mesiacov od každej aktualizácie zoznamu strategických surovín v súlade s článkom 3 členské štáty identifikujú veľké spoločnosti pôsobiace na ich území, ktoré využívajú strategické suroviny na výrobu batérií na uskladňovanie energie a elektromobilitu, zariadenia súvisiace s výrobou a využívaním vodíka, zariadenia súvisiace s výrobou energie z obnoviteľných zdrojov, lietadlá, trakčné motory, tepelné čerpadlá, prenos a ukladanie údajov, mobilné elektronické zariadenia, zariadenia súvisiace s aditívnou výrobou, robotiku, bezpilotné lietadlá, rakety, satelity alebo pokročilé čipy.***

■

2. ■ Spoločnosti **uvedené** v odseku 1 vykonávajú **aspoň** každé **tri** roky v **rozsahu, v akom majú k dispozícii požadované informácie, posúdenie rizika** svojho dodávateľského reťazca **strategických surovín** vrátane:
- a) mapovania miest, kde sa ťažia, spracovávajú alebo recyklujú strategické suroviny, ktoré používajú;
 - b) **analýzy faktorov, ktoré by mohli ovplyvniť ich dodávky** strategických surovín;
 - c) **posúdenia ich zraniteľnosti voči narušeniam dodávok.**
3. **Ak spoločnostiam uvedeným v odseku 1 ich dodávatelia na požiadanie nedajú k dispozícii informácie uvedené v odseku 2, môžu vykonať svoje posúdenie rizika na základe informácií uverejnených Komisiou podľa článku 20 ods. 4 alebo podľa možnosti na základe inak verejne dostupných informácií.**

4. *Ak sa na základe posúdenia rizika uvedeného v odseku 2 zistia významné zraniteľné miesta z hľadiska narušenia dodávok, spoločnosti uvedené v odseku 1 vynaložia úsilie na zmiernenie týchto zraniteľných miest, a to aj posúdením možnosti diverzifikácie svojich dodávateľských reťazcov alebo nahradenia strategických surovín.*
5. *Spoločnosti uvedené v odseku 1 môžu svojmu predstavenstvu predložiť správu obsahujúcu výsledky posúdenia rizika uvedeného v odseku 2 vrátane zdroja informácií, na ktorých sa posúdenie zakladá, akýchkoľvek zistených významných rizík, ako aj plánovaných alebo vykonaných zmierňujúcich opatrení.*
6. *Členské štáty môžu od spoločností uvedených v odseku 1 požadovať, aby svojmu predstavenstvu predložili správu uvedenú v odseku 2 a žiadosti o informácie uvedené v odseku 3.*

Článok 25

Spoločný nákup

1. Komisia vytvorí a uvedie do prevádzky systém na agregovanie dopytu zainteresovaných podnikov usadených v Únii, ktoré spotrebúvajú strategické suroviny, ■ a vyhľadáva ponuky od dodávateľov, aby uspokojila tento agregovaný dopyt. Týka sa to tak nespracovaných, ako aj spracovaných strategických surovín.
2. ***Pred vytvorením systému uvedeného v odseku 1 Komisia po porade s Európskou radou pre kritické suroviny vykoná posúdenie očakávaného vplyvu systému na trh s každou strategickou surovinou s cieľom zabrániť neprimeranému vplyvu na hospodársku súťaž na vnútornom trhu.***

3. *Na základe posúdenia uvedeného v odseku 1a* pri vytváraní a uvádzaní systému uvedeného v odseku 1 do prevádzky Komisia:
- a) ▮ vyberie, na ktoré strategické suroviny a v ktorej fáze spracovania možno systém použiť, pričom zohľadní relatívne riziko spojené s dodávkami rôznych strategických surovín ▮ ;
 - b) stanoví minimálne množstvá požadovanej suroviny na účasť v systéme, pričom zohľadní očakávaný počet zainteresovaných účastníkov a potrebu zabezpečiť zvládnuteľný počet účastníkov, *pričom zohľadní potreby malých a stredných podnikov.*
4. Účasť na systéme uvedenom v odseku 3 písm. b) je otvorená a transparentná pre všetky podniky usadené v Únii, ktoré o účasť majú záujem ▮ .

5. Podniky Únie ■ zúčastnené na systéme uvedenom v odseku 1 môžu na transparentnom základe spoločne rokovať o nákupe vrátane cien alebo iných podmienok dohody o nákupe alebo využiť spoločný nákup s cieľom dosiahnuť lepšie podmienky so svojimi dodávateľmi alebo zabrániť nedostatku. Zúčastnené podniky Únie ■ musia dodržiavať súlad s právom Únie vrátane práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže.
6. Subjekty sú vylúčené z účasti ako dodávateľa, na agregovaní dopytu a spoločnom nákupe alebo ako poskytovatelia služieb, ak:
- a) sa na ne vzťahujú reštriktívne opatrenia Únie prijaté podľa článku 215 ZFEÚ;
 - b) sú v priamom alebo nepriamom vlastníctve fyzických alebo právnických osôb, subjektov alebo orgánov, na ktoré sa vzťahujú takéto reštriktívne opatrenia Únie, alebo pod ich priamou či nepriamou kontrolou, alebo konajú v ich mene alebo podľa ich pokynov.

7. Odchylne od článku 176 nariadenia *Európskeho parlamentu a Rady* (EÚ, Euratom) 2018/1046³⁸ Komisia prostredníctvom postupu obstarávania podľa nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 *žadá* potrebné služby subjektu usadenému v Únii, ktorý na účel vytvorenia a prevádzky systému podľa odseku 1 koná ako poskytovateľ služieb. Vybraný poskytovateľ služieb nesmie mať žiadny konflikt záujmov.
8. Komisia vymedzí v zmluve o poskytovaní služieb úlohy, ktoré má zabezpečovať poskytovateľ služieb vrátane pridelenia dopytu, pridelenia prístupových práv k dodávkam, registrácie a overovania všetkých účastníkov, zverejňovania a vykazovania činností, a akékoľvek iné úlohy potrebné na vytvorenie a prevádzkovanie systému. V zmluve o poskytovaní služieb sa riešia aj praktické aspekty činnosti poskytovateľa služieb vrátane používania nástroja IT, bezpečnostných opatrení, meny alebo mien, platobného režimu a záväzkov.

³⁸

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2018/1046 z 18. júla 2018 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie, o zmene nariadení (EÚ) č. 1296/2013, (EÚ) č. 1301/2013, (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) č. 1304/2013, (EÚ) č. 1309/2013, (EÚ) č. 1316/2013, (EÚ) č. 223/2014, (EÚ) č. 283/2014 a rozhodnutia č. 541/2014/EÚ a o zrušení nariadenia (EÚ, Euratom) č. 966/2012 (Ú. v. EÚ L 193, 30.7.2018, s. 1).

- 9.** Komisia musí mať v zmluve o poskytovaní služieb s poskytovateľom služieb vyhradené právo na jeho monitorovanie a vykonávanie jeho auditu. Na tento účel musí mať Komisia neobmedzený prístup k informáciám, ktorými poskytovateľ služieb disponuje vo vzťahu k zmluve. Všetky servery a informácie musia byť fyzicky umiestnené a uchovávané na území Únie.

- 10.** V zmluve o poskytovaní služieb s vybraným poskytovateľom služieb sa určí vlastníctvo informácií, ktoré poskytovateľ služieb získal, a stanoví sa možný prenos uvedených informácií Komisii pri ukončení alebo uplynutí platnosti zmluvy o poskytovaní služieb.

Kapitola 5

Udržateľnosť

Oddiel 1

Obehovosť

Článok 26

Vnútroštátne opatrenia týkajúce sa obehovosti

1. Každý členský štát do *dvoch rokov* odo dňa nadobudnutia účinnosti *vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 7* prijme a zavedie vnútroštátne programy, ktoré obsahujú *alebo do ktorých sa zahrnú* opatrenia určené na:

■

- a) *stimuláciu technologického pokroku a efektívneho využívania zdrojov s cieľom zmierniť očakávaný nárast spotreby kritických surovín v Únii;*

- b) **podporu predchádzania vzniku odpadu a** zvýšenie opätovného použitia a **opráv** výrobkov a komponentov s **významným potenciálom zhodnotenia kritických surovín**;
- c) **zvýšenie zberu, triedenia a spracovania odpadu** s vysokým potenciálom zhodnotenia kritických surovín **vrátane kovového šrotu a zabezpečenie jeho zaradenia do vhodného systému recyklácie s cieľom maximalizovať dostupnosť a kvalitu recyklovateľného materiálu ako vstupu pre zariadenia na recykláciu kritických surovín**;
- d) zvýšenie využitia druhotných kritických surovín, **a to aj prostredníctvom opatrení, ako je** zohľadnenie recyklovaného obsahu v kritériách na vyhodnotenie ponúk v rámci verejného obstarávania **alebo finančné stimuly na používanie druhotných kritických surovín**;

█

- e) zvýšenie technologickej zrelosti technológií na recykláciu kritických surovín a podpora **obehového dizajnu**, efektívnosti materiálov a nahrádzania kritických surovín vo **výrobkoch a** v aplikáciách, a to aspoň začlenením podporných opatrení na tento účel v rámci vnútroštátnych programov v oblasti výskumu a inovácie;
- f) zabezpečenie toho, aby **boli zavedené opatrenia, ktoré jeho pracovnú silu vybaví** zručnosťami potrebnými na podporu obehovosti hodnotového reťazca kritických surovín, **vrátane opatrení na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu**;
- g) **podporu toho, aby v prípade, že vo vnútroštátnom práve existujú finančné príspevky, ktoré uhrádza výrobca v súlade so svojimi povinnosťami vyplývajúcimi z rozšírenej zodpovednosti výrobcu stanovenými v súlade s článkom 8 ods. 1 smernice 2008/98/ES, takéto príspevky motivovali k tomu, aby výrobky obsahovali väčší podiel druhotných kritických surovín zhodnotených z odpadu recyklovaného v súlade s príslušnými environmentálnymi normami stanovenými v práve Únie**;

- h) prijatie potrebných opatrení, aby sa zabezpečilo, že kritické materiály, ktoré sa vyvážajú v stave konca odpadu, spĺňajú príslušné podmienky v súlade so smernicou 2008/98/ES a ďalšími príslušnými právnymi predpismi EÚ;*
- i) v relevantných prípadoch na podporu používania noriem kvality Únie pre procesy recyklácie tokov odpadu obsahujúcich kritické suroviny.*

2. Programy uvedené v odseku 1 sa môžu začleniť do nových alebo existujúcich programov odpadového hospodárstva a programov predchádzania vzniku odpadu prijatých podľa článkov 28 a 29 smernice 2008/98/ES.

Národné programy uvedené v prvom pododseku sa preskúmajú a v prípade potreby aktualizujú najneskôr 5 rokov po ich prijatí.

3. Programy uvedené v odseku 1 musia pokrývať najmä výrobky a odpad, ktoré nie sú predmetom žiadnych osobitných požiadaviek na zber, spracovanie, recykláciu alebo opätovné použitie podľa právnych predpisov Únie. Opatrenia, ktoré sa týkajú ostatných výrobkov a odpadu, sa vykonávajú v súlade s existujúcimi právnymi predpismi Únie.

Pokiaľ ide o odsek 1 písm. a), b) a **d)**, programy uvedené v tomto odseku môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, zahŕňať zavedenie finančných stimulov, ako sú zľavy, peňažné odmeny alebo systémy vratných záloh na podporu **prípravy na opätovné použitie a** opätovného použitia výrobkov s vysokým potenciálom zhodnotenia kritických surovín a zberu a **spracovania** odpadu z takýchto výrobkov.

█

4. Vnútroštátne opatrenia uvedené v odsekoch 1 a 2 sú navrhnuté tak, aby sa zabránilo prekážkam obchodu a narušeniam hospodárskej súťaže v súlade so ZFEÚ.
5. **■** Členské štáty oddelene určia a nahlásia množstvá komponentov, ktoré obsahujú relevantné množstvá kritických surovín odstránených z takéhoto odpadu z *elektrických a elektronických* zariadení a množstvá kritických surovín spätne získaných z *takéhoto* odpadu **■**. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví formát a podrobnosti takéhoto nahlasovania. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 39 ods. 3. Prvým vykazovaným obdobím je prvý úplný kalendárny rok po prijatí uvedených vykonávacích aktov. *Členské štáty predkladajú tieto údaje vtedy, keď Komisii nahlasujú údaje týkajúce sa množstva recyklovaného odpadu z elektrických a elektronických zariadení podľa článku 16 ods. 6 smernice 2012/19/EÚ.*

■

6. Členské štáty poskytnú ako súčasť správy uvedenej v článku 45 informácie o prijatí národných programov uvedených v odseku 1 a o pokroku v **účinnom** vykonávaní opatrení prijatých podľa odsekov 1 a 2.
7. Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých stanoví zoznam výrobkov, komponentov a tokov odpadu, ktoré sa prinajmenšom považujú za také, ktoré majú **významný** potenciál zhodnotenia kritických surovín v zmysle odseku 1 písm. a) a b).

Pri vypracúvaní tohto zoznamu Komisia zohľadní:

- a) celkové množstvo kritických surovín, ktoré možno spätne získať z týchto výrobkov, komponentov a tokov odpadu;
- b) rozsah, v akom sa na tieto výrobky, komponenty a toky odpadu vzťahujú právne predpisy Únie;

- c) medzery v regulácii;
- d) osobitné výzvy, ktoré ovplyvňujú ich zber a spracovanie odpadu;
- e) doterajšie systémy zberu a spracovania odpadu, ktoré sa na ne uplatňujú.

Vykonávacie akty uvedené v prvom pododseku sa prijímú do ***[dvanástich mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]*** v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 39 ods. 3.

Článok 27

Zhodnocovanie kritických surovín z ťažobného odpadu

1. Prevádzkovatelia povinní **vypracúvať** programy odpadového hospodárstva v súlade s článkom 5 smernice 2006/21/ES poskytujú príslušnému orgánu vymedzenému v článku 3 **ods. 27** smernice 2006/21/ES predbežnú štúdiu o ekonomickom posúdení týkajúcu sa potenciálneho zhodnotenia kritických surovín z:
 - a) ťažobného odpadu uskladneného v zariadení a
 - b) vzniknutého ťažobného odpadu alebo, ak sa to považuje za účinnejšie, z vytŕaženého objemu skôr, ako sa stal odpadom.

Prevádzkovatelia sú oslobodení od povinnosti podľa odseku 1, ak príslušnému orgánu dokážu s veľkou mierou istoty preukázať, že ťažobný odpad neobsahuje kritické suroviny, ktoré sú technicky zhodnotiteľné.

2. Štúdiá uvedené v odseku 1 obsahuje aspoň odhad množstiev a koncentrácií kritických surovín, ktoré obsahuje ťažobný odpad a vyťažovaný objem, a posúdenie možnosti ich technického a hospodárskeho zhodnotenia. ***Prevádzkovatelia špecifikujú metódy používané na odhad množstiev a koncentrácií.***
3. Prevádzkovatelia existujúcich zariadení na nakladanie s ***ťažobnými*** odpadmi predložia štúdiu uvedenú v odseku 1 príslušnému orgánu vymedzenému v článku 3 ***ods. 27*** smernice 2006/21/ES do [Úrad pre publikácie – vložiť: ***30 mesiacov*** odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Prevádzkovatelia nových zariadení na nakladanie s odpadmi predložia túto štúdiu príslušnému orgánu pri predkladaní svojich programov odpadového hospodárstva v súlade s článkom 7 smernice 2006/21/ES.

4. Členské štáty zriadia databázu ■ uzavretých zariadení na nakladanie s *ťažobnými* odpadmi na svojom území vrátane opustených zariadení na nakladanie s *ťažobnými* odpadmi, *ak na základe vlastností skládok odpadu alebo geologických podmienok nie je prítomnosť potenciálne technicky zhodnotiteľných množstiev kritických surovín nepravdepodobná*. Táto databáza obsahuje informácie o:

- a) umiestnení, veľkosti areálu zariadenia na nakladanie s odpadmi a v *náležitých prípadoch o odhadovanom* objeme odpadu z neho;
- b) prevádzkovateľovi alebo bývalom prevádzkovateľovi zariadenia na nakladanie s odpadmi, prípadne o ich právnom nástupcovi;
- c) približných množstvách a koncentráciách všetkých surovín obsiahnutých v ťažobnom odpade a prípadne v pôvodnom ložisku nerastných surovín v súlade s odsekom 6 tohto článku;
- d) akékoľvek dodatočné informácie, ktoré členský štát považuje za významné nato, aby sa dali zhodnotiť kritické suroviny zo zariadenia na nakladanie s odpadmi.

5. **Členské štáty do [Úrad pre publikácie – vložiť: 42 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme a vykoná opatrenia na podporu zhodnocovania kritických surovín z ťažobného odpadu, najmä z uzavretých zariadení na nakladanie s ťažobnými odpadmi identifikovaných v databáze uvedenej v odseku 26 ako zariadenia, ktoré obsahujú hospodársky zhodnotiteľné kritické suroviny.**

6. Databáza uvedená v odseku 4 sa zriadi do [Úrad pre publikácie – vložiť: **18 mesiacov** odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] a všetky informácie sa doplnia do [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Sprístupní sa vo verejne prístupnej a digitálnej forme a aktualizuje sa aspoň každé **tri** roky, aby sa do nej zahrnuli dodatočne dostupné informácie a novo uzavreté alebo novo identifikované zariadenia.

7. V záujme poskytovania informácií uvedených v odseku 4 písm. c) vykonávajú členské štáty aspoň tieto činnosti:

- a) členské štáty v prípade ■ uzavretých zariadení na nakladanie s *t'ážobnými* odpadmi komplexne preskúmajú dostupné povolo'ovacie spisy *alebo v prípade, ak povolo'ovacie spisy neexistujú, inú dostupnú dokumentáciu* do [Úrad pre publikácie – vložiť: **18 mesiacov** odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].
- b) v prípade *t'ážobných* zariadení na nakladanie s odpadmi, keď *by* dostupné informácie *mohli poukazovať na* prítomnosť množstiev kritických surovín, ktoré by bolo potenciálne možné hospodársky zhodnotiť, členské štáty vykonajú dodatočný odber reprezentatívnych geochemických vzoriek do [Úrad pre publikácie – vložiť: dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia];

- c) v prípade zariadení na nakladanie s *ťažobnými* odpadmi, keď činnosti opísané v písmenách a) a b) tohto odseku naznačujú množstvá kritických surovín, ktoré by bolo potenciálne možné hospodársky zhodnotiť, členské štáty vykonajú do [Úrad pre publikácie – vložiť: **34 mesiacov** odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] dodatočný podrobnejší *odber vzoriek s následnou chemickou a mineralogickou charakterizáciou* s využitím jadrovej karotáže alebo rovnocenných techník, ak je to environmentálne vhodné v súlade s uplatniteľnými environmentálnymi požiadavkami na úrovni Únie a v relevantných prípadoch s požiadavkami smernice 2006/21/ES.

8. Činnosti opísané v odseku 6 sa vykonávajú v medziach vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa vlastníckych práv, vlastníctva pozemkov, zdrojov nerastných surovín a odpadu, **vplyvu na životné prostredie a zdravie** a akýchkoľvek iných príslušných ustanovení. Ak takéto faktory bránia činnostiam, orgány členského štátu sa usilujú o spoluprácu s prevádzkovateľom alebo vlastníkom zariadenia na nakladanie s odpadmi. Výsledky činností opísaných v odseku 6 sa sprístupnia v rámci databázy **uvedenej v odseku 4**. Ak je to možné, členské štáty zahrnú do databázy klasifikáciu uzavretých zariadení na nakladanie s ťažobným odpadom podľa rámcovej klasifikácie zdrojov Organizácie Spojených národov.

Článok 28

Recyklovateľnosť permanentných magnetov

1. Od *dvoch* rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti *vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 2* každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh zariadenia na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, zariadenia na výrobu veternej energie, priemyselné roboty, motorové vozidlá, ľahké dopravné prostriedky, zariadenia na výrobu chladu, tepelné čerpadlá, elektromotory, a to aj v prípade, že sú integrované v iných výrobkoch, automatické práčky, bubnové sušičky, mikrovlnné rúry, vysávače alebo umývačky riadu, musí zabezpečiť, aby tieto výrobky boli označené výrazným, jasne čitateľným a nezmazateľným označením, na ktorom sa uvádza:
 - a) či obsahujú jeden alebo viac permanentných magnetov;

b) pokiaľ výrobok obsahuje jeden alebo viac permanentných magnetov, či tieto magnety patria k niektorému z týchto typov:

i) neodým-železo-bór;

ii) samárium-kobalt;

iii) hliník-nikel-kobalt;

iv) ferit.

■

2. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom stanoví formát označovania uvedený v odseku 1. Tento vykonávací akt sa prijme do ***[Úrad pre publikácie – vložiť: 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]*** v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 39 ods. 3.

3. Od *dvoch* rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti *vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 2* každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh výrobky uvedené v odseku 1 obsahujúce jeden alebo viac permanentných magnetov typu uvedeného v odseku 1 písm. b) , musí zabezpečiť, aby bol na výrobku alebo v ňom prítomný nosič údajov.
4. Nosič údajov uvedený v odseku 3 sa prepojí s jedinečným identifikátorom produktu, ktorý umožňuje prístup k týmto údajom:
 - a) meno, registrované obchodné meno alebo registrovaná ochranná známka a poštová adresa zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby a, ak sú dostupné, elektronické komunikačné prostriedky, ktorými ich možno kontaktovať;
 - b) informácie o hmotnosti, umiestnení a chemickom zložení všetkých jednotlivých permanentných magnetov, ktoré sú súčasťou výrobku, a o prítomnosti a druhu použitej povrchovej úpravy, lepidiel a akýchkoľvek aditív v magnetoch;

c) informácie umožňujúce prístup ku všetkým permanentným magnetom obsiahnutým vo výrobku a ich *bezpečné* odstránenie, ktoré obsahujú aspoň postupnosť všetkých krokov na odstránenie, nástrojov alebo technológií na prístup k permanentnému magnetu a jeho odstránenie bez toho, aby bol dotknutý článok 15 ods. 1 smernice 2012/19/EÚ.

5. V prípade výrobkov, v ktorých sú permanentné magnety obsiahnuté výlučne v jednom alebo vo viacerých elektrických motoroch zabudovaných vo výrobku, možno informácie uvedené v odseku 4 písm. b) nahradiť informáciami o umiestnení uvedených elektrických motorov a informácie uvedené v odseku 4 písm. c) možno nahradiť informáciami o prístupe k elektrickým motorom a o ich odstránení, ktoré obsahujú aspoň postupnosť všetkých krokov na odstránenie, nástroje alebo technológie požadované na prístup k elektrickým motorom a na ich odstránenie.
6. V prípade výrobkov uvedených v odseku 3, pri ktorých sa pas výrobku ■ vyžaduje podľa iného legislatívneho aktu Únie, sa informácie uvedené v odseku 4 zahrnú do uvedeného pasu výrobku.

7. **Hospodársky subjekt, ktorý uvádza na trh výrobok** uvedený v odseku 1, **zabezpečí, aby informácie uvedené v odseku 3 boli** úplné, aktuálne a presné a **zostali** dostupné najmenej počas obdobia, ktoré zodpovedá typickej životnosti výrobku, predĺženého o desať rokov, a to aj po platobnej neschopnosti, likvidácii alebo ukončení činnosti zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby v Únii. **Môže poveriť iného prevádzkovateľa, aby konal v jeho mene.**

Informácie uvedené v odseku 4 odkazujú na model výrobku alebo, ak sa informácie o jednotkách toho istého modelu líšia, na osobitnú dávku alebo jednotku. Informácie uvedené v odseku 4 musia byť prístupné **opravovňiam**, recyklátorom, orgánom dohľadu nad trhom a colným orgánom.

8. Ak sa v *harmonizačných právnych predpisoch Únie stanoví informačné* požiadavky týkajúce sa recyklácie permanentných magnetov ■ pre akékoľvek výrobky uvedené v odseku 1, uvedené požiadavky sa uplatňujú namiesto ustanovení tohto článku.

■

9. Výrobky primárne navrhnuté na použitie v obrannom alebo vo vesmírnom priemysle sú vyňaté z požiadaviek tohto článku.

10. V prípade zariadení na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, motorových vozidiel a ľahkých dopravných prostriedkov, ktoré sú typovo schválenými vozidlami kategórie L, sa požiadavky tohto článku uplatňujú od [Úrad pre publikácie – vložiť: päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

11. Tento článok sa neuplatňuje na:

- a) vozidlá na špeciálne účely vymedzené v článku 3 bode 31 nariadenia (EÚ) 2018/858;**
- b) iné časti vozidla, ktoré boli typovo schválené viacstupňovým typovým schválením kategórie N1, N2, N3, M2 alebo M3, než základné vozidlo;**
- c) vozidlá vyrábané v malých sériách vymedzené v článku 3 bode 30 nariadenia 2018/858.**

12. Komisia je splnomocnená **prijat' delegovaný akt** v súlade s článkom 38 s cieľom **stanoviť** zoznam kódov kombinovanej nomenklatúry³⁹ a opisov výrobkov zodpovedajúcich výrobkom uvedeným v odseku 1, a tak uľahčiť prácu colným orgánom, pokiaľ ide o uvedené výrobky a požiadavky stanovené v tomto článku a v článku 29.

³⁹

Kombinovaná nomenklatúra v prílohe I k nariadeniu (EHS) č. 2658/87.

Článok 29

Recyklovaný obsah permanentných magnetov

1. Buď od [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia], alebo dva roky od nadobudnutia účinnosti delegovaného aktu uvedeného v odseku 2 podľa toho, čo nastane neskôr, akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvádza na trh výrobky uvedené v článku 28 ods. 1 obsahujúce jeden permanentný magnet alebo viac permanentných magnetov uvedených v článku 28 ods. 1 písm. b) bodoch i) až iii) a v prípade ktorých celková hmotnosť všetkých takýchto permanentných magnetov presiahne 0,2 kg, musí zverejniť na voľne prístupnom webovom sídle podiel neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu zhodnotený zo spotrebiteľského odpadu, ktorý je prítomný v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobku.

2. Komisia do [Úrad pre publikácie – vložiť: dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] prijme delegovaný akt v súlade s článkom 38, ktorým sa doplní toto nariadenie stanovením pravidiel výpočtu a overovania podielu neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu zhodnoteného ■ zo spotrebiteľského odpadu, ktorý je prítomný v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených v odseku 1.

V pravidlách výpočtu a overovania sa určí platný postup posudzovania zhody spomedzi modulov uvedených v prílohe II k rozhodnutiu *Európskeho parlamentu a Rady* č. 768/2008/ES⁴⁰, a to s úpravami potrebnými vzhľadom na dotknuté výrobky. Pri určovaní platného postupu posudzovania zhody Komisia zohľadní tieto kritériá:

- a) vhodnosť príslušného modulu pre daný typ výrobku a jeho primeranosť sledovanému verejnému záujmu;

⁴⁰

Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 768/2008/ES z 9. júla 2008 o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh a o zrušení rozhodnutia 93/465/EHS (Ú. v. EÚ L 218, 13.8.2008, s. 82).

- b) *povaha rizík, ktoré môžu z daného výrobku vyplynúť, a miera, do akej*
posudzovanie zhody *zodpovedá typu a úrovni rizika;*
- c) ak je povinná účasť tretej strany, výrobca musí mať na výber medzi modulmi zabezpečenia kvality a osvedčenia výrobku, ktoré sú uvedené v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES.

█

3. Komisia *po nadobudnutí účinnosti delegovaného aktu podľa odseku 2, najneskôr však* do 31. decembra 2030 *prijme* delegované akty, ktorými sa doplní toto nariadenie stanovením minimálnych podielov neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu zhodnotených zo spotrebiteľského odpadu, ktoré musia byť prítomné v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených v odseku 1. ***Delegovaný akt môže na rôzne výrobky uplatňovať rôzne minimálne podiely a určité výrobky môže z tejto povinnosti vylúčiť.***

V delegovaných aktoch uvedených v prvom pododseku sa stanovujú prechodné obdobia podľa zložitosti prijímania výrobkov, na ktoré sa vzťahuje opatrenie na zabezpečenie súladu.

Minimálny podiel uvedený v prvom pododseku vyplýva z predchádzajúceho posúdenia vplyvov, pričom sa zohľadní:

- a) existujúca a predpokladaná dostupnosť neodýmu, dysprózia, prazeodýmu, terbia, bóru, samária, niklu a kobaltu zhodnotených zo spotrebiteľského odpadu;

- b) informácie zhromaždené podľa odseku 1 a pomerná distribúcia podielu recyklovaného obsahu v permanentných magnetoch obsiahnutých vo výrobkoch uvedených na trh podľa odseku 1;
- c) technický a vedecký pokrok vrátane závažných zmien v oblasti technológií permanentných magnetov, ktoré ovplyvňujú druh zhodnocovaných surovín;
- d) skutočný a potenciálny príspevok minimálneho podielu k cieľom Únie v oblasti klímy a životného prostredia;
- e) možné vplyvy na fungovanie výrobkov, ktoré obsahujú permanentné magnety;
- f) potrebu predchádzať neúmerným nepriaznivým vplyvom na dostupnosť permanentných magnetov a výrobkov obsahujúcich permanentné magnety.

4. Ak sa v *harmonizačných právnych predpisoch Únie stanovia informačné* požiadavky týkajúce sa recyklácie permanentných magnetov ■ pre akékoľvek výrobky uvedené v odseku 1, uvedené požiadavky sa uplatňujú namiesto ustanovení tohto článku.

5. Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh výrobky uvedené v odseku 1 odo dňa začatia uplatňovania požiadavky v odseku 1 pri ponúkaní výrobkov uvedených v odseku 1 na predaj vrátane predaja na diaľku alebo ich vystavenia počas obchodnej činnosti, zabezpečujú, aby ich zákazníci mali pred uzavretím kúpnej zmluvy prístup k informáciám uvedeným v odseku 1.

Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh výrobky uvedené v odseku 1, nesmú poskytovať ani zobrazovať štítky, značky, symboly ani nápisy, ktoré by mohli zákazníkov uvádzať do omylu alebo spôsobovať nejasnosti, pokiaľ ide o informácie uvedené v odseku 1. Výrobky primárne navrhnuté na použitie v obrannom alebo vo vesmírnom priemysle sú vyňaté z požiadaviek tohto článku.

6. V prípade zariadení na zobrazovanie magnetickou rezonanciou, motorových vozidiel a ľahkých dopravných prostriedkov, ktoré sú typovo schválenými vozidlami kategórie L, sa požiadavky stanovené v odsekoch 1 a 5 uplatňujú päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti delegovaného aktu uvedeného v odseku 2.

7. ***Tento článok sa neuplatňuje na:***

- a) ***vozidlá na špeciálne účely vymedzené v článku 3 bode 31 nariadenia (EÚ) 2018/858;***
- b) ***iné časti vozidla, ktoré boli typovo schválené viacstupňovým typovým schválením kategórie N1, N2, N3, M2 alebo M3, než základné vozidlo;***
- c) ***vozidlá vyrábané v malých sériách vymedzené v článku 3 bode 30 nariadenia 2018/858.***

Oddiel 2

Certifikácia a environmentálna stopa

Článok 30

Uznané systémy

1. Vlády, *priemyselné združenia a zoskupenia zainteresovaných* organizácií, ktoré vyvinuli systémy certifikácie v súvislosti s udržateľnosťou kritických surovín a dohliadajú na ne (ďalej len „vlastníci systémov“), môžu požiadať Komisiu o uznanie svojich systémov.

Žiadosti uvedené v prvom pododseku musia obsahovať relevantné dôkazy týkajúce sa splnenia kritérií stanovených v prílohe IV. Komisia *prijme do [Úrad pre publikácie – vložiť: tri roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] vykonávací akt, v ktorom* stanoví, aké informácie musia žiadosti minimálne obsahovať. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 39 ods. 3.

V uvedenom vykonávacom akte sa stanoví jednotný vzor, ktorý sa bude vzťahovať na všetky informácie požadované v súvislosti so žiadosťou. Rozsah dokumentácie požadovanej na vyplnenie jednotného vzoru musí byť primeraný.

2. Ak na základe dôkazov poskytnutých podľa odseku 1 Komisia určí, že systém certifikácie spĺňa kritériá stanovené v prílohe IV **alebo určitú podskupinu týchto kritérií**, prijme vykonávací akt, ktorým systém uzná a **v ktorom špecifikuje uznané pokrytie daného systému**. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 39 ods. 3.
3. **Uznané pokrytie každého systému sa špecifikuje podľa týchto aspektov:**
 - a) **fázy hodnotového reťazca pokryté systémom;**

b) fázy životného cyklu projektu pokryté systémom, a to aj pred ním, počas neho a po jeho skončení, a

c) aspekty udržateľnosti a kategórie environmentálnych rizík uvedené v prílohe IV písm. b), ktorými sa systém zaoberá.

Písmená a), c), d), e) v prílohe IV by mali byť nevyhnutnou podmienkou akéhokoľvek uznania systému.

4. Komisia *aspoň každé tri roky* overuje, či uznané systémy naďalej spĺňajú kritériá stanovené v prílohe IV *alebo uznanú podskupinu týchto kritérií.*
5. Vlastníci uznaných systémov bezodkladne informujú Komisiu o všetkých zmenách alebo aktualizáciách *týkajúcich sa plnenia kritérií stanovených v prílohe IV alebo* uznanej *podskupiny týchto kritérií, ktoré sa vykonali v týchto* systémoch. Komisia posúdi, či takéto zmeny alebo aktualizácie ovplyvňujú základ pre uznanie a prijme primerané opatrenia.

6. Ak existuje dôkaz o opakovaných alebo závažných prípadoch, keď hospodárske subjekty vykonávajúce uznaný systém nespĺnili požiadavky tohto systému, Komisia po porade s vlastníkom uznaného systému preskúma, či tieto prípady nepoukazujú na nedostatky systému, ktoré ovplyvňujú základ pre uznanie, a prijme primerané opatrenia.
7. Ak Komisia zistí nedostatky uznaného systému, ktoré ovplyvňujú základ pre uznanie, môže poskytnúť vlastníkovi systému primeranú lehotu na prijatie nápravných opatrení, ***ktorá nesmie presiahnuť 12 mesiacov.***

8. Ak vlastník systému neprijme alebo odmietne prijať potrebné nápravné opatrenia a ak Komisia určí, že nedostatky uvedené v odseku 6 znamenajú, že systém už nespĺňa kritériá stanovené v prílohe IV ***alebo uznanú podskupinu týchto kritérií***, Komisia prijme vykonávací akt, ktorým zruší uznanie systému. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 39 ods. 3.

9. Komisia zriadi a aktualizuje register uznaných systémov. Uvedený register sa zverejní na voľne prístupnom webovom sídle. ***Toto webové sídlo tiež umožňuje zhromažďovať spätnú väzbu od všetkých príslušných zainteresovaných strán týkajúcu sa vykonávania uznaných systémov. Takáto spätná väzba sa postúpi vlastníkom príslušných systémov na zváženie.***

Článok 31

Vyhlásenie o environmentálnej stope

1. ***So zreteľom na výsledok správy uvedenej v odseku 1a a posúdenia uvedeného v odseku 2 je*** Komisia splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 38, ktorými doplní toto nariadenie s ***cieľom stanoviť*** pravidlá výpočtu a overovania environmentálnej stopy rôznych kritických surovín v súlade s prílohou V a s prihliadnutím na vedecky podložené metódy hodnotenia a príslušné medzinárodné normy. Podľa pravidiel výpočtu a overovania sa identifikujú ***aspoň tri najrelevantnejšie kategórie*** vplyvu, ***ktoré predstavujú väčšinu celkovej environmentálnej stopy. Jednou z environmentálnych kategórií budú emisie skleníkových plynov.*** Vyhlásenie o stope sa obmedzí na ***tieto kategórie*** vplyvu.

2. ***Komisia do [18 mesiacov od nadobudnutia účinnosti] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej uvedie, pri ktorých kritických surovinách sa bude prednostne posudzovať, či je povinnosť deklarovať environmentálnu stopu kritických surovín potrebná a primeraná. V súvislosti s kritickými surovinami, ktoré Komisia prednostne určí, predloží Komisia závery posúdenia uvedeného v odseku 2 do [12 mesiacov od predloženia správy].***

3. Komisia ***prijme*** pravidlá výpočtu a overovania pre konkrétnu kritickú surovinu, ak po zvážení rôznych relevantných kategórií vplyvov na životné prostredie dospeje k záveru, že dotknutá kritická surovina má významnú environmentálnu stopu a že povinnosť podať vyhlásenie o environmentálnej stope tejto suroviny ***podľa kategórií vplyvu uvedených v odseku 1*** v prípade jej uvedenia na trh je preto potrebná a primeraná a prispeje k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia tým, že uľahčí dodávky kritických surovín s nižšou environmentálnou stopou.

4. Pri posudzovaní, či je povinnosť stanovená v odseku 2 potrebná, Komisia zohľadní:
- a) či a ako a ***nakoľko efektívne*** sa už dosiahli ciele Únie v oblasti klímy a životného prostredia prostredníctvom iných právnych predpisov Únie uplatniteľných na dotknutú kritickú surovinu;
 - b) existenciu a zavádzanie príslušných medzinárodných noriem a usmernení alebo možnosti dosiahnuť dohodu o takýchto normách na medzinárodnej úrovni, ako aj udržateľné postupy na trhu vrátane dobrovoľných systémov uznaných podľa článku 29;
 - c) účinnosť strategických partnerstiev, strategických projektov, obchodných dohôd a iných medzinárodných nástrojov a podporných činností, ktoré Únia vykonáva pri dosahovaní cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia.
 - d) ***súvisiace ekonomické náklady a administratívne zaťaženie hospodárskych subjektov.***

5. Komisia vykonáva predchádzajúce posudzovanie vplyvov na účely rozhodnutia o prijatí delegovaného aktu podľa odseku 1. Takéto posudzovanie musí:

- a) okrem iného vychádzať z konzultácie:
 - i) so všetkými príslušnými zainteresovanými stranami, ako sú priemyselné odvetvia vrátane spotrebiteľských odvetví, MSP a v relevantných prípadoch remeselná výroba, sociálni partneri, obchodníci, maloobchodníci, dovozcovia, **organizácie podporujúce ľudské zdravie a ochranu životného prostredia**, spotrebiteľské organizácie a akademická obec;
 - ii) s tretími krajinami **alebo so ZKÚ**, ktorých obchod s Úniou môže táto povinnosť výrazne ovplyvniť;
 - iii) s radou;
 - iv) **v náležitých prípadoch s agentúrami Únie s právomocami v oblasti ochrany životného prostredia;**

- b) zabezpečiť, aby žiadne takéto opatrenie nebolo pripravené, prijaté ani uplatňované na účel alebo s cieľom vytvorenia zbytočných prekážok medzinárodného obchodu a aby nebolo pre obchod reštriktívnejšie, než je potrebné na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia, pričom sa prihliadne na schopnosť dodávateľov z tretích krajín dodržiavať takéto vyhlásenie tak, že nebudú neprimerane ovplyvnené súhrnné obchodné toky a náklady na kritické suroviny;
- c) ***posúdiť, či podobné povinnosti podľa práva Únie priniesli zamýšľané účinky a významne prispeli k dosiahnutiu environmentálnych cieľov Únie;***
- d) posúdiť, či by opatrenie prispelo k dosiahnutiu cieľov Únie v oblasti klímy a životného prostredia bez toho, aby neprimerane ovplyvnilo schopnosť výrobného odvetvia Únie získavať dotknutú kritickú surovinu.

6. Každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá uvedie na trh kritické suroviny, ***a to aj spracované a recyklované kritické suroviny***, v prípade ktorých Komisia prijala pravidlá výpočtu a overovania podľa odseku 1, sprístupní vyhlásenie o environmentálnej stope.

Požiadavky stanovené v prvom pododseku sa uplatňujú na každý jednotlivý druh kritickej suroviny uvedený na trh a neuplatňujú sa na kritické suroviny obsiahnuté v medziproduktoch alebo konečných výrobkoch.

7. Vyhlásenie o environmentálnej stope uvedené v odseku 5 obsahuje tieto informácie:

- a) meno, registrované obchodné meno alebo registrovanú ochrannú známku a poštovú adresu zodpovednej fyzickej alebo právnickej osoby a elektronické komunikačné prostriedky, ktorými ich možno kontaktovať;

- b) informácie o druhu kritickej suroviny, na ktorú sa vyhlásenie vzťahuje;
- c) informácie o krajine a regióne, v ktorých sa kritická surovina vytŕažila, spracovala, rafinovala a prípadne recyklovala;
- d) environmentálnu stopu kritickej suroviny vypočítanú v súlade s uplatniteľnými pravidlami overovania a výpočtu prijatými podľa odseku 1;
- e) výkonnostnú triedu vzhľadom na environmentálnu stopu, ktorej kritická surovina zodpovedá, stanovenú v súlade s uplatniteľným delegovaným aktom prijatým podľa odseku 7;
- f) webový odkaz na verejnosti dostupnú verziu štúdie, z ktorej vychádzajú závery vyhlásenia o environmentálnej stope.

8. Komisia v *primeranej lehote prijme* delegované akty v súlade s článkom 38, ktorými doplní toto nariadenie stanovením výkonnostných tried vzhľadom na environmentálnu stopu kritických surovín, v prípade ktorých boli prijaté pravidlá výpočtu a overovania podľa odseku 1 v súlade s prílohou V.

9. ***Komisia pri stanovovaní pravidiel výpočtu environmentálnej stopy medziproduktov a konečných výrobkov obsahujúcich kritické suroviny vyžaduje, aby sa podľa možnosti používali pravidlá výpočtu environmentálnej stopy uvedené v tomto článku.***

█

- 10.** Vyhlásenie o environmentálnej stope sa zverejní na voľne prístupnom webovom sídle ľahko zrozumiteľným spôsobom.

Komisia je splnomocnená prijať vykonávací akt s cieľom stanoviť formát vyhlásenia o environmentálnej stope uvedenej v odseku 5. Uvedený vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku **39** ods. 3.

- 11.** Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh kritické suroviny, pri ponúkaní kritických surovín na predaj vrátane predaja na diaľku alebo ich vystavenia počas obchodnej činnosti zabezpečujú, aby ich zákazníci mali pred uzavretím kúpnej zmluvy prístup k vyhláseniu o environmentálnej stope.

Fyzické a právnické osoby, ktoré uvádzajú na trh kritické suroviny, nesmú poskytovať ani zobrazovať štítky, značky, symboly ani nápisy, ktoré by mohli zákazníkov uvádzať do omylu alebo spôsobovať nejasnosti, pokiaľ ide o informácie uvedené vo vyhlásení o environmentálnej stope.

Oddiel 3

Voľný pohyb, zhoda a dohľad nad trhom

Článok 32

Voľný pohyb

1. Členské štáty nesmú z dôvodov týkajúcich sa informácií o recyklácii alebo recyklovanom obsahu permanentných magnetov alebo z dôvodov týkajúcich sa informácií o environmentálnej stope kritickej suroviny, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, zakázať či obmedziť prístup na trhu alebo uvedenie do prevádzky v prípade výrobkov, ktoré obsahujú permanentné magnety, alebo kritickej surovín, ktoré sú v súlade s týmto nariadením, ani tomu brániť.

2. Členské štáty nesmú na obchodných veľtrhoch, výstavách, praktických ukázkach alebo podobných podujatiach brániť predvedeniu výrobkov, ktoré obsahujú permanentné magnety, alebo kritických surovín, ktoré nie sú v súlade s týmto nariadením, za predpokladu, že je viditeľne uvedené, že takéto výrobky alebo suroviny nie sú v súlade s týmto nariadením a nemôžu byť sprístupnené na trhu, kým sa nezabezpečí ich súlad.

Článok 33

Zhoda a dohľad nad trhom

1. Pred uvedením výrobku, na ktorý sa vzťahuje článok **28** alebo **29**, na trh, zodpovedné fyzické alebo právnické osoby zabezpečia, aby sa vykonal platný postup posudzovania zhody a aby sa vypracovala požadovaná technická dokumentácia. Ak sa postupom posudzovania zhody preukáže zhoda výrobku s príslušnými požiadavkami, zodpovedné fyzické alebo právnické osoby zabezpečia, aby sa vypracovalo EÚ vyhlásenie o zhode a umiestnilo označenie CE.
2. Postupom posudzovania zhody výrobkov, na ktoré sa vzťahujú požiadavky stanovené v článku **28** je postup stanovený v prílohe IV k *smernici Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES⁴¹*, pokiaľ sa na tieto výrobky nevzťahujú aj požiadavky stanovené v článku **29**, pričom v takom prípade je postupom posudzovania zhody postup stanovený v pravidlách výpočtu a overovania prijatých podľa článku **29** ods. 2.

⁴¹

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/125/ES z 21. októbra 2009 o vytvorení rámca na stanovenie požiadaviek na ekodizajn energeticky významných výrobkov (prepracované znenie), Ú. v. EÚ L 285, 31.10.2009, s. 10).

3. Tento článok sa nevzťahuje na výrobky, na ktoré sa vzťahuje typové schválenie podľa nariadenia 2018/858 a nariadenia (EÚ) č. 168/2013.

Článok 34

Vykonávanie a zosúladenie s harmonizačnými právnymi predpismi Únie

- 1. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 38 na doplnenie článkov 28, 29, 31 a 33 a s cieľom:**
 - a) stanoviť požiadavky na technický návrh a prevádzku nosiča údajov a jedinečný identifikátor výrobku uvedený v článku 28 ods. 3 a 4;**
 - b) odkazovať na technické normy, ktoré sa majú použiť v súvislosti s nosičom údajov a jedinečným identifikátorom výrobku uvedenými v článku 28 ods. 3 a 4;**
 - c) stanoviť pravidlá na zaradenie jedinečného identifikátora výrobku uvedeného v článku 28 ods. 4 do registrov relevantných pre dohľad nad trhom a colné kontroly;**

- d) *stanoviť požiadavky týkajúce sa colných kontrol v súvislosti s nosičom údajov a jedinečným identifikátorom výrobku uvedeným v článku 28 ods. 3 a 4;*
- e) *stanoviť postupy zaobchádzania s výrobkami predstavujúcimi riziko na vnútroštátnej úrovni alebo formálny nesúlad, ako aj súvisiace ochranné postupy v prípade vznesenia námietok proti prijatým opatreniam dohľadu nad trhom;*

f) stanoviť požiadavky týkajúce sa EÚ vyhlásenia o zhode a všeobecné zásady a pravidlá a podmienky umiestňovania označenia CE;

Komisia pritom musí odkazovať na inú harmonizáciu a právne predpisy Únie, najmä [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na smernicu o ekodizajne], alebo zabezpečiť súlad s nimi, a zohľadňovať potrebu obmedziť administratívnu záťaž pri súčasnom zabezpečení účinného vykonávania článkov 28, 29 a 31.

Kapitola 6

Kapitola 7

Správa a riadenie

Článok 35

Európska rada pre kritické suroviny

1. Zriaďuje sa Európska rada pre kritické suroviny (*d'alej len „rada“*).
2. Rada *poskytuje Komisii poradenstvo a* plní úlohy stanovené v tomto nariadení.

Článok 36

Zloženie a fungovanie Európskej rady pre kritické suroviny

1. Rada je zložená **zo zástupcov** členských štátov a Komisie. Predsedá jej Komisia.
2. Každý členský štát vymenuje do rady zástupcu na vysokej úrovni. Ak je to relevantné, pokiaľ ide o funkciu a odborné znalosti, členské štáty môžu vymenovať rôznych zástupcov v súvislosti s rôznymi úlohami rady. Každý člen rady má náhradníka. ***Hlasovacie práva majú len členské štáty. Každý členský štát má bez ohľadu na počet zástupcov len jeden hlas.***

Predseda prizýva zástupcov Európskeho parlamentu, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na jej zasadnutiach, a to aj na zasadnutiach stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 6.

3. *Predseda rady môže v prípade potreby prizvať zástupcov priemyslu, najmä malých a stredných podnikov, občianskej spoločnosti, akademickej obce, odborových zväzov, miestnych alebo regionálnych orgánov, tretích krajín, zámorských krajín a území, ako aj Európskej obrannej agentúry, Európskej chemickej agentúry, Európskej environmentálnej agentúry alebo Európskej služby pre vonkajšiu činnosť, aby sa zúčastnili na zasadnutiach rady alebo jej stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 6 ako pozorovatelia alebo aby poskytli písomné príspevky. Pozorovatelia sa nezúčastňujú na príprave poradných stanovísk rady a jej podskupín.*

■

4. Rada na návrh Komisie prijme na *svojom prvom zasadnutí* rokovací poriadok jednoduchou väčšinou svojich členov.

5. Rada zasadá v pravidelných intervaloch s cieľom umožniť účinné plnenie svojich úloh stanovených v tomto nariadení. Rada podľa potreby zasadá na odôvodnenú žiadosť Komisie *alebo členského štátu, v ktorej sa odôvodní osobitný záujem v súvislosti so strategickým projektom na jeho území, ktorý si vyžaduje ďalšie zasadnutie.*

Rada zasadá aspoň:

- a) každé tri mesiace na účely posudzovania žiadostí o strategické projekty podľa kapitoly 3 oddielu 1;
- b) každých šesť mesiacov na účely rozvoja monitorovania podľa kapitoly 4;
-
- c) jedenkrát ročne s cieľom prerokovať pokrok v plnení povinností členského štátu spojených s prieskumom stanoveným v kapitole 3 oddiele 4, a to aj z hľadiska aktualizácie zoznamov kritických alebo strategických surovín.

6. Komisia *koordinuje činnosť* rady prostredníctvom výkonného sekretariátu, ktorý poskytuje technickú a logistickú podporu.

7. ***Rada:***

a) *pravidelne rokuje o vykonávaní článku 9 a vymieňa si najlepšie postupy v záujme urýchlenia povolovacích konaní pre projekty v oblasti kritických surovín, ako aj zvýšenia účasti verejnosti a konzultácií s ňou;*

b) *v relevantných prípadoch navrhuje Komisii usmernenia k vykonávaniu článku 9 ods. 1, ktoré musia jednotné kontaktné miesta zohľadniť;*

- c) *pravidelne rokuje o realizácii strategických projektov a v prípade potreby o opatreniach, ktoré by predkladateľ projektu alebo členský štát, s ktorého územím strategický projekt súvisí, mohli prijať s cieľom ešte viac uľahčiť realizáciu týchto strategických projektov podľa článku 15;*
- d) *poskytuje Komisii poradenstvo pri posudzovaní vytvárania systému podľa článku 25;*
- e) *uľahčovať výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi o tom, ako zlepšiť ich národné programy podľa článku 26.*

8. Rada môže zriaďovať stále alebo dočasné podskupiny na riešenie konkrétnych otázok a plnenie konkrétnych úloh.

Rada zriadi aspoň tieto stále podskupiny:

- a) podskupinu na rokovanie o financovaní a koordináciu financovania strategických projektov podľa článku **16**; zástupcovia národných podporných bánk a inštitúcií, **agentúr pre vývozné úvery**, európskych rozvojových finančných inštitúcií, skupiny Európskej investičnej banky, iných medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre obnovu a rozvoj a prípadne súkromných finančných inštitúcií sa prizývajú ako pozorovatelia;
- b) **podskupinu na rokovanie a výmenu názorov o opatreniach na zvýšenie informovanosti verejnosti o dodávateľskom reťazci kritických surovín a výmenu najlepších postupov týkajúcich sa účasti verejnosti a zapojenia zainteresovaných strán do projektov v oblasti kritických surovín; zástupcovia organizácií občianskej spoločnosti sa do tejto podskupiny pravidelne prizývajú ako pozorovatelia;**

- c) podskupinu, v ktorej sa združujú národné *alebo v relevantných prípadoch regionálne* geologické inštitúty alebo ústavy, alebo ak takéto inštitúty alebo ústavy neexistujú, príslušné národné orgány poverené všeobecným prieskumom, s cieľom prispieť ku koordinácii národných programov prieskumu uvedených v článku **19**;
- d) *podskupinu na rokovanie a výmenu názorov o opatreniach na podporu obehovosti, efektívneho využívania zdrojov a nahrádzania kritických surovín;*
- e) podskupinu, v ktorej sa združujú národné agentúry pre dodávky a informácie pôsobiace v oblasti kritických surovín, alebo ak takéto agentúry neexistujú, príslušné národné orgány poverené touto záležitosťou, s cieľom prispieť k úlohám monitorovania stanovených v článku **20**;

- f)* podskupinu, v ktorej sa združujú národné agentúry pre reakciu na núdzové situácie a národné orgány zodpovedné za strategické zásoby, alebo ak takéto agentúry a orgány neexistujú, príslušné národné orgány poverené touto záležitosťou, s cieľom prispieť ku koordinácii strategických zásob stanovenej v článku 23.

I

Pri plnení svojich úloh rada v prípade potreby zabezpečuje koordináciu, spoluprácu a výmenu informácií s príslušnými štruktúrami reakcie na krízu a pripravenosti na krízu zriadenými podľa práva Únie.

9. Rada prijíma potrebné opatrenia na zaistenie bezpečného zaobchádzania s dôvernými a citlivými obchodnými informáciami a ich spracúvania v *súlade s článkom 46*.
10. Rada vynaloží maximálne úsilie na dosiahnutie konsenzu.

Článok 37

Medzinárodná spolupráca a strategické partnerstvá

1. Rada pravidelne rokuje:

- a) o rozsahu, v akom strategické partnerstvá uzavreté Úniou prispievajú k:**
 - i) zvýšeniu bezpečnosti dodávok v Únii vrátane referenčných hodnôt stanovených v článku 5 písm. b);**
 - ii) zlepšeniu spolupráce medzi Úniou a partnerskými krajinami v celom hodnotovom reťazci kritických surovín, a to aj prostredníctvom programov rozvoja kapacít a transferu technológií na podporu obehovosti a zodpovednej recyklácie kritických surovín v krajinách, ktoré ich produkujú;**
 - iii) hospodárskemu a sociálnemu rozvoju partnerských krajín, a to aj podporou postupov udržateľného a obehového hospodárstva, dôstojných pracovných podmienok a dodržiavania ľudských práv v rámci ich hodnotových reťazcov surovín;**

- b) o súdržnosti a potenciálnych synergiách medzi dvojstrannou spoluprácou členských štátov s príslušnými tretími krajinami a opatreniami vykonávanými Úniou v súvislosti so strategickými partnerstvami;*
- c) o tretích krajinách, ktoré by sa mohli uprednostniť pri uzatváraní strategických partnerstiev vzhľadom na tieto kritériá:*
 - i) potenciálny príspevok tretej krajiny k bezpečnosti dodávok a tiež k ich odolnosti s prihliadnutím na jej potenciálne rezervy a ťažobné, spracovateľské a recyklačné kapacity v oblasti kritických surovín;*

ii) či by spolupráca medzi Úniou a treťou krajinou mohla zlepšiť schopnosť tretej krajiny zabezpečiť monitorovanie, prevenciu a minimalizáciu nepriaznivých vplyvov na životné prostredie prostredníctvom jej regulačného rámca a jeho vykonávania, využívanie sociálne zodpovedných postupov vrátane rešpektovania ľudských a pracovných práv, najmä v oblasti nútenej a detskej práce, zmysluplné zapojenie miestnych komunít vrátane pôvodného obyvateľstva, využívanie transparentných a zodpovedných obchodných praktík a prevenciu škodlivých vplyvov na riadne fungovanie verejnej správy a právneho štátu;

- iii) či existujú dohody o spolupráci medzi treťou krajinou a Úniou a v prípade rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových hospodárstiev potenciál na zavedenie investičných projektov v rámci stratégie Global Gateway, a to aj s cieľom uľahčiť investície do strategických projektov;*
 - iv) či a ako by v prípade rozvíjajúcich sa trhov a rozvojových hospodárstiev mohlo partnerstvo prispieť k miestnej pridanej hodnote vrátane nadväzných činností a byť vzájomne prospešné pre partnerskú krajinu i Úniu;*
- d) poradenstve Komisii o tom, ako zabezpečiť, aby strategické partnerstvá uvedené v odseku 1 boli v súlade s politikami Únie v súvislosti s rozvíjajúcimi sa trhmi a rozvojovými ekonomikami.*

2. *Ustanoveniami odseku 1 nie sú dotknuté výsady Rady v súlade so zmluvami.*
3. *Členské štáty:*
 - a) *informujú Komisiu o svojej dvojstrannej spolupráci s príslušnými tretími krajinami, ak jej rozsah zahŕňa hodnotový reťazec kritických surovín;*
 - b) *môžu podporovať Komisiu pri vykonávaní opatrení spolupráce stanovených v strategických partnerstvách v celom hodnotovom reťazci surovín.*
4. *Komisia raz ročne informuje Európsky parlament a Radu o obsahu a výsledku rokovaní uvedených v [predchádzajúcich odsekoch].*

Kapitola 8

Delegované právomoci a postup výboru

Článok 38

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku 6 ods. 2, článku 28 ods. 12, článku 29 ods. 2 a článku 31 ods. 1 a 5 sa Komisii udeľuje na obdobie ôsmich rokov od [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden mesiac odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto *osemročného* obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku **6** ods. 2, článku **28** ods. 12, článku **29** ods. 2 a článku **31** ods. 1 a 5 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.
4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva. Konzultácia s expertmi členských štátov sa uskutočňuje po konzultácií podľa článku 14.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 3 ods. 2, článku 4 ods. 2, článku **6** ods. 2, článku **28** ods. 12, článku **29** ods. 2 a článku **31** ods. 1 a 5 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 39

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor pre vykonávanie [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na tento akt]. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

Kapitola 9

Zmeny

Článok 40

Zmena nariadenia (EÚ) 2018/1724

Nariadenie (EÚ) 2018/1724 sa mení takto:

- (1) V prvom stĺpci prílohy I sa dopĺňa nový riadok „S. Projekty v oblasti kritických surovín“.
- (2) V druhom stĺpci prílohy I sa v riadku „AJ. Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňa tento bod:

„1. jednotné kontaktné miesta uvedené v článku 9 ods. 1;

2. informácie o postupe udeľovania povolení“;

- „3. informácie o finančných a investičných službách“;
- „4. informácie o možnostiach financovania na úrovni Únie alebo členských štátov“;
- „5. informácie o službách na podporu podnikania okrem iného vrátane priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov, pracovného práva“.

- (3) V prvom stĺpci prílohy II sa dopĺňa nový riadok „Projekty v oblasti kritických surovín“.
- (4) V druhom stĺpci prílohy II sa v riadku „Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňa tento bod:

„Postupy pre všetky príslušné ■ povolenia na ■ výstavbu a prevádzkovanie projektov v **oblasti kritických surovín** vrátane stavebných povolení, chemických povolení a povolení na pripojenie do siete, ako aj environmentálnych posúdení a povolení, ak sa vyžadujú, ktoré sa vzťahujú na všetky ■ žiadosti a postupy od **potvrdenia úplnosti žiadosti až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu príslušným jednotným kontaktným miestom**“.

(5) V treťom stĺpci prílohy II sa v riadku „Projekty v oblasti kritických surovín“ dopĺňajú tieto body:

„Všetky výstupy, ktoré sa týkajú postupov od potvrdenia **úplnosti** žiadosti až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu príslušným **jednotným kontaktným miestom**“.

(6) V prílohe III sa dopĺňa tento bod:

„9. **Jednotné kontaktné miesto** uvedené v článku 9 ods. 1 [Úrad pre publikácie – vložiť: odkaz na tento návrh]“.

Článok 41

Zmena nariadenia (EÚ) 2019/1020

Nariadenie (EÚ) 2019/1020 sa mení takto:

- (1) V článku 4 ods. 5 sa text „(EÚ) 2016/425 (35) a (EÚ) 2016/426 (36)“ nahrádza takto:
„(EÚ) 2016/425 (*), (EÚ) 2016/426 (**) a [(EÚ) [...] [rok prijatia tohto nariadenia]/...(***)]“.
- (2) V prílohe I sa dopĺňa tento bod: „X. [Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo] Nariadenie (EÚ) .../..., ktorým sa stanovuje rámec na zaistenie bezpečných a udržateľných dodávok kritických surovín a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/1020 [Úrad pre publikácie – vložiť podrobnosti o uverejnení tohto nariadenia]“, v rozsahu, v akom sa týka požiadaviek stanovených v článkoch **28**, **29** alebo **31** tohto nariadenia.

Článok 42

Zmena nariadenia (EÚ) 2018/858

Príloha II k nariadeniu (EÚ) 2018/858 sa mení takto:

V tabuľke v časti I sa dopĺňa táto položka:

[Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo v položke G]	Požiadavky na obehovosť permanentných magnetov	Nariadenie (EÚ) XX/XXXX [Úrad pre publikácie – vložiť: podrobnosti o uverejnení tohto nariadenia v Ú. v. EÚ]	X	X	X	X	X	X	X					X	X
--	--	--	---	---	---	---	---	---	---	--	--	--	--	---	---

Článok 43

Zmena nariadenia (EÚ) č. 168/2013

Príloha II k nariadeniu (EÚ) č. 168/2013 sa mení takto:

V tabuľke v časti I sa dopĺňa táto položka:

[Úrad pre publikácie – vložiť ďalšie poradové číslo	Požiadavky na obehovosť permanentných	Nariadenie (EÚ) XX/XXXX [Úrad pre publikácie	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
---	---------------------------------------	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

v položke C1]	magnetov	– vložit': podrobnosti o uverejnen í tohto nariadenia v Ú. v. EÚ]														
-------------------	----------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Kapitola 10

Závěrečné ustanovenia

Článok 44

Monitorovanie pokroku

- 1. Komisia do ... [Úrad pre publikácie – vložiť: 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] predloží správu obsahujúcu orientačné prognózy ročnej spotreby každej kritickej suroviny v rokoch 2030, 2040 a 2050 vrátane nízkej, vysokej a referenčnej prognózy, ako aj orientačné referenčné hodnoty pre ťažbu a spracovanie podľa jednotlivých strategických surovín s cieľom splniť referenčné hodnoty stanovené v článku 5 písm. a) na rok 2030.*

2. Komisia na základe odporúčania rady monitoruje pokrok pri dosahovaní **referenčných hodnôt** stanovených v článku 5 ods. 1, ako aj **zmierňovanie očakávaného nárastu spotreby kritických surovín v Únii uvedené v článku 5 ods. 2** a aspoň každé tri roky uverejňuje správu, v ktorej podrobne opíše pokrok Únie pri dosahovaní týchto **referenčných hodnôt a zmierňovania**.

Prvá správa sa vypracuje do [Úrad pre publikácie – vložiť: **tri** roky odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

3. Správa uvedená v odseku 1 obsahuje:

- kvantitatívne informácie o rozsahu pokroku Únie pri dosahovaní referenčných hodnôt a *zmierňovania* stanovených v článku 5,
- *zoznam strategických partnerstiev uzavretých medzi Úniou a tretími krajinami, ktoré sa týkajú surovín, ako aj*
- *posúdenie ich príspevku k cieľu stanovenému v článku 5 ods. 1 písm. b).*

Na účely tohto článku sa od hospodárskych subjektov nevyžaduje, aby popri informáciách poskytnutých podľa článku 21 predkladali ďalšie informácie.

4. *S cieľom zabezpečiť jednotné vykonávanie tohto nariadenia Komisia monitoruje súlad svojich opatrení prijatých na jeho vykonávanie s ostatnými právnymi predpismi Únie. Okrem toho Komisia uverejní do [Úrad pre publikácie – vložiť: jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] správu o súlade tohto nariadenia s ostatnými právnymi predpismi Únie.*
5. *Ak Komisia na základe správy uvedenej v odseku 1 usúdi, že Únia pravdepodobne nedosiahne ciele stanovené v článku 5, posúdi uskutočniteľnosť a proporcionalitu navrhovania opatrení s cieľom zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov.*
6. *Komisia požiada európske normalizačné organizácie, aby vypracovali európske normy alebo európske normalizačné produkty na podporu cieľov tohto nariadenia.*

Článok 45

Správy podávané členskými štátmi

1. Členské štáty zašlú každoročne Komisii správu obsahujúcu informácie uvedené v článku **19** ods. 4, článku **21** ods. 1 a 2, článku **22** ods. 1, článku **23** ods. 5 a článku **26** ods. 6. Prvá správa sa zašle [Úrad pre publikácie – vložiť: **dva roky** odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia].

Od hospodárskych subjektov sa nevyžaduje, aby popri informáciách poskytnutých v súvislosti s ustanoveniami uvedenými v pododseku 1 predkladali ďalšie informácie.

2. Komisia je splnomocnená prijímať vykonávacie akty s cieľom stanoviť vzor správ uvedených v odseku 1. Vo vzore sa môže uviesť, akým spôsobom majú byť vyjadrené informácie uvedené v odseku 1. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku **39** ods. 2.
3. S informáciami obsiahnutými v správach uvedených v odseku 1 sa zaobchádza v súlade s článkom **46**.

Článok 46

Zaobchádzanie s dôvernými informáciami

1. Informácie získané pri vykonávaní tohto nariadenia sa používajú len na účely tohto nariadenia a sú chránené príslušnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi.
2. Členské štáty a Komisia zabezpečia ochranu podnikových a obchodných tajomstiev a iných citlivých, dôverných a utajovaných informácií získaných a vytvorených pri uplatňovaní tohto nariadenia vrátane odporúčaní a opatrení, ktoré sa majú prijať, v súlade s právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom.
3. Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby sa stupeň utajenia utajovaných skutočností poskytovaných alebo vymieňaných podľa tohto nariadenia neznižoval a aby sa takéto utajované skutočnosti neodtajňovali bez predchádzajúceho písomného súhlasu pôvodcu **v súlade s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo právnymi predpismi Únie.**

4. Ak členský štát usúdi, že prezentácia súhrnných informácií v kontexte článku 22 môže aj napriek tomu ohroziť jeho záujmy národnej bezpečnosti, môže odôvodneným oznámením namietat' proti prezentácii Komisiiou.
5. Komisia a vnútroštátne orgány, ich úradníci, zamestnanci a iné osoby pracujúce pod dohľadom týchto orgánov zabezpečia dôvernosť informácií získaných pri vykonávaní svojich úloh a činností v **súlade s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo právnymi predpismi Únie**. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na všetkých zástupcov členských štátov, pozorovateľov, expertov a iných účastníkov, ktorí sa zúčastňujú na zasadnutiach rady podľa článku 36.
6. **Komisia zabezpečí normalizované a bezpečné prostriedky na zber, spracúvanie a uchovávanie informácií získaných podľa tohto nariadenia.**
7. **Žiadne povinnosti týkajúce sa výmeny informácií podľa tohto nariadenia sa nevzťahujú na údaje, ktoré sa týkajú základných záujmov bezpečnosti alebo obrany členských štátov.**

Článok 47

Sankcie

Najneskôr do 18 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia členské štáty stanovia pravidlá, pokiaľ ide o sankcie uplatniteľné pri porušení tohto nariadenia, a prijímú všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie ich uplatňovania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce. Členské štáty o týchto pravidlách a opatreniach bezodkladne informujú Komisiu a bezodkladne jej oznámia každú nasledujúcu zmenu, ktorá ich ovplyvní.

Článok 48

Hodnotenie

1. Komisia do ... [Úrad pre publikácie – vložiť: päť rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] vykoná hodnotenie tohto nariadenia z hľadiska cieľov, ktoré sleduje, a predloží o tom správu Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.
2. V správe uvedenej v odseku 1 sa posúdi aspoň:
 - vhodnosť stanovenia maximálnych prahových hodnôt environmentálnej stopy pre kritické suroviny, v prípade ktorých boli prijaté pravidlá výpočtu a overovania, ***ako aj potreba ďalšieho posilňovania dodávateľských reťazcov kritických surovín po roku 2030;***

- *súlrad medzi právnymi predpismi Únie v oblasti životného prostredia a týmto nariadením, najmä vo vzťahu k prioritnému statusu strategických projektov;*
- *dostupnosť informácií o objeme odpadu a obsahu strategických surovín pre príslušné toky odpadu;*
- *vhodnosť stanovenia referenčných hodnôt na roky 2040 a 2050 na súhrnnej úrovni a podľa jednotlivých strategických surovín;*
- *vplyv systému spoločného nákupu vytvoreného podľa článku 25 na hospodársku súťaž na vnútornom trhu;*
- *vhodnosť zavedenia ďalších opatrení na zvýšenie zberu, triedenia a spracovania odpadu, najmä vzhľadom na kovový šrot vrátane železného šrotu.*

3. *Na základe tejto správy Komisia v náležitých prípadoch predloží príslušné legislatívne návrhy.*

Článok 49

Nadobudnutie účinnosti

- 1.** Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

2. *Články 42 a 43 sa uplatňujú od ... [dva roky odo dňa nadobudnutia účinnosti].*

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Európsky parlament

Za Radu

predsedníčka

predseda

Príloha I

STRATEGICKÉ SUROVINY

ODDIEL 1

ZOZNAM STRATEGICKÝCH SUROVÍN

Za strategické sa považujú tieto suroviny:

- a) *bauxit/oxid hlinitý/hliník;*
- b) bizmut;
- c) bór – v metalurgickej kvalite;
- d) kobalt;
- e) meď;
- f) gálium;

- g) germárium;
- h) lítium – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;
- i) kovový horčík;
- j) mangán – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;
- k) ■ grafit – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;
- l) nikel – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;
- m) kovy platinovej skupiny;
- n) prvky vzácnych zemín na výrobu magnetov (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm, and Ce);
- o) kovový kremík;
- p) kovový titán;
- q) volfrám.

ODDIEL 2

METODIKA VÝBERU STRATEGICKÝCH SUROVÍN

1. Strategický význam sa určí na základe relevantnosti suroviny pre zelenú a digitálnu transformáciu, ako aj pre použitia v obrannom a v leteckom a kozmickom priemysle *podľa týchto kritérií:*
 - a) množstvo strategických technológií, v ktorých sa daná surovina používa ako vstup;
 - b) množstvo suroviny potrebné na výrobu príslušných strategických technológií;
 - c) očakávaný celosvetový dopyt po príslušných strategických technológiách.

2. Predpokladaný rast dopytu ($D_{F/C,\tau}$) sa vypočíta takto:

$$D_{F/C,\tau} = \frac{DF_{\tau}}{GS_{\tau_0}}$$

kde:

DF_{τ} je prognóza *celosvetového ročného* dopytu po surovine v τ roku τ ;

GS_{τ_0} je celosvetová ročná výroba suroviny za referenčné obdobie τ_0 .

3. Náročnosť zvyšovania výroby sa určí prinajmenšom s prihliadnutím na:

- a) súčasný *celosvetový ročný* rozsah výroby suroviny τ ;
- b) pomer medzi zásobami a výrobou suroviny na *základe známych zásob hospodársky vyťažiteľných geologických zdrojov a súčasnej celosvetovej ročnej produkcie*;
 τ
- c) *čas realizácie nových projektov na zvýšenie dodávateľskej kapacity, ak sú k dispozícii spoľahlivé informácie.*
 τ

Príloha II
KRITICKÉ SUROVINY

ODDIEL 1
ZOZNAM KRITICKÝCH SUROVÍN

Za kritické sa považujú tieto suroviny:

- a) antimón;
- b) arzén;
- c) *bauxit/oxid hlinitý/hliník*;
- d) baryt;

- e) berýlium;
- f) bizmut;
- g) bór;
- h) kobalt;
- i) koksovateľné uhlie;
- j) meď;
- k) živec;
- l) kazivec;
- m) gálium;
- n) germánum;
- o) hafnium;

- p) hélium;
- q) prvky ťažkých vzácnych zemín;
- r) prvky ľahkých vzácnych zemín;
- s) lítium;
- t) horčík;
- u) mangán;
- v) ■ grafit;
- w) nikel – v kvalite vhodnej na výrobu batérií;
- x) niób;
- y) fosfátová hornina;
- z) fosfor;

- aa) kovy platinovej skupiny;
- ab) skandium;
- ac) kovový kremík;
- ad) stroncium;
- ae) tantal;
- af) kovový titán;
- ag) volfrám;
- ah) vanád.

ODDIEL 2

VÝPOČET HOSPODÁRSKEHO VÝZNAMU A RIZIKA SPOJENÉHO S DODÁVKAMI

1. Hospodársky význam (*economic importance* – EI) *posudzovanej suroviny* sa vypočíta takto:

$$EI = \sum_s (A_s * Q_s) * SI_{EI}$$

kde:

s označuje sektory hospodárstva (2-číselný kód) podľa klasifikácie NACE;

A_s je podiel konečného použitia *posudzovanej* suroviny v sektore podľa klasifikácie NACE (2-číselný kód) (na základe hodnôt EÚ, ak sú k dispozícii, v opačnom prípade na základe celosvetových podielov);

Q_s je pridaná hodnota príslušného sektora podľa klasifikácie NACE (2-číselný kód), ako podiel celosvetového hospodárstva;

SI_{EI} je substitučný index súvisiaci s hospodárskym významom.

2. Substitučný index *posudzovanej* suroviny súvisiaci s hospodárskym významom (SI_{EI}) sa vypočíta na *základe najrelevantnejších spôsobov priemyselného využitia* takto:

$$SI_{EI} = \sum_i \sum_a SPP_{i,a;EI} * Sub_share_{i,a} * Share_a$$

kde:

i označuje konkrétnu náhradnú surovinu;

a označuje konkrétne použitie suroviny;

$SPP_{i,a;EI}$ je *výkonnostný* parameter *ekonomického významu každej* náhradnej suroviny i v *porovnaní s posudzovanou surovinou, založený na technickej výkonnosti vrátane funkčnosti a nákladovej výkonnosti pre každú aplikáciu a* ;

$Share_a$ je podiel surovín v rámci konečného použitia;

$Subshare_{i,a}$ je čiastkový podiel každej náhradnej suroviny v rámci každého použitia.

3. Riziko spojené s dodávkami (*supply risk* – SR) *posudzovanej suroviny* sa vypočíta takto:

$$SR = \left[(HHI_{WGI,t_c})_{GS} * \frac{IR}{2} + (HHI_{WGI,t_c})_{EU_sourcing} * \left(1 - \frac{IR}{2}\right) \right] * (1 - EOL_{RIR}) \cdot SI_{SR}$$

kde:

GS **označuje** celosvetovú ročnú výrobu *posudzovanej suroviny* ■ ;

EU sourcing **označuje** skutočné získavanie dodávok pre EÚ, t. j. súhrn domácej výroby v EÚ a *dovoz z krajín mimo EÚ do EÚ*;

HHI je Herfindahlov-Hirschmanov index (používa sa ako zástupná hodnota koncentrácie *dodávok v krajinách*);

WGI je ■ index *založený na odstupňovaných ukazovateľoch Svetovej banky pre* správu vecí verejných vo *svete* (používa sa ako zástupná hodnota správy vecí verejných v krajine);

t_c je parameter obchodu upravujúci WGI, ktorý sa určí s prihliadnutím na potenciálne vývozné dane (prípadne zmiernené platnou obchodnou dohodou), fyzické vývozné kvóty alebo zákazy vývozu uložené krajinou c ;

■

EoL_{RIR} je miera recyklácie vstupov po skončení životnosti, teda pomer vstupov pochádzajúcich z druhotných materiálov (recyklovaných zo šrotu/zvyškov) voči všetkým vstupom suroviny (primárnym a druhotným);

SI_{SR} je substitučný index súvisiaci s rizikom spojeným s dodávkami.

IR je závislosť od dovozu.

4. Závislosť od dovozu surovín **IR** sa vypočíta takto:

$$IR = \max \left\{ 0; \frac{Import - Export}{DomesticProduction + Import - Export} \right\}$$

5. Herfindahlov-Hirschmanov index (HHI_{WGI}) *posudzovanej* suroviny sa vypočíta takto:

$$HHI_{WGI,t_c} = \sum_c (S_c)^2 * WGI_c * t_c$$

kde:

c označuje krajiny dodávajúce posudzovanú surovinu;

S_c je podiel krajiny c na ■ dodávkach *posudzovanej* suroviny (*GS alebo EU sourcing*);

WGI_c je ■ index *krajiny c založený na odstupňovaných ukazovateľoch Svetovej banky pre* správu vecí verejných vo *svete*;

t_c je parameter obchodu v krajine upravujúci WGI, ktorý sa určí s prihliadnutím na potenciálne vývozné dane (prípadne zmiernené platnou obchodnou dohodou), fyzické vývozné kvóty alebo zákazy vývozu uložené krajinou c .

6. Substitučný index *posudzovanej* suroviny súvisiaci s rizikom spojeným s dodávkami (SI_{SR}) sa vypočíta takto:

$$SI_{SR} = \sum_i \sum_a SPP_{i;SR} * Sub_share_{i,a} * Share_a$$

kde:

i označuje konkrétnu náhradnú surovinu;

a označuje konkrétne použitie navrhovaného materiálu;

■

SPP_{i,SR} je výkonnostný parameter rizika spojeného s dodávkami každého náhradného materiálu *i*, založený na jeho celosvetovej produkcii, kritickosti a hospodárskom význame (primárny produkt, druhotný produkt, vedľajší produkt);

Share_a je podiel navrhovaných materiálov v rámci konečného použitia;

Subshare_{i,a} je čiastkový podiel každej náhradnej suroviny v rámci každého použitia.

7. Ak je meranie hospodárskeho významu a rizika spojeného s dodávkami ovplyvnené štruktúrnymi alebo štatistickými zmenami horizontálne v prípade všetkých posudzovaných materiálov, zodpovedajúce hodnoty sa opraví, aby sa takéto zmeny vykompenzovali.

Výpočty ***vzorcov v tomto oddiele*** vychádzajú z priemeru za posledných päť rokov, za ktoré sú k dispozícii údaje. Prihliada sa na prioritu, kvalitu a dostupnosť údajov.

Príloha III

POSUDZOVANIE KRITÉRIÍ NA UZNANIE PROJEKTOV ZA STRATEGICKÉ

1. Pri posudzovaní projektu realizovaného v Únii z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 6 ods. 1 písm. a) sa prihliada na tieto skutočnosti:
 - a) či projekt prispieva k referenčným hodnotám stanoveným v článku 1 ods. 2 písm. a);
 - b) či projekt prispieva k zachovaniu alebo posilneniu kapacít Únie ako podielu na ročnej spotrebe strategických surovín v Únii, a to pri zohľadnení očakávaného rastu spotreby v Únii.

I

- c) či projekt prispieva k posilneniu kapacity Únie produkovať inovatívne suroviny, ktoré dokážu nahradiť strategické suroviny v rámci jednej alebo viacerých strategických technológií, pričom sa prijímajú opatrenia na dosiahnutie podobnej alebo nižšej environmentálnej stopy v porovnaní s nahrádzaným materiálom.*

Príspevok projektu k referenčnej hodnote príslušnej kapacity sa posudzuje s prihliadnutím na podnikateľský plán projektu, podkladové technické informácie uvedené v žiadosti a odhadovaný čas uvedenia výsledkov projektu na trh.

2. Pri posudzovaní projektu realizovaného v tretej krajine *alebo ZKÚ* z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 6 ods. 1 písm. a) sa prihliada na tieto skutočnosti:
- a) či projekt prispieva k referenčným hodnotám stanoveným v článku 1 ods. 2 písm. b) alebo či prispieva k zachovaniu odolnosti dodávok strategických surovín v Únii;
 - b) či platný právny rámec alebo iné podmienky poskytujú uistenie o tom, že obchod a investície súvisiace s projektom nebudú narušené, pričom sa zohľadní najmä to, či Únia uzavrela s príslušnou treťou krajinou *alebo ZKÚ* strategické partnerstvo uvedené v článku 37 alebo obchodnú dohodu obsahujúcu kapitolu o surovinách a či je v súlade so spoločnou obchodnou politikou Únie;

- c) rozsah existencie spoločností, ktoré majú uzavreté alebo sú ochotné uzavrieť dohody o odbere s predkladateľom projektu s cieľom využívať alebo spracovávať strategické suroviny vyrábané v rámci príslušných projektov v Únii;
- d) či je projekt v súlade s cieľmi rozvojovej spolupráce a zahraničnej politiky Únie.

Príspevok projektu k referenčným hodnotám uvedeným v písmene a) sa posudzuje s prihliadnutím na podnikateľský plán projektu a podkladové technické informácie uvedené v žiadosti, na odhadovaný čas uvedenia výsledkov projektu na trh, ako aj na podiel výstupov projektu, na ktoré sa vzťahujú existujúce alebo potenciálne dohody o odbere uvedené v písmene c). Dôkazy súvisiace s písmenom c) môžu zahŕňať zmluvné dohody, vyhlásenia o zámere alebo memorandá o porozumení.

3. Pri posudzovaní projektu z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 6 ods. 1 písm. b) sa prihliada na tieto skutočnosti:

- a) kvalita štúdií uskutočniteľnosti vykonaných v súvislosti s potenciálom rozvoja projektu;
- b) či bolo použitie zamýšľanej technológie preukázané v príslušnom prostredí.

Štúdie uskutočniteľnosti uvedené v písmene a) sú koncipované tak, aby:

- a) sa v nich posudzovala pravdepodobná úspešnosť, resp. neúspešnosť navrhovaného projektu na základe analýzy technologických a environmentálnych hľadísk;
- b) sa v nich identifikovali potenciálne technické aspekty a problémy, ktoré by sa mohli pri realizácii projektu vyskytnúť.

Na potvrdenie uskutočniteľnosti projektu môžu byť potrebné ďalšie štúdie.

4. Pri posudzovaní *projektov, ktoré sa nachádzajú v Únii*, z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 6 ods. 1 písm. c) sa prihliada na *celkové posúdenie* súladu projektu s *príslušnými* právnymi predpismi Únie *alebo vnútroštátnymi právnymi predpismi, ako aj na príslušné doplňujúce dôkazy, pričom sa zohľadní lokalita projektu.*

Pri posudzovaní projektov v tretích krajinách z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 6 ods. 1 písm. c) sa prihliada na súlad s týmito medzinárodnými nástrojmi a uplatniteľnými vnútroštátnymi právnymi predpismi, ak poskytujú dostatočnú záruku súladu s kritériom alebo jeho aspektmi:

■

- a) Tripartitná deklarácia MOP o zásadách týkajúcich sa nadnárodných podnikov a sociálnej politiky;
- b) usmernenie OECD o náležitej starostlivosti pre zodpovedné obchodné správanie, najmä usmernenia týkajúce sa boja proti korupcii;
- c) usmernenie OECD o náležitej starostlivosti pre zodpovedné dodávateľské reťazce nerastných surovín z oblastí zasiahnutých konfliktom a vysokorizikových oblastí;
- d) usmernenie OECD o náležitej starostlivosti pre zmysluplné zapojenie zainteresovaných strán v ťažobnom priemysle, **a to aj v prípadoch, keď sa odkazuje na zásady stanovené v Deklarácii Organizácie Spojených národov o právach pôvodného obyvateľstva**;
- e) zásady OECD v oblasti správy a riadenia spoločností;
- f) usmernenia OECD pre nadnárodné podniky **týkajúce sa zodpovedného obchodného správania**;

- g) hlavné zásady OSN v oblasti podnikania a ľudských práv.
- h) výkonnostná norma IFC č. 5 týkajúca sa nadobúdania pozemkov a nedobrovoľného presídľovania;**

Predkladatelia projektov môžu splnenie kritéria uvedeného v článku 6 ods. 1 písm. c) doložiť aj týmito spôsobmi:

- a) predložením dôkazu o tom, že dotknutý projekt je individuálne certifikovaný ***jedným alebo viacerými systémami uznanými podľa článku 30 ods. 2, ktoré spoločne pokrývajú všetky požiadavky uvedené v prílohe IV písm. b)***; alebo
- b) prijatím záväzku získať pre dotknutý projekt certifikáciu v rámci ***jedného alebo viacerých systémov uznaných podľa článku 30 ods. 2, ktoré spoločne pokrývajú všetky požiadavky uvedené v prílohe IV písm. b)***, a predložením dostatočných dôkazov o tom, že dotknutý projekt bude pri realizácii schopný plniť kritériá takejto certifikácie.

5. Pri posudzovaní projektu realizovaného v Únii z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 6 ods. 1 písm. d) sa prihliada na tieto skutočnosti:
- a) či sa na projekte zúčastňujú spoločnosti z rôznych členských štátov;
 - b) či sa potenciálni odberatelia takisto nachádzajú vo viac než jednom členskom štáte;
 - c) účinky na dostupnosť strategických surovín pre používateľov v odberateľských odvetviach vo viac než jednom členskom štáte.

6. Pri posudzovaní projektu realizovaného v tretej krajine z hľadiska splnenia kritéria uvedeného v článku 6 ods. 1 písm. e) sa prihliada na rozsah, v akom projekt v príslušnej tretej krajine prispieva k:
- a) posilneniu viac než jednej fázy v rámci hodnotového reťazca surovín v danej krajine alebo jej širšom regióne;
 - b) podpore súkromných investícií do domáceho hodnotového reťazca surovín;
 - c) vytváraniu širších hospodárskych alebo sociálnych prínosov vrátane vytvárania pracovných miest.

Príloha IV

KRITÉRIÁ VZŤAHUJÚCE SA NA SYSTÉMY CERTIFIKÁCIE

Uznaný systém certifikácie spĺňa tieto kritériá:

- a) je otvorený za transparentných, spravodlivých a nediskriminačných podmienok pre všetky hospodárske subjekty, ktoré sú ochotné a schopné splniť požiadavky systému, ***a je riadený so zapojením viacerých zainteresovaných strán;***

- b) požiadavky na certifikáciu prinajmenšom zahŕňajú:
- i) požiadavky zabezpečujúce environmentálne udržateľné postupy vrátane požiadaviek zaisťujúcich environmentálne manažérstvo a zmiernenie vplyvu v *týchto kategóriách environmentálnych rizík*:
 - ia) ovzdušie vrátane znečistenia ovzdušia, ktoré predstavujú napríklad emisie skleníkových plynov;*
 - ib) voda vrátane morského dna a morského prostredia a znečistenie vody, využívanie vody, množstvo vody (povodne alebo suchá) a prístup k vode;*
 - ic) pôda vrátane znečistenia pôdy, erózie pôdy, využívania pôdy a degradácie pôdy;*
 - id) biodiverzita vrátane škôd na biotopoch, voľne žijúce živočíchy a rastliny, flóra a ekosystémy vrátane ekosystémových služieb;*

- ie) nebezpečné látky;*
- if) hluk a vibrácie;*
- ig) bezpečnosť závodov;*
- ih) spotreba energie;*
- ii) odpad a zvyšky;*

- ii) požiadavky na zabezpečenie sociálne zodpovedných postupov vrátane dodržiavania ľudských práv a pracovných práv ***vrátane komunitného života pôvodných obyvateľov;***
- iii) požiadavky na zabezpečenie integrity a transparentnosti podnikania vrátane požiadaviek na uplatňovanie správneho riadenia finančných, environmentálnych a sociálnych záležitostí a ***politik boja proti korupcii a úplatkárstvu;***

■

- c) overovanie a monitorovanie súladu je objektívne, vychádza z medzinárodných, únijných alebo vnútroštátnych noriem, požiadaviek a postupov a vykonáva sa nezávisle od príslušného hospodárskeho subjektu;
- d) systém zahŕňa dostatočné požiadavky a postupy na zabezpečenie spôsobilosti a nezávislosti zodpovedných overovateľov.
- e) ***zahŕňa požiadavky na zabezpečenie audítorskej správy vypracovanej na úrovni lokality.***

Príloha V

ENVIRONMENTÁLNA STOPA

ČASŤ I

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto prílohy sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „údaje o činnosti“ sú informácie súvisiace s procesmi pri modelovaní inventarizačných analýz životného cyklu (LCI). Súhrnné výsledky LCI dosiahnuté spracovateľskými reťazcami, ktoré predstavujú činnosti určitého procesu, sa jednotlivovo vynásobia zodpovedajúcimi údajmi o činnosti a následne sa skombinujú, a to s cieľom odvodiť environmentálnu stopu spojenú s daným procesom;

- b) „zoznam materiálov“ je zoznam surovín, podzostáv, medzizostáv, subkomponentov, častí a ich jednotlivých množstiev potrebných na zhotovenie výrobku v rozsahu pôsobnosti štúdie;
- c) „údaje týkajúce sa konkrétnej spoločnosti“ sú priamo merané alebo zhromaždené údaje z jedného alebo viacerých zariadení (údaje z konkrétnej lokality), ktoré sú pre činnosť spoločnosti reprezentatívne. Sú synonymom termínu „primárne údaje“;
- d) „metóda posudzovania vplyvu“ je protokol na kvantitatívne premietnutie údajov inventarizačnej analýzy životného cyklu do príspevkov k environmentálnemu vplyvu vzbudzujúcemu obavy;
- e) „kategória vplyvu“ je trieda využívania zdrojov alebo environmentálneho vplyvu, na ktorú sa vzťahujú údaje inventarizačnej analýzy životného cyklu;

- f) „životný cyklus“ sú po sebe idúce a vzájomne prepojené fázy systému výrobkov, a to od získania suroviny alebo výroby z prírodných zdrojov až po konečné zneškodnenie výrobku (ISO 14040:2006);
- g) „inventarizačná analýza životného cyklu (LCI)“ je kombinovaný súbor vzájomného pôsobenia elementárneho toku, toku odpadu a toku výrobkov v súbore údajov LCI;
- h) „súbor údajov inventarizačnej analýzy životného cyklu (LCI)“ je dokument alebo súbor obsahujúci informácie o životnom cykle konkrétneho výrobku či inú referenciu (napr. lokalita, proces), ktorý zahŕňa opisné metaúdaje a kvantitatívnu inventarizačnú analýzu životného cyklu. Súborom údajov LCI môže byť súbor údajov o jednotkovom procese, čiastočne alebo úplne agregovaný súbor údajov;

- i) „sekundárne údaje“ sú údaje, ktoré nepochádzajú z konkrétneho procesu v rámci dodávateľského reťazca spoločnosti uskutočňujúcej štúdiu o environmentálnej stope. Ide o údaje, ktoré spoločnosť priamo nezhrmažďuje, nemeria ani neodhaduje, ale pochádzajú z databázy LCI tretej strany alebo z iných zdrojov. Sekundárne údaje zahŕňajú priemerné údaje priemyselného odvetvia (napr. z uverejnených údajov o výrobe, vládnych štatistík či odvetvových združení), štúdie v odbornej literatúre, technické štúdie a patenty a môžu sa zakladať aj na finančných údajoch a obsahovať zástupné údaje či iné všeobecné údaje. Primárne údaje, ktoré prechádzajú stupňom horizontálnej agregácie, sa považujú za sekundárne údaje;
- j) „hranica systému“ sú aspekty, ktoré sú zahrnuté do štúdie životného cyklu, alebo sú z nej vylúčené.

Okrem toho musia pravidlá výpočtu environmentálnej stopy kritickej suroviny obsahovať akékoľvek ďalšie vymedzenia potrebné na ich výklad.

Časť II

Rozsah pôsobnosti

V tejto prílohe sa uvádzajú základné prvky výpočtu environmentálnej stopy kritických surovín.

Pravidlá výpočtu environmentálnej stopy konkrétnych kritických surovín vychádzajú zo základných prvkov uvedených v tejto prílohe, pričom sa zohľadňujú vedecky podložené metódy posudzovania a príslušné medzinárodné normy v oblasti posudzovania životného cyklu.

Výpočet environmentálnej stopy kritickej suroviny vychádza zo zoznamu materiálov, z energie, výrobných metód a pomocných materiálov používaných v predmetných zariadeniach na výrobu kritickej suroviny.

Pri určovaní pravidiel výpočtu environmentálnej stopy konkrétnych kritických surovín sa Komisia zameria na zabezpečenie súladu s pravidlami výpočtu environmentálnej stopy ***medziproduktov a konečných výrobkov, v ktorých*** sa príslušné kritické suroviny využívajú.

Časť III

Deklarovaná jednotka

Deklarovanou jednotkou je 1 kg príslušného typu kritickej suroviny.

V pravidlách výpočtu environmentálnej stopy konkrétnych kritických surovín sa môže stanoviť vyššia alebo nižšia hodnota deklarovanej jednotky vyjadrená v kilogramoch, ak je to potrebné na zohľadnenie povahy alebo použitia príslušnej kritickej suroviny.

V súvislosti s touto deklarovanou jednotkou sa musia zohľadniť všetky kvantitatívne vstupné a výstupné údaje, ktoré výrobca získal na účely kvantifikácie uhlíkovej stopy.

Časť IV

Hranica systému

Tromi fázami životného cyklu, ktoré sa majú zahrnúť do hranice systému primárnych kritických surovín, sú ťažba, koncentrácia a rafinácia, a to s týmito procesmi (ak sú relevantné pre konkrétnu surovinu):

- a) procesy v dodávateľskom článku reťazca vrátane ťažby rudy na výrobu suroviny, výroby a dodávok (*vrátane* prepravy) chemických látok, pomocných zariadení, výroby a dodávok (*vrátane* prepravy) palív, výroby a dodávok elektrickej energie a prepravy materiálov dopravnými prostriedkami, ktoré nie sú vo vlastníctve danej organizácie *ani ich daná organizácia neprevádzkuje*;
- b) preprava rudy, koncentrátov a surovín dopravnými prostriedkami, ktoré vlastní alebo prevádzkuje daná organizácia;

- c) skladovanie rudy, koncentrátov a surovín;
- d) drvenie a čistenie rudy;
- e) výroba koncentráту suroviny;
- f) extrakcia kovov (chemickými, fyzikálnymi alebo biologickými prostriedkami);
- g) tavenie;
- h) konverzia kovov;
- i) čistenie trosky;
- j) rafinácia kovov;
- k) elektrolýza kovov;

- l) odlievanie alebo balenie kovov;
- m) spracovanie opotrebovaných materiálov a trosky;
- n) všetky súvisiace pomocné procesy, ako je čistenie odpadových vôd (na mieste vrátane čistenia úžitkovej vody, vody na priame chladenie a povrchovej odtokovej vody), systémy znižovania emisií plynov (vrátane primárnych a sekundárnych odplynov), kotly (vrátane predúpravy napájacej vody), vnútorná logistika.

Do hranice systému druhotných kritických surovín (ohraničujúcej recyklačnú fázu životného cyklu) sa zahrnú tieto procesy (ak sú relevantné pre konkrétnu recyklovanú surovinu):

- a) procesy v dodávateľskom článku reťazca vrátane produkcie nespracovaného vstupného materiálu (šrotu/zvyškov a koncentrátov primárnej medi), výroby a dodávok (prepravy) chemických látok, pomocných zariadení, výroby a dodávok (prepravy) palív, výroby a dodávok elektrickej energie a prepravy materiálov dopravnými prostriedkami, ktoré nie sú vo vlastníctve danej organizácie;

- b) preprava koncentrátov a šrotu/zvyškov dopravnými prostriedkami, ktoré vlastní alebo prevádzkuje daná organizácia;
- c) skladovanie šrotu/zvyškov, koncentrátov a surovín;
- d) predúprava druhotných materiálov;
- e) tavenie;
- f) konverzia kovov;
- g) rafinácia kovov;
- h) elektrolýza kovov;
- i) odlievanie alebo balenie kovov;
- j) spracovanie opotrebovaných materiálov;
- k) všetky súvisiace pomocné procesy, ako je čistenie odpadových vôd (na mieste vrátane čistenia úžitkovej vody, vody na priame chladenie a povrchovej odtokovej vody), systémy znižovania emisií plynov (vrátane primárnych a sekundárnych odplynov), kotly (vrátane predúpravy napájacej vody) a vnútorná logistika.

Fáza používania, resp. fáza skončenia životnosti sú z výpočtov environmentálnej stopy vylúčené, pretože zodpovedný hospodársky subjekt na ne nemá priamy vplyv. Vylúčiť možno ďalšie procesy, ak sa na environmentálnej stope konkrétnej kritickej suroviny podieľajú v zanedbateľnej miere.

Časť V

Kategórie vplyvu

V pravidlách výpočtu sa špecifikujú *kategórie* vplyvu, *ktoré sa musia* zahrnúť do výpočtu environmentálnej stopy. Výber vychádza z analýzy problémových oblastí vykonanej v súlade s vedecky podloženými metódami vypracovanými na medzinárodnej úrovni, pričom sa prihliada na:

- a) relatívny význam rôznych vplyvov vrátane ich relatívneho významu z hľadiska riešenia *cieľov Únie v oblasti* klímy a životného prostredia ■ ;
- b) potreby spoločností v odberateľských odvetviach, ktoré chcú informovať o environmentálnej stope kritických surovín, ktoré používajú.

Časť VI

Používanie súborov údajov týkajúcich sa konkrétnej spoločnosti a sekundárnych súborov údajov

V pravidlách výpočtu sa pri všetkých príslušných procesoch a materiáloch určí použitie súborov údajov týkajúcich sa konkrétnej spoločnosti alebo sekundárnych súborov údajov. ***Ak pravidlá výpočtu umožňujú výber medzi súborom údajov špecifických pre spoločnosť a sekundárnym súborom údajov, Komisia zváži stimuly na použitie údajov špecifických pre spoločnosť.***

Použitie údajov týkajúcich sa konkrétnej spoločnosti musí byť povinné prinajmenšom pri procesoch, na ktoré má zodpovedný hospodársky subjekt priamy vplyv, a musí v najväčšej miere prispievať k príslušným kategóriám vplyvu.

Údaje o činnosti týkajúce sa konkrétnej spoločnosti sa musia používať v kombinácii s príslušnými sekundárnymi súbormi údajov, ktoré sú v súlade s metódou výpočtu environmentálnej stopy. V pravidlách výpočtu by sa malo špecifikovať, či je povolený odber vzoriek, v súlade s kritériami stanovenými vo vedecky podložených metódach vyvinutých na medzinárodnej úrovni.

V prípade zmeny zoznamu materiálov alebo energetického mixu použitého pri výrobe typu kritickej suroviny sa vyžaduje nový výpočet environmentálnej stopy.

Pri stanovovaní pravidiel výpočtu, a to aj pre emisie skleníkových plynov vyprodukované elektrinou používanou na výrobu kritických surovín, Komisia zabezpečí súlad s inými príslušnými právnymi predpismi Únie a zosúladienie s týmito právnymi predpismi, pokiaľ nie je odôvodnené inak.

Pravidlá výpočtu, ktoré sa majú vypracovať prostredníctvom delegovaného aktu, musia zahŕňať podrobné modelovanie týchto fáz životného cyklu:

- a) fáza ťažby, koncentrácie a rafinácie primárnych surovín;
- b) fáza získavania a spracovania druhotných surovín.

Časť VII

Metódy posudzovania vplyvu

Environmentálna stopa sa vypočíta pomocou vedecky podložených metód posudzovania vplyvu, v ktorých sa zohľadňuje vývoj na medzinárodnej úrovni v rámci príslušných kategórií vplyvu, pokiaľ ide o zmenu klímy, vodu, ovzdušie, pôdu, zdroje, využívanie pôdy a toxicitu.

Výsledky sa predkladajú vo forme charakterizovaných výsledkov (bez normalizácie a váženia).

Časť VIII

Výkonnostné triedy vzhľadom na environmentálnu stopu

S cieľom umožniť diferenciáciu trhu sa v závislosti od rozdelenia hodnôt vo vyhláseniach o environmentálnej stope surovín uvedených na vnútorný trh určí zmysluplný počet výkonnostných tried, pričom kategória A je najlepšou triedou s najmenším vplyvom počas životného cyklu.

Určenie limitu a šírky každej výkonnostnej triedy sa bude zakladať na výkonovom spektre príslušných kritických surovín uvedených na trh v predchádzajúcich troch rokoch, očakávaných technologických zlepšeniach a iných technických faktoroch, ktoré sa majú určiť.

Komisia každé tri roky preskúma počet výkonnostných tried a prahové hodnoty medzi nimi, aby vzhľadom na trhovú realitu a jej očakávaný vývoj zostali reprezentatívne.

Časť IX

Posudzovanie zhody

V pravidlách výpočtu a overovania sa určí platný postup posudzovania zhody spomedzi modulov uvedených v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES, a to s úpravami potrebnými vzhľadom na dotknutý materiál.

Pri určovaní platného postupu posudzovania zhody Komisia zohľadní tieto kritériá:

- a) vhodnosť dotknutého modulu pre daný typ materiálu a jeho primeranosť sledovanému verejnému záujmu;
- b) ***povaha rizík, ktoré môžu z daného výrobku vyplynúť, a miera, do akej posudzovanie zhody zodpovedá typu a úrovni rizika;***
- c) ak je povinná účasť tretej strany, výrobca musí mať na výber medzi modulmi zabezpečenia kvality a osvedčenia výrobku, ktoré sú uvedené v prílohe II k rozhodnutiu č. 768/2008/ES.
